

Fakultet za sport i fizičko vaspitanje
Univerzitet Crne Gore
Narodne omladine bb
81400 Nikšić
Crna Gora

Faculty for Sport and Physical Education
University of Montenegro
Narodne omladine bb
81400 Nikšić
Montenegro

T: +382 40 235 207 * F: +382 40 235 200 * W: www.fsnk.ucg.ac.me * E: fakultetzasportnk@t-com.me

Broj: 01-569/5
Nikšić, 28.9.2023

UNIVERZITET CRNE GORE
Odboru Centra za doktorske studije
Senatu

Predmet: D3 obrazac

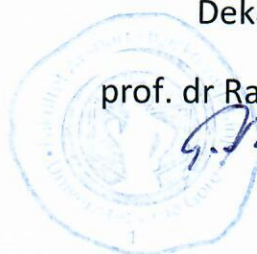
Poštovani,

U prilogu Vam dostavljamo Odluku Vijeća Fakulteta za sport i fizičko vaspitanje broj od 01-569/3 od 6.9.2023.godine i D3 obrazac sa propratnom dokumentacijom za kandidata mr Dragana Baćovića na dalji postupak.

S poštovanjem,

Dekan

prof. dr Rašida Hadžića

Fakultet za sport i fizičko vaspitanje
Univerzitet Crne Gore
Narodne omladine bb
81400 Nikšić
Crna Gora

Faculty for Sport and Physical Education
University of Montenegro
Narodne omladine bb
81400 Nikšić
Montenegro

T: +382 40 235 207 * F: +382 40 235 200 * W: www.fsnk.ucg.ac.me * E: fakultetzasportnk@t-com.me

Broj: 01-569/3
Nikšić, 6.9.2023

Na osnovu člana 64 Statuta Univerziteta Crne Gore, a u skladu sa članom 43 i 44 Pravila doktorskih studija, Vijeće Fakulteta za sport i fizičko vaspitanje iz Nikšića, na sjednici održanoj 05.09.2023.godine, donijelo je :

ODLUKU

I Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu doktorske disertacije pod nazivom: „Nutritivni status djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u odnosu na pol, uzrast, geografsku regiju i nivo fizičke aktivnosti" kandidata mr Dragana Baćovića, broj 01-569 od 31.05.2023.godine.

II Predlaže se Senatu Univerziteta Crne Gore da prihvati doktorsku disertaciju pod nazivom: "Nutritivni status djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u odnosu na pol, uzrast, geografsku regiju i nivo fizičke aktivnosti" kandidata mr Dragana Baćovića, i imenuje Komisiju za odbranu doktorske disertacije, u sastavu:

1. Prof. dr Kemal Idrizović, redovni profesor Fakulteta za sport i fizičko vaspitanje Univerziteta Crne Gore, predsjednik komisije
2. Prof. dr Stevo Popović, redovni profesor Fakulteta za sport i fizičko vaspitanje Univerziteta Crne Gore, mentor - član
3. Prof. dr Duško Bjelica, redovni profesor Fakulteta za sport i fizičko vaspitanje Univerziteta Crne Gore, član
4. Doc. dr Danilo Bojanić, docent Fakulteta za sport i fizičko vaspitanje Univerziteta Crne Gore, član
5. Prof.dr Izet Bajramović, vanredni profesor Fakulteta sporta i tjelesnog odgoja Univerziteta u Sarajevu, član

OBRAZLOŽENJE

U skladu sa članom 42 Pravila doktorskih studija doktorska disertacija pod nazivom: "Nutritivni status djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u odnosu na pol, uzrast, geografsku regiju i nivo fizičke aktivnosti" kandidata mr Dragana Baćovića i Izvještaj Komisije za ocjenu doktorske disertacije, dostavljeni su Biblioteci Univerziteta Crne Gore i stavljeni na uvid javnosti. Obavještenje o tome je objavljeno je dana 02.06.2023.godine na web stranicama i oglasnim tablama Fakulteta za sport i fizičko vaspitanje, kao i dnevnim novinama "Pobjeda" dana 02.06.2023.godine.

Vijeće Fakulteta za sport i fizičko vaspitanje je po isteku roka od 15 dana razmotrilo Izvještaj i konstatovalo da nije bilo primjedbi, te predlaže Senatu Univerziteta Crne Gore da prihvati doktorsku tezu pod nazivom: "Nutritivni status djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u odnosu na pol, uzrast, geografsku regiju i nivo fizičke aktivnosti", kandidata mr Dragana Baćovića i imenuje Komisiju za njenu odbranu.

Shodno tome, odlučeno je kao u dispozitivu ove odluke.

Dekan

prof.dr Rašid Hadžić

Dostavljeno:

- a/a
- Odboru za doktorske studije UCG
- Senatu UCG

OCJENA DOKTORSKE DISERTACIJE

OPŠTI PODACI O DOKTORANDU		
Titula, ime i prezime	Mr Dragan Baćović	
Fakultet	Fakultet za sport i fizičko vaspitanje	
Studijski program	Fizička kultura	
Broj indeksa	1/19	
MENTOR/MENTORI		
Prvi mentor	Prof. dr Stevo Popović	Univerzitet Crne Gore, Crna Gora
KOMISIJA ZA OCJENU DOKTORSKE DISERTACIJE		
Prof. dr Kemal Idrizović	Univerzitet Crne Gore, Crna Gora	
Prof. dr Stevo Popović	Univerzitet Crne Gore, Crna Gora	
Prof. dr Duško Bjelica	Univerzitet Crne Gore, Crna Gora	
Prof. dr Izet Bajramović	Univerzitet u Sarajevu, Bosna i Hercegovina	
Prof. dr Danilo Bojanić	Univerzitet Crne Gore, Crna Gora	
Datum značajni za ocjenu doktorske disertacije		
Doktorska disertacija i Izvještaj Komisije dostavljen Biblioteci UCG	01. 06. 2023.	
Javnost informisana (dnevne novine) da su Doktorska disertacija i Izvještaj Komisije dati na uvid	02. 06. 2023.	
Sjednica Senata na kojoj je izvršeno imenovanje komisije za ocjenu doktorske disertacije	17. 05. 2023.	
Uvid javnosti		
U predviđenom roku za uvid javnosti bilo je primjedbi?	Nije!	
OCJENA DOKTORSKE DISERTACIJE		
<p>1. Pregled disertacije (bibliografski podaci o disertaciji i sažetak disertacije)</p> <p>Kandidat, mr Dragan Baćović, je objavio jedan naučni rad u časopisu indeksiranom u SCIE (Science Citation Index Expanded) indeksnoj bazi. U ovom radu je direktno koristio rezultate iz doktorske disertacije, odnosno, u navedenom radu su prezentovani strukturalni djelovi doktorske disertacije, na način, kako to predviđaju Pravila doktorskih studija Univerziteta Crne Gore.</p> <p>Bacovic, D., Malovic, P., Vrevic, E., Bojanic, D., & Ljubojevic, M. (2022). Nutritional status of younger primary school children in urban and rural areas of Montenegro in relation to sex and age during COVID-19 pandemic: a national study. <i>International Journal of Morphology</i>, 40(5), 1289-1293. http://www.intjmorphol.com/wp-content/uploads/2022/10/Art_20_405.pdf</p> <p><i>Sažetak disertacije:</i></p> <p>Neuhranjenost, prekomjerna uhranjenost i gojaznost tokom djetinjstva i adolescencije povezani su sa nepovoljnim posljedicama po zdravlje tokom cijelog životnog vijeka. Poznato je da, ukoliko je gojaznost prisutna u ranom djetinjstvu postoji tendencija da dijete ima problem sa gojaznošću i tokom daljeg odrastanja, sa rizikom od ranog obolijevanja od</p>		

različitih hronično nezaraznih bolesti. Kako predmetni problem, prema dosadašnjim istraživanjima, ima tendenciju da varira u odnosu na pol, različite uzrasne dobi, specifične regije u kojima djeca žive, zatim na nivo fizičke aktivnosti koji djeca imaju tokom dana, sedmice ili mjeseca, te da se stil života u ruralnim i urbanim područjima drastično mijenja u posljednjim godinama i decenijama, osnovni cilj ove disertacije je bio da se utvrdi nutritivni status djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u odnosu na pol, uzrast, regiju i nivo fizičke aktivnosti. Suština ovog istraživanja se temelji na činjenici da bi trebalo da postoje razlike u životnom stilu u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore i da bi značajno bilo ispitati nutritivni status kako bi utvrdili uticaj sredine u kojoj djeca žive na isti. Uzorak u ovom istraživanju predstavljaju djeca uzrasta 6 i 9 godina (mlađi školski uzrast), tj. djeca prvog i četvrtog razreda osnovne škole. Pomenuti uzrast je uzorkovan iz razloga što postoji potreba da se ispita nutritivni status u dva različita ciklusa osnovne škole, odnosno da se uporede životne navike djece u urbanim i ruralnim sredinama u trenutku kada djeca kreću u školu tj. kada bi trebalo da uticaj sredine ima dominantniju ulogu, i u trenutku kada započinju drugi ciklus osnovne škole tj. kada se djeca iz ruralnih područja potencijalno prihvataju urbane obrasce stila života. Na taj način bi trebalo da se utvrdi da li kod djece koja pripadaju ruralnim područjima dolazi do promjena u životnim navikama, tj. da li se na određeni način njihov životni stil "urbanizuje" tokom školovanja, odnosno da li se pojavljuje određene (ne)očekivane promjene kada je nutritivni status u pitanju. Ukupan uzorak u ovom istraživanju je 800 učenika muškog i ženskog pola koji pripadaju urbanim i ruralnim područjima Crne Gore. Od ukupnog uzorka, 586 učenika pripada urbanim područjima (288 muškog i 298 ženskog pola), dok 214 učenika pripada ruralnim područjima Crne Gore (105 muškog i 109 ženskog pola). Uzorak varijabli koje su se koristile u ovom istraživanju bile su tjelesna visina, tjelesna masa, obim struka i obim kukova, na osnovu čega su izračunati sljedeći antropometrijski indeksi: indeks tjelesne mase-percentilne vrijednosti (BMI), odnos obima struka i tjelesne visine (WHtR) i odnos obima struka i obima kukova (WHR), koji su se koristili kao indikatori za procjenu nutritivnog statusa. Takođe, za procjenu nivoa fizičke aktivnosti korišćen je međunarodni upitnik o fizičkoj aktivnosti djece i adolescenata PAQ-C upitnik. Rezultati istraživanja su pokazali da ne postoje statistički značajne razlike u nutritivnom statusu između djece mlađeg školskog uzrasta koja pripadaju urbanim i ruralnim područjima Crne Gore, što je suprotno u odnosu na ono što se očekivalo na osnovu prethodnih istraživanja. Takođe, statistički značajne razlike nisu pronađene kada je u pitanju uzrast ispitanika, odnosno kada se posmatra nutritivni status djece iz oba pomenuta područja, a može se primjetiti da nema promjena od samog polaska u školu pa sve do početka drugog ciklusa osnovne škole. Stoga, značajno je naglasiti da se osnovni doprinos ovog istraživanja ogleda u detaljnom prikazu nutritivnog statusa učenika mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore, te da se sve definisane podgrupe mogu tretirati kao homogena grupa kada je uticaj životne sredine i načina života na nutritivni status djece mlađeg školskog uzrasta. Sa druge strane, važno je naglasiti da se osnovno ograničenje ovog istraživanja ogleda u vremenskom intervalu u kojem je realizovano terensko mjerenje, usred pandemije COVID-19, budući da je opšte poznato da se svi faktori koji imaju značaj uticaj na nutritivni status djece u ovom periodu bili narušeni, te da rezultati ovog istraživanja predstavljaju presjek stanja, upravo za taj vremenski period, što će možda u budućnosti biti od neprocjenjive vrijednosti.

2. Vrednovanje disertacije

2.1. Problem

Problem ovog istraživanja je utvrđivanje nutritivnog statusa djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u odnosu na pol, uzrast, geografsku regiju

i nivo fizičke aktivnosti putem različitih antropometrijskih indikatora koji služe za procjenu nutritivnog statusa i putem PAQ-C upitnika za procjenu nivoa fizičke aktivnosti.

Predmet ovog istraživanja su djeca mlađeg školskog koja pohađaju prvi i četvrti razred osnovne škole u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore i njihovi antropometrijski parametri zautvrđivanje nutritivnog statusa.

U nastavku je dat jedan broj istraživanja koja je kandidat mr Dragan Baćović koristio kao osnovu za postavljanje i rješavanje israživačkog problema u svojoj disertaciji:

Abdullah, A., Wolfe, R., & Stoelwinder, J. U. (2011). The number of years lived with obesity and the risk of all-cause and cause-specific mortality. *International Journal of Epidemiology*, 40(4), 985–996.

Ara, I., Moreno, L. A., Leiva, M. T., Gutin, B., & Casajús, J. A. (2007). Adiposity, Physical Activity, and Physical Fitness among Children From Aragón, Spain. *Obesity*, 15(8), 1918–1924.

Biehl, A., Hovengen, R., Grøholt, E. K., Hjelmesæth, J., Strand, B. H., & Meyer, H. E. (2013). Adiposity among children in Norway by urbanity and maternal education: a nationally representative study. *BMC public health*, 13, 842. doi:10.1186/1471-2458-13-842

Black, R. E., Victora, C. G., & Walker, S. P. (2013). Maternal and child undernutrition and overweight in low-income and middle-income countries. *Lancet*, 382(9890), 427–51.

Davis, A. M., Bennett, K. J., Befort, C., & Nollen, N. (2011). Obesity and related health behaviors among urban and rural children in the United States: data from the National Health And Nutrition Examination Survey 2003-2004 and 2005-2006. *Journal of pediatric psychology*, 36(6), 669–676.

Flegal, K. M., Ogden, C. L., Wei, R., Kuczmarski, R. L., & Johnson, C. L. (2001). Prevalence of overweight in US children: comparison of US growth charts from the Centers for Disease Control and Prevention with other reference values for body mass index. *The American Journal of Clinical Nutrition*, 73(6), 1086–93.

Guo, Y., Yin, X., Wu, H., Chai, X., & Yang, X. (2019). Trends in Overweight and Obesity Among Children and Adolescents in China from 1991 to 2015: A Meta-Analysis. *International journal of environmental research and public health*, 16(23), 4656.

Joens-Matre, R. R., Welk, G. J., Calabro, M. A., Russell, D. W., Nicklay, E., & Hensley, L. D. (2008). Rural–Urban Differences in Physical Activity, Physical Fitness, and Overweight Prevalence of Children. *The Journal of Rural Health*, 24(1), 49–54.

Lizana, A. P., Cisternas-Vallejos, P., Araya, L., Aguilera, F., & Mora, M. (2016). Obesity, Body Fat Distribution, and Physical Activity in School-age Children: an Urban and Rural Comparison in Valparaíso, Chile. *Biomed Environ Sci*, 29(11), 834–839.

Lobstein T., Baur, L., & Uauy, R (2004). Obesity in children and young people: a crisis in public health. *Obesity Reviews*, 5(1), 4–85.

McCarthy, H. D., & Ashwell, M. (2006). A study of central fatness using waist-to-height ratios in UK children and adolescents over two decades supports the simple message—‘keep your waist circumference to less than half your height’. *International Journal of Obesity*, 30, 988–92.

Miholić, J. S., Hraski, M., & Juranić, A. (2015). Urbano-ruralne razlike u bavljenju kineziološkim aktivnostima i provođenju slobodnog vremena učenika primarnog obrazovanja. *Hrvatski časopis za odgoj i obrazovanje*, 18(1), 247–258.

Must, A., Jacques, P. F., Dallal, G. E., Bajema, C. J., & Dietz, W. H. (1992). Long-term morbidity and mortality of overweight adolescents. A follow-up of the Harvard Growth Study of 1922 to 1935. *New England Journal of Medicine*, 327(19), 1350–55.

Nurwanti, E., Hadi, H., Chang, J.-S., Chao, J. C.-J., Paramashanti, B. A., Gittelsohn,

J., & Bai, C.H. (2019). Rural-Urban Differences in Dietary Behavior and Obesity: Results of the Riskesdas Study in 10-18 Year-Old Indonesian Children and Adolescents. *Nutrients*, 11(11), 2813.

Park, M, Falconer, C., Viner, R, & Kinra, S. (2012). The impact of childhood obesity on morbidity and mortality in adulthood: a systematic review. *Obesity Reviews*, 13(11), 985–1000.

Plotnikoff, R. C., Bercovitz, K., Loucaides, C. A. (2004). Physical activity, smoking, and obesity among Canadian school youth. Comparison between urban and rural schools. *Canada Journal of Public Health*, 95(6), 413-8.

Tognarelli, M., Piccioli, P., Vezzosi, S., Isola, A., Moretti, F., Tommasetto, E., Fantuzzi, A. L., & Bedogni, G. (2004). Nutritional status of 8-year-old rural and urban Italian children: a study in Pistoia, Tuscany. *International Journal of Food Sciences and Nutrition*, 55(5), 381–387.

Voss, C., Dean, P. H., Gardner, R. F., Duncombe, S. L., & Harris, K. C. (2017). Validity and reliability of the Physical Activity Questionnaire for Children (PAQ-C) and Adolescents (PAQ-A) in individuals with congenital heart disease. *Plos One*, 12(4), 1-15.

Kandidat je u nastavku svoje naučne aktivnosti, kroz objavljivanje prethodno pomenutog naučnog rada, znalački uzeo učešća u globalnim aktivnostima koje se sprovode na bolje razumijevanje i rješavanje datog problema.

2.2. Ciljevi i hipoteze disertacije

Generalni cilj istraživanja je utvrditi nutritivni status djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u odnosu na pol, uzrast, regiju i nivo fizičke aktivnosti.

Na osnovu generalnog cilja istraživanja postavljena su četiri parcijalna cilja:

- Utvrditi nutritivni status djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u odnosu na pol;
- Utvrditi nutritivni status djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u odnosu na uzrast;
- Utvrditi nutritivni status djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u odnosu na regiju kojoj pripadaju;
- Utvrditi nutritivni status djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u odnosu u odnosu na nivo fizičke aktivnosti.

Na osnovu definisanog generalnog cilja istraživanja, kao i analize dosadašnjih istraživanja postavljena je sljedeća generalna hipoteza:

Hg – Očekuje se da će djeca koja pripadaju ruralnim područjima imati veći nivo uhranjenosti u odnosu na djecu koja pripadaju urbanim područjima Crne Gore

Na osnovu generalne hipoteze, a u saglasju sa generalnim ciljem, postavljene su i sljedeće parcijalne hipoteze:

H1 – Očekuju se razlike kod djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u odnosu na pol;

H1.1 – Očekuje se da će dječaci mlađeg školskog uzrasta u ruralnim područjima biti više uhranjeni u odnosu na dječake mlađeg školskog uzrasta u urbanim područjima Crne Gore;

H1.2 – Očekuje se da će djevojčice mlađeg školskog uzrasta u ruralnim područjima biti više uhranjene u odnosu na djevojčice mlađeg školskog uzrasta u urbanim područjima Crne Gore;

H2 – Očekuju se razlike kod djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim

područjima Crne Gore u odnosu na uzrast;

H2.1 – Očekuje se da će dječaci mlađeg školskog uzrasta u ruralnim područjima biti više uhranjeni u odnosu na dječake mlađeg školskog uzrasta u urbanim područjima Crne Gore u odnosu na uzrast;

H2.1.1 - Očekuje se da će dječaci iz prvog razreda osnovne škole u ruralnim područjima biti više uhranjeni u odnosu na dječake iz prvog razreda osnovne škole u urbanim područjima Crne Gore;

H2.1.2 - Očekuje se da će dječaci iz četvrtog razreda osnovne škole u ruralnim područjima biti više uhranjeni u odnosu na dječake iz četvrtog razreda osnovne škole u urbanim područjima Crne Gore;

H2.2 – Očekuje se da će djevojčice mlađeg školskog uzrasta u ruralnim područjima biti više uhranjene u odnosu na djevojčice mlađeg školskog uzrasta u urbanim područjima Crne Gore u odnosu na uzrast;

H2.2.1 - Očekuje se da će djevojčice iz prvog razreda osnovne škole u ruralnim područjima biti više uhranjeni u odnosu na dječake iz prvog razreda osnovne škole u urbanim područjima Crne Gore;

H2.2.2 - Očekuje se da će djevojčice iz četvrtog razreda osnovne škole u ruralnim područjima biti više uhranjene u odnosu na djevojčice iz četvrtog razreda osnovne škole u urbanim područjima Crne Gore;

H3 – Očekuju se razlike kod djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u odnosu na regiju kojoj pripadaju;

H3.1 - Očekuje se da će dječaci mlađeg školskog uzrasta u ruralnim područjima biti više uhranjeni u odnosu na dječake mlađeg školskog uzrasta u urbanim područjima Crne Gore u odnosu na regiju kojoj pripadaju;

H3.1.1 - Očekuje se da će dječaci iz ruralnih područja u sjevernoj regiji biti više uhranjeni u odnosu na dječake iz urbanih područja u sjevernoj regiji Crne Gore;

H3.1.2 - Očekuje se da će dječaci iz ruralnih područja u centralnoj regiji biti više uhranjeni u odnosu na dječake iz urbanih područja u centralnoj regiji Crne Gore;

H3.1.3 - Očekuje se da će dječaci iz ruralnih područja u južnoj regiji biti više uhranjeni u odnosu na dječake iz urbanih područja u južnoj regiji Crne Gore;

H3.2 - Očekuje se da će djevojčice mlađeg školskog uzrasta u ruralnim područjima biti više uhranjene u odnosu na djevojčice mlađeg školskog uzrasta u urbanim područjima Crne Gore u odnosu na regiju kojoj pripadaju;

H3.2.1 - Očekuje se da će djevojčice iz ruralnih područja u sjevernoj regiji biti više uhranjene u odnosu na djevojčice iz urbanih područja u sjevernoj regiji Crne Gore;

H3.2.2 - Očekuje se da će djevojčice iz ruralnih područja u centralnoj regiji biti više uhranjene u odnosu na djevojčice iz urbanih područja u centralnoj regiji Crne Gore;

H3.2.3 - Očekuje se da će djevojčice iz ruralnih područja u južnoj regiji biti više uhranjene u odnosu na djevojčice iz urbanih područja u južnoj regiji Crne Gore;

H4 - Očekuju se razlike kod djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u odnosu na nivo fizičke aktivnosti;

H4.1 - Očekuje se da će dječaci mlađeg školskog uzrasta u ruralnim područjima biti više uhranjeni u odnosu na dječake mlađeg školskog uzrasta u urbanim područjima Crne Gore u odnosu na nivo fizičke aktivnosti;

H4.1.1 - Očekuje se da će dječaci iz ruralnih područja čiji je intenzitet fizičkih aktivnosti na niskom nivou biti više uhranjeni u odnosu na dječake iz urbanih područja;

H4.1.2 - Očekuje se da će dječaci iz ruralnih područja čiji je intenzitet fizičkih aktivnosti na srednjem nivou biti više uhranjeni u odnosu na dječake iz urbanih područja;

H4.1.3 - Očekuje se da će dječaci iz ruralnih područja čiji je intenzitet fizičkih aktivnosti na visokom nivou biti više uhranjeni u odnosu na dječake iz urbanih područja;

H4.2 - Očekuje se da će djevojčice mlađeg školskog uzrasta u ruralnim područjima biti više uhranjene u odnosu na djevojčice mlađeg školskog uzrasta u urbanim područjima;

H4.2.1 - Očekuje se da će djevojčice iz ruralnih područja čiji je intenzitet fizičkih aktivnostina niskom nivou biti više uhranjene u odnosu na djevojčice iz urbanih područja;

H4.2.2 - Očekuje se da će djevojčice iz ruralnih područja čiji je intenzitet fizičkih aktivnosti na srednjem nivou biti više uhranjene u odnosu na djevojčice iz urbanih područja;

H4.2.3 - Očekuje se da će djevojčice iz ruralnih područja čiji je intenzitet fizičkih aktivnostina visokom nivou biti više uhranjene u odnosu na djevojčice iz urbanih područja.

2.3. Metode rada

Tok i postupci istraživanja

Prema vremenskoj usmjerenosti, ovo je transverzalno istraživanje u kome su primijenjena empirijska i statistička metoda, a tehnike istraživanja korišćene u istraživanju su mjerenje i anketiranje.

Tok i procedura istraživanja obuhvatila je sljedećih šest faza:

- Izrada projekta;
- Dobijanje dozvole od strane osnovnih škola u različitim opštinama Crne Gore;
- Realizacija mjerenja i prikupljanje podataka u osnovnim školama u Crnoj Gori;
- Unošenje i obrada podataka;
- Interpretacija rezultata;
- Publikacija naučnog rada.

Podaci su prikupljeni tokom 2021/22. godine u osnovnim školama kod učenika prvog i četvrtog razreda osnovne škole. Testiranje učenika je sprovedeno u sali za fizičko vaspitanje u osnovnim školama u Crnoj Gori. Prilikom testiranja učenici su nosili laganiju odjeću (šorc i majicu) kako bi se na lakši način izmjerile njihove antropometrijske mjere. S obzirom da su podaci korišćeni za realizaciju ovog istraživanja prikupljeni tokom trajanja pandemije COVID-19, veoma je bitno navesti, da je odobrenje za sprovođenje antropometrijskog mjerenja i anketiranja dobijeno od strane Zavoda za školstvo, koji je dalje proslijeđeno direktorima svih osnovnih škola koje suobuhvaćene istraživanjem

Uzorak ispitanika

Uzorak u ovom istraživanju je biran u odnosu na životnu sredinu kojoj djeca pripadaju. Djeca su uzorkovana iz tri crnogorske regije (centralne, južne i sjeverne) i podijeljena na djecu koja pripadaju ruralnom i urbanom području Crne Gore. Na osnovu popisa stanovništva države Crne Gore (Monstat, 2011) ruralna područja se smatraju onim koja nemaju preko 10.000 stanovnika, dok se urbanim smatraju ona koja imaju više od 10.000 stanovnika. U pomenutom popisu stanovništva nijesu u okviru ruralnih područja navedena sela koja pripadaju urbanim područjima, a način života u njima je identičan onom u ruralnim područjima, već su ruralnim područjima smatrana ona koja imaju manje od 10.000 stanovnika. Iz urbanog područja uzorkovana su djeca koja pripadaju sljedećim gradovima: Podgorica, Nikšić (centralna regija), Pljevlja, Berane, Rožaje (sjeverna regija), Bar, Herceg Novi i Kotor (južna regija). Iz ruralnog područja su uzorkovana djeca koja pripadaju sljedećim gradovima (naseljima): Nikšić, naselje Župa (centralna regija), Kolašin, Plužine, Rožaje i Žabljak (sjeverna regija), Tivat, naselje Radovići (južna regija).

Uzorak u ovom istraživanju predstavljaju djeca mlađeg školskog uzrasta, uzrasta 6 i 9 godina, tj. djeca prvog i četvrtog razreda osnovne škole. Navedeni uzrast je u ovoj studiji

izabran kako bi se provjerio nutritivni status djece prilikom samog polaska u školu i prilikom prelaska djece u drugi ciklus osnovne škole, tj. u četvrti razred. Ukupan uzorak u ovom istraživanju je 800 učenika muškog i ženskog pola koji pohađaju prvi i četvrti razred osnovne škole u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore. Od ukupnog uzorka, 586 učenika pripada urbanom području (288 muškog i 298 ženskog pola), dok 214 učenika pripada ruralnom području Crne Gore (105 muškog i 109 ženskog pola). Od 586 učenika koji pripadaju urbanom području, njih 285 pohađa prvi razred (140 muškog i 145 ženskog pola), dok 301 učenik pohađa četvrti razred osnovne škole (148 muškog i 153 ženskog pola). Od 214 učenika koji pripadaju ruralnom području, njih 107 pohađa prvi razred (48 muškog i 59 ženskog pola), dok 107 učenika pohađa četvrti razred osnovne škole (57 muškog i 50 ženskog pola). U centralnoj regiji je uzorkovano ukupno 273 učenika, od čega 195 pripada urbanom, a 78 učenika pripada ruralnom području Crne Gore. Od 195 učenika koji pripadaju urbanom području centralne regije, njih 90 pohađa prvi razred (39 muškog i 51 ženskog pola), dok 105 učenika pohađa četvrti razred (52 muškog i 53 ženskog pola). Od 78 učenika koji pripadaju ruralnom području centralne regije, njih 30 pohađa prvi razred (14 muškog i 16 ženskog pola), dok njih 48 pohađa četvrti razred (27 muškog i 21 ženskog pola). U sjevernoj regiji je uzorkovano ukupno 300 učenika, od čega 186 pripada urbanom, a 114 učenika pripada ruralnom području Crne Gore. Od 186 učenika koji pripadaju urbanom području sjeverne regije, njih 99 pohađa prvi razred (53 muškog i 46 ženskog pola), dok 87 učenika pohađa četvrti razred (46 muškog i 41 ženskog pola). Od 114 učenika koji pripadaju ruralnom području sjeverne regije, njih 68 pohađa prvi razred (30 muškog i 38 ženskog pola), dok njih 46 pohađa četvrti razred (25 muškog i 21 ženskog pola). U južnoj regiji je uzorkovano ukupno 227 učenika, od čega 205 pripada urbanom, a 22 učenika pripada ruralnom području Crne Gore. Od 227 učenika koji pripadaju urbanom području južne regije, njih 96 pohađa prvi razred (48 muškog i 48 ženskog pola), dok 109 učenika pohađa četvrti razred (50 muškog i 59 ženskog pola). Od 22 učenika koja pripadaju ruralnom području južne regije, njih 9 pohađa prvi razred (4 muškog i 5 ženskog pola), dok njih 13 pohađa četvrti razred (5 muškog i 8 ženskog pola).

Uzorak mjernih instrumenata

Za procjenu nutritivnog statusa su izmjerene sljedeće antropometrijske dimenzije djece:

- tjelesna visina (ATV);
- tjelesna masa (ATM);
- obim struka (AOS);
- obim kukova (AOK).

Na osnovu izmjerenih antropometrijskih varijabli izračunati su sljedeći antropometrijski indeksi koji služe za procjenu nutritivnog statusa djece:

- indeks tjelesne mase – percentilne vrijednosti (engl. Body Mass Index – BMI);
- odnos obima struka i tjelesne visine (WHtR);
- odnos obima struka i obima kukova (WHR).

Za procjenu nivoa fizičke aktivnosti korišćen je međunarodni upitnik o fizičkoj aktivnosti djece i adolescenata PAQ-C upitnik (prilog 2).

Metode obrade podataka

Obrada podataka i primjena statističkih postupaka u ovom istraživanju je izvršena uprogramskom paketu SPSS, verzija 20.0.

Za sve varijable je bilo potrebno izračunati centralne i disperzivne parametre:

- aritmetičku sredinu (Mean);
- standardnu devijaciju (Std. Dev.);

- minimalnu vrijednost (Minimum);
- maksimalnu vrijednost (Maximum);
- koeficijent asimetričnosti (Skewness);
- koeficijent zakrivljenosti (Kurtosis).

Za utvrđivanje nutritivnog statusa i eventualnih razlika u nutritivnom statusu djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore po polu, uzrastu, regijama i nivou fizičke aktivnosti je korišćen t-test za nezavisne uzorke.

2.4. Rezultati disertacije i njihovo tumačenje

Kada su u pitanju rezultati dobijeni u ovom istraživanju, kandidat mr Dragan Bačović ističe da se jasno uočava da se učenici muškog pola koji pohađaju prvi i četvrti razred osnovnih škola u urbanim područjima Crnoj Gore, nalaze u kategoriji normalne uhranjenosti kada je u pitanju indeks tjelesne mase (65. percentil) i gojaznosti kada su u pitanju odnos obima struka i tjelesne visine (0.47) i odnos obima struka i obima kukova (0.90). Sa druge strane, učenici muškog pola koji pohađaju prvi i četvrti razred osnovnih škola u ruralnim područjima Crnoj Gore, se nalaze u kategoriji normalne uhranjenosti kada je u pitanju indeks tjelesne mase (68. percentil) i gojaznosti kada su u pitanju odnos obima struka i tjelesne visine (0.47) i odnos obima struka i obima kukova (0.91). Prema izračunatim srednjim vrijednostima sve tri varijable korišćene u ovom istraživanju, može se reći da ne postoje statistički značajne razlike između učenika mlađeg školskog uzrasta muškog pola iz urbanih i ruralnih područja Crne Gore i da obje grupe ispitanika pripadaju kategoriji normalno uhranjene djece. Kada se pogleda ukupan procenat prekomjerno uhranjenih i gojaznih učenika muškog pola prema indeksu tjelesne mase u urbanim područjima iznosi 18.26%, a u ruralnim 18.69%.

Kada su u pitanju ispitanici ženskog pola, uočava se da se učenice koje pohađaju prvi i četvrti razred osnovnih škola u urbanim područjima Crnoj Gore nalaze u kategoriji normalne uhranjenosti kada je u pitanju indeks tjelesne mase (58. percentil), negojaznosti kada je u pitanju odnos obima struka i tjelesne visine (0.46) i gojaznosti kada je u pitanju odnos obima struka i obima kukova (0.89). Sa druge strane, učenici ženskog pola koji pohađaju prvi i četvrti razred osnovnih škola u ruralnim područjima Crnoj Gore, se nalaze u kategoriji normalne uhranjenosti kada je u pitanju indeks tjelesne mase (53. percentil), negojaznosti kada je u pitanju odnos obima struka i tjelesne visine (0.45) i gojaznosti kada se pogleda odnos obima struka i obima kukova (0.89). Prema izračunatim srednjim vrijednostima sve tri varijable korišćene u ovom istraživanju, može se reći da ne postoje statistički značajne razlike između učenika mlađeg školskog uzrasta ženskog pola iz urbanih i ruralnih područja Crne Gore. Kada se pogleda ukupan procenat prekomjerno uhranjenih i gojaznih učenika ženskog pola prema indeksu tjelesne mase u urbanim područjima iznosi 12.96%, a u ruralnim 12.14%. Prikazane vrijednosti se odnose na ukupan uzorak učenika prema polu, mada je situacija dosta slična kada se dodatno sagledaju vrijednosti navedenih indikatora prema ostalim kriterijumima postavljenim u ovom istraživanju. Kada se pogledaju regije kojima navedeni učenici pripadaju, moglo bi se reći da postoje određene odstupanja koja bi se mogla okarakterisati kao statistički značajna.

Na osnovu prezentovanih rezultata i diskusije o njima, može se konstatovati da ne postoje statistički značajne razlike u nutritivnom statusu između učenika mlađeg školskog uzrasta koji pripadaju urbanim i ruralnim područjima Crne Gore. Određene, statistički značajne razlike u nutritivnom statusu između učenika koji pripadaju urbanim i ruralnim područjima pronađene su u okviru regija Crne Gore kojima učenici pripadaju, kao i kada se uporedi njihov nutritivni status u odnosu na nivo fizičke aktivnosti. Iz navedenog se može konstatovati da se generalna hipoteza (H_0) ovog istraživanja, kao i hipoteze H_1 , H_2 i H_3 ne

prihvataju, dok se hipoteza H3 djelimično prihvata, tačnije hipoteze H3.1.2, H3.1.3 i H3.2.2 se djelimično prihvataju.

Analizirajući rezultate u drugim populacijama, primjećuje se da se većina razvijenih zemalja i onih koje su u razvoju suočava sa velikim problemima kada je u pitanju epidemija gojaznosti kako u urbanim tako i u ruralnim područjima. Pet studija je analizirano u sistematskom pregledu djece i adolescenata koji žive u urbanim i ruralnim oblastima Sjedinjenih Američkih Država. Sve studije osim jedne sugerišu da je boravak u ruralnim oblastima povezan sa većom prevalencom ili povećanim izgledom za razvoj gojaznosti, u poređenju sa djecom koja žive u urbanim sredinama. Meta-analiza 74.168 okupljenih učesnika u uzrastu od 2 do 19 godina utvrdila je da djeca iz ruralnih oblasti imaju 26% više šanse za nastanak gojaznosti u poređenju sa gradskom djecom (J. A. Johnson i A. M. Johnson, 2015). Takođe, na uzorku djece osnovno-školskog i srednje-školskog uzrasta koji pripadaju Sjedinjenim Američkim Državama pokazano je da su djeca koja pripadaju ruralnim oblastima više uhranjena (16.5%) u odnosu na djecu koja žive u urbanim oblastima (14.3%) (Liu i sar., 2008). Kod djeca koja pripadaju ruralnim područjima Sjeverne Amerike uzrasta od dvije do osamnaest godina procenat učestalosti prekomjerne tjelesne mase iznosi 21.8% u odnosu na gradsku djecu koji iznosi 16.9%, takođe je pokazano da je kod djece koja žive na selima bila smanjena fizička aktivnost (Davis, Bennett, Befort, i Nollen, 2011). Rezultati koje su u svojoj studiji dobili Joens-Matre i saradnici (2008) na uzorku od 3416 učenika drugog ciklusa osnovne škole pokazuju da je učestalost gojaznosti u ruralnim područjima iznosila 25% i bila statistički značajno veća od djece koja su živjela u urbanim područjima (19%) i djece iz manjih gradova (17%). U meta analizi koja je sprovedena u Kini prokazano je da se procenat prekomjerno uhranjene i gojazne djece povećao tokom godina, sa 5 i 1.7% koliko je iznosio u periodu od 1991 do 1995. godine na 11.7 i 6.8% u periodu od 2011 do 2015. godine. Takođe u ovoj studiji je utvrđeno da je stopa prekomjerno uhranjene i gojazne djece u periodu od 1991 do 2015. godine bila veća kod djece koja pripadaju urbanim područjima države Kine (Guo, Yin, Wu, Chai, Yang 2019). Na uzorku od 2.477 djece i adolescenata utvrđeno je da djeca i adolescenti muškog pola koji pripadaju ruralnim područjima (17.6%) države Kanade pokazuju veći stepen uhranjenosti u odnosu na djecu i adolescente muškog pola iz urbanih područja (12.4%). Takođe, u navedenoj studiji je pokazano da su djeca i adolescenti ženskog pola iz ruralnih područja (4.8%) gojaznija u odnosu na djecu i adolescente iz urbanih područja (2.3%) (Plotnikoff, Bercovitz, i Loucaides, 2004). Učestalost prekomjerne tjelesne mase i gojaznosti je veća u urbanim (17%) nego u ruralnim oblastima (13,5%) na uzorku djece i adolescenata koji pohađaju pripadaju Azijskom kontinentu (Indoneziji). Prekomjerna tjelesna masa je učestalija kod dječaka nego kod djevojčica. Dječaci i djevojčice, uzrasta 9 do 12 godina koji pohađaju osnovnu školu u ruralnim oblastima države Kenije pokazuju veće vrijednosti BMI-ja, obima kuka i kožnog nabora tricepsa u odnosu na djecu koja pohađaju osnovnu školu u urbanim oblastima Kenije i samim tim imaju veću stopu uhranjenosti u odnosu na svoje vršnjake iz urbanih oblasti (Adamo i sar., 2011). Na uzorku djece koja pripadaju saveznoj državi Nigerije, Anambri utvrđeno je da postoji statistički značajna razlika između ispitanika koji pripadaju urbanim i ruralnim područjima, gdje ispitanici iz urbanih područja pokazuju viši stepen uhranjenosti. Procenat prekomjerno uhranjene djece u urbanim područjima iznosi 12.5%, a u ruralnim 4.4% (Simeon i sar., 2015). Prema indeksu tjelesne mase učestalost gojaznosti na uzorku djece u Čileu iznosi 30,88% u urbanim oblastima, i 28,93% u ruralnim oblastima, a 90% djece na nedjeljnom nivou ima fizičku aktivnost manju od 7 sati. Centralna distribucija masnog tkiva je visoko povezana sa djecom koja borave u ruralnim oblastima Čilea (Lizana i sar., 2016). Na uzorku od 9786 djece prosječnog uzrasta 8.2 ± 1.2 godina koja pripadaju gradu Samsunu u Turskoj, gojaznost kod

djece iz ruralnih područja je bila prisutna sa 12%, a ruralnim sa 9% (Arslan, N. H., Dundar, C., & Terzi, O., 2021). Norveška djeca iz ruralnih područja imaju veću tjelesnu masu (30.1kg) od svojih vršnjaka iz urbanih sredina (29.2kg). Takođe u navedenom istraživanju je utvrđeno da djeca iz ruralnih područja imaju veći obim struka (59.2cm) od vršnjaka iz urbanih područja (58cm) (Biehl i sar., 2013). Rezultati koje su u svojoj studiji dobili Joens-Matre i saradnici (2008) na uzorku od 3416 učenika drugog ciklusa osnovne škole pokazuju da je učestalost gojaznosti u ruralnim područjima iznosila 25% i bila statistički značajno veća od djece koja su živjela u urbanim područjima (19%) i djece iz manjih gradova (17%). Biehl i saradnici (2013) na uzorku 3166 norveških osmogodišnjaka utvrđuju da su djeca koja žive u ruralnim sredinama imala 1.5 puta veći rizik od nastanka prekomjerne tjelesne mase i gojaznosti kada se uzmu u obzir vrijednosti BMI-a i 2.2 puta kada se uzmu u obzir vrijednosti odnosa tjelesnevisine i obima struka (WHR).

Kao jedan od sve češćih razloga razvoja prekomjerne uhranjenosti i gojaznosti u ruralnim područjima navodi se sve manja fizička aktivnost djece, iz razloga što djeca u tim područjima imaju manje dostupnih sredstava i mjesta za njenu primjenu (Davis i sar., 2011). U istraživanju koje su sproveli Ara i saradnici (2007) na uzorku djece iz Španije uzrasta 7 do 12 godina utvrđeno je da fizički aktivni dječaci imaju manju prosječnu vrijednost indeksa tjelesne mase (BMI), dok su više fizički aktivne djevojčice manje gojazne u odnosu na dječake. U ovoj studiji ukupna učestalost gojaznosti i prekomjerne uhranjenosti djece iznosi 37%. Učestalost prekomjerne tjelesne mase je veća kod seoske djece (25%) od djece iz urbanih područja (19%) i manjih gradova (17%). Gradska djeca su najmanje aktivna, posebno u vremenu oko ručka. Djeca koja žive u manjim gradovima imaju najveću stopu fizičke aktivnosti (Joens-Matre, 2008). Veoma mali procenat učenika bira fizičku aktivnost kao primarni izbor aktivnosti u svom slobodnom vremenu. U ruralnoj sredini to je svega 17% djece dok je u urbanoj sredini to nešto više - 20%. Tokom vremena provedenog u sklopu školskih programa, učenici su zainteresovani za fizičku aktivnost podjednako kao i za ostale izvannastavne aktivnosti koje im se nude kroz školski program. Alarmantan podatak je da čak 25% djece u ruralnom i 23% djece u urbanom području ne bira baš nikakvu fizičku aktivnost tokom svog slobodnog vremena i na taj način njihove aktivnosti se svode samo na obaveznu nastavu fizičkog vaspitanja u okviru školskog programa (Miholić i sar., 2015). Sedentarni način života djece je učestaliji u urbanim područjima nego u ruralnim, i povezan je sa nastankom prekomjerne tjelesne mase i gojaznosti (Nurwanti i sar., 2019). Može se reći, da su rezultati postignuti u ovom istraživanju različiti od rezultata koji su prikazani u drugim evropskim i svjetskim studijama, gdje je u većini slučajeva pokazano da djeca mlađeg školskog uzrasta u ruralnim područjima imaju veći stepen uhranjenosti u odnosu na djecu iz urbanih područja. Kao razlog nastanka tog trenda mogla bi biti promjena načina života u ruralnim područjima, gdje djeca imaju sve veću mogućnost korišćenja savremenih kompjuterskih i mobilnih uređaja koji uzrokuju da djeca sve manje vremena provode u prirodi igrajući se sa svojim vršnjacima. Takođe, hrana koju obično djeca konzumiraju u ruralnim područjima je dosta kalorijski bogata i samim tim uz neadekvatnu fizičku aktivnost može da dovede do problema sa prekomjernom tjelesnom masom. Pored navedenog, u ruralnim područjima je sve veća dostupnost prevoznih sredstava i samim tim djeca sve manje koriste hodanje kao način dolaska da škole.

2.5. Zaključci (usaglašenost sa rezultatima i logično izvedeno tumačenje)

Kandidat, mr Dragan Bačović, u ovom poglavlju ističe da je ovo istraživanje sprovedeno sa generalnim ciljem da se utvrdi nutritivni status djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u odnosu na pol, uzrast, regiju i nivo fizičke aktivnosti korišćenjem tri antropometrijska indikatora, prije svega indeksom tjelesne mase

(BMI), kao i odnosom obima struka i tjelesne visine (WHtR) i odnosom obima struka i obima kukova (WHR).

Na osnovu prezentovanih rezultata i diskusije koja je slijedila potom, došlo se do generalnog zaključka da ne postoje statistički značajne razlike u nutritivnom statusu između učenika mlađeg školskog uzrasta koji pripadaju urbanim i ruralnim područjima Crne Gore, što je veoma značajno, budući da se svi predmetni subuzorci ubuduće mogu tretirati kao homogene grupe ispitanika kada je navedena problematika u pitanju. Ipak, trebalo bi uzeti u obzir da je značajan uticaj COVID-19 pandemije mogao dovesti do toga da zaključci budu u suprotnosti sa očekivanjem, odnosno da će se, ubrzo nakon završetka iste, stil života mogao vratiti u ustaljeni tok. Ipak, vrijedno je istaći da se naučni doprinos ove studije ogleda i u tome da su izvedeni adekvatni zaključci u vremenu kada ustaljeno praćenje, posebno ove osjetljive populacije, nije bilo dostupno, pa će ista predstavljati značajnu naučnu literaturu kada se budu iz udaljene perspektive analizirali pozitivno i negativni efekti pandemije.

S obzirom da su u ovom istraživanju za procjenu nutritivnog statusa korišćeni različiti antropometrijski indikatori, u dobijenim rezultatima se može primjetiti da kod svih varijabli postoje blage razlike u dobijenim vrijednostima. Pogotovo se to odnosi na varijablu WHR (odnos obima struka i obima kukova) gdje su sve ispitanice okarakterisane kao gojazne, dok su prema drugim korišćenim varijablama okarakterisane kao normalno uhranjene. Kao razlog tome, mogao bi biti taj što je moguće da crnogorska djeca ženskog pola koja pripadaju mlađem školskom uzrastu imaju nešto širu karlicu, pa su vrijednosti varijable obim kukova bile nešto veće i u ukupnom zbiru putem varijable WHR, a prema utvrđenim opštim standardima, pokazale gojaznost, što ukazuje na potrebu da se analiziraju važeći standardi i, eventualno utvrde novi koji bi bili valjani za predmetnu populaciju. Stoga, generalni zaključak je da u Crnoj Gori ne postoje statistički značajne razlike u nutritivnom statusu između djece mlađeg školskog uzrasta koja pripadaju urbanim i ruralnim područjima Crne Gore. Što se tiče učestalosti prekomjerne tjelesne mase i gojaznosti kod učenika mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore, može se konstatovati, da generalno postoji problem koji, još uvijek nije alarmantan, ali upućuje na brigu, budući da je opšte poznato da djeca koja u djetinjstvu imaju problem sa prekomjernom tjelesnom masom i gojaznosti, kao i sa manjkom fizičke aktivnosti, imaju veliku šansu da kada odrastu imaju isti problem.

Iako nisu pronađene statistički značajne razlike između djece mlađeg školskog uzrasta koja pripadaju urbanim i ruralnim područjima Crne Gore, dragocjenost ovog istraživanja se ogleda u dva nivoa. Jedan se odnosi na prikaz jasne slike o nutritivnom statusu učenika mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore, odnosno na prikaz problema sa nutritivnim statusom koji evidentno postoji kod navedenog uzrasta bez obzira na područje kojem pripadaju, dok se drugi odnosi na podizanje svijesti o javnom zdravlju, koja bi trebala da bude usmjerena na edukaciju svih odgovornih činioca o zdravoj ishrani i jačanju fizičke aktivnosti djece u veoma osjetljivom uzrasnom periodu. Navedeni benefiti ovog istraživanja bi trebalo jednako da se usmjere i na djecu u urbanim i ruralnim područjima, kako bi se uticaj same sredine u kojoj dječaci žive na njihov nutritivni status sveo na minimum.

Osnovno ograničenje ove studije se ogleda u samom trenutku realizacije istraživanja, koje je sprovedeno usred pandemije COVID-19, koja je obuhvatila ljude širom svijeta. Ovo je problem sa kojim se borimo već duži vremenski period, uslijed kojeg su djeca uslovljena na duži boravak u svojim domovima i, samim tim organizovane fizičke aktivnosti su limitirane, pa se postavlja pitanje kakvi bi rezultati bili da je ovo istraživanje realizovano prije same pandemije i da li bi bilorazlika u nutritivnom statusu djece.

S obzirom da je ovo istraživanje realizovano tokom pandemije COVID-19, preporuka je da se nakon završetka pandemije formiraju posebni "COVID timovi" koje bi činili stručne osobe iz

različitih oblasti fizičke kulture, sporta i medicine, sve sa ciljem da utiču na moguće probleme sa nutritivnim statusom i fizičkom aktivnošću djece mlađeg školskog uzrasta koje su prouzrokovane nastankom pandemije. Takođe, kako bi se podigla svijest o značaju bavljenja fizičkim aktivnostima djece, neophodna je adekvatna saradnja svih osoba koje učestvuju u samom odrastanju djece, misleći se na roditelje, nastavnike fizičkog vaspitanja, određene sportske radnike koji edukuju djecu u različitim sportskim klubovima ili sekcijama i na medicinske radnike. Takođe, pored navedenog, trebalo bi svim školama u Crnoj Gori pružiti jednake uslove u smislu opremanja fiskulturnih sala sa što više različitih sredstava i rekvizita, kako bi sama nastava fizičkog vaspitanja bila primamljivija i zanimljivija za djecu. Sama preporuka za buduća istraživanja bi se mogla osloniti na osnovno ograničenje ove studije, da se na istom uzorku djece mlađeg školskog uzrasta ispita nutritivni status u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u određenom periodu nakon završetka pandemije, koji bi istraživači smatrali da je pogodan, s obzirom da bi neposredno nakon završetka pandemije bilo neophodno dodatno informisati navedeni uzrast o samom značaju zdrave ishrane i bavljenju fizičkim aktivnostima, te uspostaviti kontinuirano praćenje tjelesnih sposobnosti, nutritivni status djece i omladine u Crnoj Gori, što predstavlja jedan od glavnih ciljeva u oblasti javnog zdravlja u razvijenim zemljama širom svijeta.

3. Konačna ocjena disertacije

3.1. Usaglašenost sa obrazloženjem teme

Doktorska disertacija, kandidata mr Dragana Baćovića, je u potpunosti usaglašena sa prethodno predstavljenim obrazloženjem teme. Dobro postavljene polazne hipoteze generalnog i alternativnog tipa, metodološki su kvalitetno provjerene, što je dovelo do toga da se ciljevi postavljeni na početku istraživanja kvalitetno ostvare. Na osnovu prethodno navedenog, mišljenja smo, da je disertacija kandidata mr Dragana Baćovića u potpunosti realizovana sa ranijim obrazloženjem teme.

3.2. Mogućnost ponovljivosti

Ovo istraživanje je nastalo na osnovama koje su postavila ranija istraživanja za koje je autor sa svog istraživačkog stajališta utvrdio da ih je potrebno nadgraditi na način da se dobiju što korisnije, odnosno aplikativnije informacije kada je aktuelni problem u pitanju. S obzirom na uzorak ispitanika, kao i primijenjena metodološka rješenja ponovljivost ovog istraživanja je teoretski i praktično izvodljiva.

3.3. Buduća istraživanja

Kako i sam autor navodi, sama preporuka za buduća istraživanja bi se mogla osloniti na osnovno ograničenje ove studije, da se na istom uzorku djece mlađeg školskog uzrasta ispita nutritivni status u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u određenom periodu nakon završetka pandemije, koji bi istraživači smatrali da je pogodan, s obzirom da bi neposredno nakon završetka pandemije bilo neophodno dodatno informisati navedeni uzrast o samom značaju zdrave ishrane i bavljenju fizičkim aktivnostima, te uspostaviti kontinuirano praćenje tjelesnih sposobnosti, nutritivni status djece i omladine u Crnoj Gori, što predstavlja jedan od glavnih ciljeva u oblasti javnog zdravlja u razvijenim zemljama širom svijeta.

3.4. Ograničenja disertacije i njihov uticaj na vrijednost disertacije

Ograničenja disertacije su direktno vezana za uslove istraživanja koje je jednim dijelom definisala pandemija tokom koje je istraživanje realizovano.

Originalni naučni doprinos

U istraživanju kandidata mr Dragana Baćovića, kako i sam autor ističe, iako nisu pronađene statistički značajne razlike između djece mlađeg školskog uzrasta koja pripadaju urbanim i ruralnim područjima Crne Gore, dragocjenost ovog istraživanja se ogleda u dva

osnovna razloga. Prvi se odnosi na prikaz jasne slike o nutritivnom statusu učenika mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore, odnosno na prikaz problema sa nutritivnim statusom koji evidentno postoji kod navedenog uzrasta bez obzira na područje kojem pripadaju. Drugi razlog se odnosi na podizanje svijesti o javnom zdravlju, koja bi trebala da bude usmjerena na edukaciju svih odgovornih činioca o zdravoj ishrani i jačanju fizičke aktivnosti djece u veoma osjetljivom uzrasnom periodu. Navedeni benefiti ovog istraživanja bi trebalo jednako da se usmjere i na djecu u urbanim i ruralnim područjima, kako bi se uticaj same sredine u kojoj djeca žive na njihov nutritivni status sveo na minimum.

Mišljenje i prijedlog komisije

Komisija je nakon analize i vrednovanja podnesene doktorske disertacije kandidata mr Dragana Bačovića pod naslovom "NUTRITIVNI STATUS DJECE MLAĐEG ŠKOLSKOG UZRASTA U URBANIM I RURALNIM PODRUČJIMA CRNE GORE U ODNOSU NA POL, UZRAST, GEOGRAFSKU REGIJU I NIVO FIZIČKE AKTIVNOSTI", konstatovala da je imenovani uspješno napisao doktorsku disertaciju koja u potpunosti ispunjava sve uslove i standarde koji se zahtijevaju u ovoj oblasti. Rad predstavlja originalno naučno djelo, koje je kandidat samostalno izradio, a kojim se daje značajan doprinos naučnoj i stručnoj misli.

Kandidat je pokazao visok stepen poznavanja obuhvaćene naučne problematike. Kvalitetno je definisao problem, predmet, ciljeve i hipoteze istraživanja i primjenio adekvatne statističke metode uz upotrebu velikog broja bibliografskih jedinica dobio je relevantne naučne zaključke.

Sve to govori da disertacija kandidata mr Dragana Bačovića daje značajan naučni doprinos u ovoj naučnoj oblasti i dugoročno je aktuelna za dalja istraživanja. Rezultati istraživanja, koje je mr Dragan Bačović predstavio u disertaciji, predstavljaju originalni naučni doprinos, omogućavaju proširenje znanja i iskustva iz oblasti nutritivnog statusa djece, ukazuju na visok stepen aktuelnosti i značaja teme, kako sa teorijskog tako i sa praktičnog aspekta istraživanja.

Imajući u vidu sve izloženo, Komisija sa zadovoljstvom pozitivno ocjenjuje doktorsku disertaciju "NUTRITIVNI STATUS DJECE MLAĐEG ŠKOLSKOG UZRASTA U URBANIM I RURALNIM PODRUČJIMA CRNE GORE U ODNOSU NA POL, UZRAST, GEOGRAFSKU REGIJU I NIVO FIZIČKE AKTIVNOSTI", mr Dragana Bačovića, i predlaže Vijeću Fakulteta za sport i fizičko vaspitanje u Nikšiću da istu prihvati i predloži Senatu Univerziteta Crne Gore da imenuje Komisiju za odbranu doktorske disertacije, kao i da nakon sprovedene procedure na organima Univerziteta Crne Gore, zakaže javnu odbranu.

Izdvojeno mišljenje / Nema

Napomena / Nema

KOMISIJA ZA OCJENU DOKTORSKE DISERTACIJE

Prof. dr Kemal Idrizović, Univerzitet Crne Gore, Crna Gora

Prof. dr Stevo Popović, Univerzitet Crne Gore, Crna Gora

Prof. dr Duško Bjelica, Univerzitet Crne Gore, Crna Gora

Prof. dr Izet Bajramović, Univerzitet u Sarajevu, Bosna i Hercegovina	
Prof. dr Danilo Bojanić, Univerzitet Crne Gore, Crna Gora	
Datum i ovjera (pečat i potpis odgovorne osobe) U Nikšiću, 06. 09. 2023. godine	DEKAN
	

UNIVERZITET CRNE GORE
FAKULTET ZA SPORT I FIZIČKO VASPITANJE

Црна Гора
УНИВЕРЗИТЕТ ЦРНЕ ГОРЕ
ФАКУЛТЕТ ЗА СПОРТ И ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

Примљено	31.5.2023		
Орг. јед.	Број	Прилог	Вриједност
01	569		

SENATU UNIVERZITETA CRNE GORE
VIJEĆU FAKULTETA ZA SPORT I FIZIČKO VASPITANJE

Predmet: Izvještaj Komisije za ocjenu doktorske disertacije pod naslovom "NUTRITIVNI STATUS DJECE MLAĐEG ŠKOLSKOG UZRASTA U URBANIM I RURALNIM PODRUČJIMA CRNE GORE U ODNOSU NA POL, UZRAST, GEOGRAFSKU REGIJU I NIVO FIZIČKE AKTIVNOSTI", kandidata mr Dragana Baćovića

Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore, br. 03-1108/2, donijetoj na sjednici održanoj 17. 05. 2023. godine, na predlog Vijeća Fakulteta za sport i fizičko vaspitanje uz pribavljeno mišljenje, predlog Odbora za doktorske studije imenovana je Komisija za ocjenu doktorske disertacije pod nazivom "NUTRITIVNI STATUS DJECE MLAĐEG ŠKOLSKOG UZRASTA U URBANIM I RURALNIM PODRUČJIMA CRNE GORE U ODNOSU NA POL, UZRAST, GEOGRAFSKU REGIJU I NIVO FIZIČKE AKTIVNOSTI" kandidata mr Dragana Baćovića.

Na osnovu Pravila doktorskih studija Univerziteta Crne Gore, Komisija je detaljno proučila sadržaj i naučne zaključke ove disertacije i podnosi sljedeći

IZVJEŠTAJ
O OCJENI DOKTORSKE DISERTACIJE

PODACI O KANDIDATU

Dragan Baćović je rođen 29. 11. 1994. godine u Nikšiću gdje je završio osnovnu školu "Luka Simonović" i JU Srednju EkonomskoUgostiteljsku školu. Fakultet za sport i fizičko vaspitanje je upisao 2013. godine, a 2016. godine završio osnovne studije. Tokom osnovnih studija dva puta biva nagrađivan priznanjem za najbolji postignuti rezultat u tekućoj godini. Iste godine upisuje specijalističke studije na pomenutoj univerzitetskoj jedinici, a završava novembra 2017. godine, odbranom diplomskog rada na temu: "Učestalost deformiteta ravnog stopala kod učenika prvog ciklusa osnovne škole" čime stiče zvanje specijaliste Fizičke kulture, sa prosječnom ocjenom B (9.48) i biva nagrađen za najbolji postignuti rezultat u tekućoj godini. Po završetku specijalističkih studija prijavljuje se za program stručnog osposobljavanja od januara 2018. do oktobra 2018. godine u OŠ "Mileva Lajović Lalatović". Nakon završenog programa stručnog osposobljavanja upisuje magistarske studije, smjer Fizička kultura i završava u oktobru 2019. godine odbranom rada na temu "Dužina stopala i dužina šake kao pouzdani prediktori za procjenu relativne tjelesne visine crnogorskih studenata", sa prosječnom ocjenom B (9.17), čime stiče zvanje magistra nauka i biva nagrađen za najbolji postignuti rezultat u tekućoj godini. Studijske 19/20 upisuje doktorske studije, na već pomenutoj univerzitetskoj jedinici i u roku završava sve obaveze predviđene planom i

programom. Od februara 2019. godine biva angažovan kao saradnik u nastavi na Fakultetu za sport i fizičko vaspitanje u Nikšiću. Od 2020. godine postaje predstavnik saradnika u nastavi na pomenutoj univerzitetskoj jedinici, a nedugo zatim i predstavnik saradnika u nastavi u Senatu Univerziteta Crne Gore. U periodu od 2014. do 2019. sprovodi kondicione treninge sa košarkašima različitog uzrasta. Dva puta je sa futsal ekipom Fakulteta za sport i fizičko vaspitanje bio šampion Studentske sportske lige u futsalu i takođe, dva puta bio drugoplasirani.

Od malih nogu ga je privlačio sport, naročito fudbal. Svoje prve fudbalske korake načinio je u FK "Sutjeska" iz Nikšića. Uspjehe koje je postigao sa imenovanim klubom su: titula prvaka Crne Gore i titula kupa Crne Gore u kadetskom uzrastu, kao i titula prvaka Crne Gore i kupa Crne Gore u omladinskom uzrastu. Učesnik je mnogih konferencija i aktivan je u naučno-istraživačkom radu sa značajnih brojem objavljenih naučnih radova. Pored navedenog, trenutno je primarno posvećen obavezama koje su u opisu posla saradnika u nastavi na Fakultetu za sport i fizičko vaspitanje, Univerziteta Crne Gore.

1. PREGLED DISERTACIJE

Kandidat, mr Dragan Baćović, je objavio jedan naučni rad u časopisu indeksiranom u SCIE (Science Citation Index Expanded) indeksnoj bazi. U ovom radu je direktno koristio rezultate iz doktorske disertacije, odnosno, u navedenom radu su prezentovani strukturalni djelovi doktorske disertacije, na način, kako to predviđaju Pravila doktorskih studija Univerziteta Crne Gore.

Bacovic, D., Malovic, P., Vrevic, E., Bojanic, D., & Ljubojevic, M. (2022). Nutritional status of younger primary school children in urban and rural areas of Montenegro in relation to sex and age during COVID-19 pandemic: a national study. *International Journal of Morphology*, 40(5), 1289-1293. http://www.intjmorphol.com/wp-content/uploads/2022/10/Art_20_405.pdf

Sažetak disertacije:

Neuhranjenost, prekomjerna uhranjenost i gojaznost tokom djetinjstva i adolescencije povezani su sa nepovoljnim posljedicama po zdravlje tokom cijelog životnog vijeka. Poznato je da, ukoliko je gojaznost prisutna u ranom djetinjstvu postoji tendencija da dijete ima problem sa gojaznošću i tokom daljeg odrastanja, sa rizikom od ranog obolijevanja od različitih hronično nezaraznih bolesti. Kako predmetni problem, prema dosadašnjim istraživanjima, ima tendenciju da varira u odnosu na pol, različite uzrasne dobi, specifične regije u kojima djeca žive, zatim na nivo fizičke aktivnosti koji djeca imaju tokom dana, sedmice ili mjeseca, te da se stil života u ruralnim i urbanim područjima drastično mijenja u posljednjim godinama i decenijama, osnovni cilj ove disertacije je bio da se utvrdi nutritivni status djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u odnosu na pol, uzrast, regiju i nivo fizičke aktivnosti. Suština ovog istraživanja se temelji na činjenici da bi trebalo da postoje razlike u životnom stilu u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore i da bi značajno bilo ispitati nutritivni status kako bi utvrdili uticaj sredine u kojoj djeca žive na isti. Uzorak u ovom istraživanju predstavljaju djeca uzrasta 6 i 9 godina (mlađi školski uzrast), tj. djeca prvog i četvrtog razreda osnovne škole. Pomenuti uzrast je uzorkovan iz razloga što postoji potreba da se ispita nutritivni status u dva različita ciklusa osnovne škole, odnosno da se uporede životne navike djece u urbanim i ruralnim sredinama u trenutku kada djeca kreću u školu tj. kada bi trebalo da uticaj sredine ima dominantniju ulogu, i u trenutku kada

započinju drugi ciklus osnovne škole tj. kada se djeca iz ruralnih područja potencijalno prihvataju urbane obrasce stila života. Na taj način bi trebalo da se utvrdi da li kod djece koja pripadaju ruralnim područjima dolazi do promjena u životnim navikama, tj. da li se na određeni način njihov životni stil "urbanizuje" tokom školovanja, odnosno da li se pojavljuje određene (ne)očekivane promjene kada je nutritivni status u pitanju. Ukupan uzorak u ovom istraživanju je 800 učenika muškog i ženskog pola koji pripadaju urbanim i ruralnim područjima Crne Gore. Od ukupnog uzorka, 586 učenika pripada urbanim područjima (288 muškog i 298 ženskog pola), dok 214 učenika pripada ruralnim područjima Crne Gore (105 muškog i 109 ženskog pola). Uzorak varijabli koje su se koristile u ovom istraživanju bile su tjelesna visina, tjelesna masa, obim struka i obim kukova, na osnovu čega su izračunati sljedeći antropometrijski indeksi: indeks tjelesne mase-percentilne vrijednosti (BMI), odnos obima struka i tjelesne visine (WHtR) i odnos obima struka i obima kukova (WHR), koji su se koristili kao indikatori za procjenu nutritivnog statusa. Takođe, za procjenu nivoa fizičke aktivnosti korišćen je međunarodni upitnik fizičkoj aktivnosti djece i adolescenata PAQ-C upitnik. Rezultati istraživanja su pokazali da ne postoje statistički značajne razlike u nutritivnom statusu između djece mlađeg školskog uzrasta koja pripadaju urbanim i ruralnim područjima Crne Gore, što je suprotno u odnosu na ono što se očekivalo na osnovu prethodnih istraživanja. Takođe, statistički značajne razlike nisu pronađene kada je u pitanju uzrast ispitanika, odnosno kada se posmatra nutritivni status djece iz oba pomenuta područja, a može se primjetiti da nema promjena od samog polaska u školu pa sve do početka drugog ciklusa osnovne škole. Stoga, značajno je naglasiti da se osnovni doprinos ovog istraživanja ogleda u detaljnom prikazu nutritivnog statusa učenika mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore, te da se sve definisane podgrupe mogu tretirati kao homogena grupa kada je uticaj životne sredine i načina života na nutritivni status djece mlađeg školskog uzrasta. Sa druge strane, važno je naglasiti da se osnovno ograničenje ovog istraživanja ogleda u vremenskom intervalu u kojem je realizovano terensko mjerenje, usred pandemije COVID-19, budući da je opšte poznato da se svi faktori koji imaju značaj uticaj na nutritivni status djece u ovom periodu bili narušeni, te da rezultati ovog istraživanja predstavljaju presjek stanja, upravo za taj vremenski period, što će možda u budućnosti biti od neprocjenjive vrijednosti.

2. VREDNOVANJE DISERTACIJE

2.1 Problem

Problem ovog istraživanja je utvrđivanje nutritivnog statusa djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u odnosu na pol, uzrast, geografsku regiju i nivo fizičke aktivnosti putem različitih antropometrijskih indikatora koji služe za procjenu nutritivnog statusa i putem PAQ-C upitnika za procjenu nivoa fizičke aktivnosti.

Predmet ovog istraživanja su djeca mlađeg školskog koja pohađaju prvi i četvrti razred osnovne škole u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore i njihovi antropometrijski parametri za utvrđivanje nutritivnog statusa.

U nastavku je dat jedan broj istraživanja koja je kandidat mr Dragan Baćović koristio kao osnovu za postavljanje i rješavanje israživačkog problema u svojoj disertaciji:

Abdullah, A., Wolfe, R., & Stoelwinder, J. U. (2011). The number of years lived with obesity and the risk of all-cause and cause-specific mortality. *International Journal of Epidemiology*, 40(4), 985–996.

- Ara, I., Moreno, L. A., Leiva, M. T., Gutin, B., & Casajús, J. A. (2007). Adiposity, Physical Activity, and Physical Fitness among Children From Aragón, Spain. *Obesity, 15*(8), 1918-1924.
- Biehl, A., Hovengen, R., Grøholt, E. K., Hjelmæsæth, J., Strand, B. H., & Meyer, H. E. (2013). Adiposity among children in Norway by urbanity and maternal education: a nationally representative study. *BMC public health, 13*, 842. doi: 10.1186/1471-2458-13-842
- Black, R. E., Victora, C. G., & Walker, S.P. (2013). Maternal and child undernutrition and overweight in low-income and middle-income countries. *Lancet, 382*(9890), 427-51.
- Davis, A. M., Bennett, K. J., Befort, C., & Nollen, N. (2011). Obesity and related health behaviors among urban and rural children in the United States: data from the National Health And Nutrition Examination Survey 2003-2004 and 2005-2006. *Journal of pediatric psychology, 36*(6), 669-676.
- Flegal, K. M., Ogden, C. L., Wei, R, Kuczmarski, R. L., & Johnson, C. L. (2001). Prevalence of overweight in US children: comparison of US growth charts from the Centers for Disease Control and Prevention with other reference values for body mass index. *The American Journal of Clinical Nutrition, 73*(6), 1086-93.
- Guo, Y., Yin, X., Wu, H., Chai, X., & Yang, X. (2019). Trends in Overweight and Obesity Among Children and Adolescents in China from 1991 to 2015: A Meta-Analysis. *International journal of environmental research and public health, 16*(23), 4656.
- Joens-Matre, R. R., Welk, G. J., Calabro, M. A., Russell, D. W., Nicklay, E., & Hensley, L. D. (2008). Rural-Urban Differences in Physical Activity, Physical Fitness, and Overweight Prevalence of Children. *The Journal of Rural Health, 24*(1), 49-54.
- Lizana, A. P., Cisternas-Vallejos, P., Araya, L., Aguilera, F., & Mora, M. (2016). Obesity, Body Fat Distribution, and Physical Activity in School-age Children: an Urban and Rural Comparison in Valparaíso, Chile. *Biomed Environ Sci, 29*(11), 834-839.
- Lobstein T., Baur, L, & Uauy, R (2004). Obesity in children and young people: a crisis in public health. *Obesity Reviews, 5*(1), 4-85.
- McCarthy, H. D., & Ashwell, M. (2006). A study of central fatness using waist-to-height ratios in UK children and adolescents over two decades supports the simple message—'keep your waist circumference to less than half your height'. *International Journal of Obesity, 30*, 988-92.
- Miholić, J. S., Hraski, M., & Juranić, A. (2015). Urbano-ruralne razlike u bavljenju kineziološkim aktivnostima i provođenju slobodnog vremena učenika primarnog obrazovanja. *Hrvatski časopis za odgoj i obrazovanje, 18*(1), 247-258.
- Must, A, Jacques, P. F., Dallal, G. E., Bajema, C. J., & Dietz, W. H. (1992). Long-term morbidity and mortality of overweight adolescents. A follow-up of the Harvard Growth Study of 1922 to 1935. *New England Journal of Medicine, 327*(19), 1350-55.
- Nurwanti, E., Hadi, H., Chang, J.-S., Chao, J. C.-J., Paramashanti, B. A., Gittelsohn, J., & Bai, C.H. (2019). Rural-Urban Differences in Dietary Behavior and Obesity: Results of the Riskesdas Study in 10-18 Year-Old Indonesian Children and Adolescents. *Nutrients, 11*(11), 2813.
- Park, M, Falconer, C., Viner, R, & Kinra, S. (2012). The impact of childhood obesity on morbidity and mortality in adulthood: a systematic review. *Obesity Reviews, 13*(11), 985-1000.
- Plotnikoff, R. C., Bercovitz, K., Loucaides, C. A. (2004). Physical activity, smoking, and obesity among Canadian school youth. Comparison between urban and rural schools. *Canada Journal of Public Health, 95*(6), 413-8.

Tognarelli, M., Picciolli, P., Vezzosi, S., Isola, A., Moretti, F., Tommassetto, E., Fantuzzi, A. L., & Bedogni, G. (2004). Nutritional status of 8-year-old rural and urban Italian children: a study in Pistoia, Tuscany. *International Journal of Food Sciences and Nutrition*, 55(5), 381–387.

Voss, C., Dean, P. H., Gardner, R. F., Duncombe, S. L., & Harris, K. C. (2017). Validity and reliability of the Physical Activity Questionnaire for Children (PAQ-C) and Adolescents (PAQ-A) in individuals with congenital heart disease. *Plos One*, 12(4), 1-15.

Kandidat je u nastavku svoje naučne aktivnosti, kroz objavljivanje prethodno pomenutog naučnog rada, znalački uzeo učešća u globalnim aktivnostima koje se sprovode na bolje razumijevanje i rješavanje datog problema.

2.2 Ciljevi i hipoteze disertacije

Generalni cilj istraživanja je utvrditi nutritivni status djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u odnosu na pol, uzrast, regiju i nivo fizičke aktivnosti.

Na osnovu generalnog cilja istraživanja postavljena su četiri parcijalna cilja:

- Utvrditi nutritivni status djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u odnosu na pol;
- Utvrditi nutritivni status djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u odnosu na uzrast;
- Utvrditi nutritivni status djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u odnosu na regiju kojoj pripadaju;
- Utvrditi nutritivni status djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u odnosu na nivo fizičke aktivnosti.

Na osnovu definisanog generalnog cilja istraživanja, kao i analize dosadašnjih istraživanja postavljena je sljedeća generalna hipoteza:

H_g – Očekuje se da će djeca koja pripadaju ruralnim područjima imati veći nivo uhranjenosti u odnosu na djecu koja pripadaju urbanim područjima Crne Gore

Na osnovu generalne hipoteze, a u saglasju sa generalnim ciljem, postavljene su i sljedeće parcijalne hipoteze:

H₁ – Očekuju se razlike kod djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u odnosu na pol;

H_{1.1} – Očekuje se da će dječaci mlađeg školskog uzrasta u ruralnim područjima biti više uhranjeni u odnosu na dječake mlađeg školskog uzrasta u urbanim područjima Crne Gore;

H_{1.2} – Očekuje se da će djevojčice mlađeg školskog uzrasta u ruralnim područjima biti više uhranjene u odnosu na djevojčice mlađeg školskog uzrasta u urbanim područjima Crne Gore;

H₂ – Očekuju se razlike kod djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u odnosu na uzrast;

H_{2.1} – Očekuje se da će dječaci mlađeg školskog uzrasta u ruralnim područjima biti više uhranjeni u odnosu na dječake mlađeg školskog uzrasta u urbanim područjima Crne Gore u odnosu na uzrast;

H_{2.1.1} - Očekuje se da će dječaci iz prvog razreda osnovne škole u ruralnim područjima biti više uhranjeni u odnosu na dječake iz prvog razreda osnovne škole u urbanim područjima Crne Gore;

H2.1.2 - Očekuje se da će dječaci iz četvrtog razreda osnovne škole u ruralnim područjima biti više uhranjeni u odnosu na dječake iz četvrtog razreda osnovne škole u urbanim područjima Crne Gore;

H2.2 – Očekuje se da će djevojčice mlađeg školskog uzrasta u ruralnim područjima biti više uhranjene u odnosu na djevojčice mlađeg školskog uzrasta u urbanim područjima Crne Gore u odnosu na uzrast;

H2.2.1 - Očekuje se da će djevojčice iz prvog razreda osnovne škole u ruralnim područjima biti više uhranjeni u odnosu na dječake iz prvog razreda osnovne škole u urbanim područjima Crne Gore;

H2.2.2 - Očekuje se da će djevojčice iz četvrtog razreda osnovne škole u ruralnim područjima biti više uhranjene u odnosu na djevojčice iz četvrtog razreda osnovne škole u urbanim područjima Crne Gore;

H3 – Očekuju se razlike kod djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u odnosu na regiju kojoj pripadaju;

H3.1 - Očekuje se da će dječaci mlađeg školskog uzrasta u ruralnim područjima biti više uhranjeni u odnosu na dječake mlađeg školskog uzrasta u urbanim područjima Crne Gore u odnosu na regiju kojoj pripadaju;

H3.1.1 - Očekuje se da će dječaci iz ruralnih područja u sjevernoj regiji biti više uhranjeni u odnosu na dječake iz urbanih područja u sjevernoj regiji Crne Gore;

H3.1.2 - Očekuje se da će dječaci iz ruralnih područja u centralnoj regiji biti više uhranjeni u odnosu na dječake iz urbanih područja u centralnoj regiji Crne Gore;

H3.1.3 - Očekuje se da će dječaci iz ruralnih područja u južnoj regiji biti više uhranjeni u odnosu na dječake iz urbanih područja u južnoj regiji Crne Gore;

H3.2 - Očekuje se da će djevojčice mlađeg školskog uzrasta u ruralnim područjima biti više uhranjene u odnosu na djevojčice mlađeg školskog uzrasta u urbanim područjima Crne Gore u odnosu na regiju kojoj pripadaju;

H3.2.1 - Očekuje se da će djevojčice iz ruralnih područja u sjevernoj regiji biti više uhranjene u odnosu na djevojčice iz urbanih područja u sjevernoj regiji Crne Gore;

H3.2.2 - Očekuje se da će djevojčice iz ruralnih područja u centralnoj regiji biti više uhranjene u odnosu na djevojčice iz urbanih područja u centralnoj regiji Crne Gore;

H3.2.3 - Očekuje se da će djevojčice iz ruralnih područja u južnoj regiji biti više uhranjene u odnosu na djevojčice iz urbanih područja u južnoj regiji Crne Gore;

H4 - Očekuju se razlike kod djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u odnosu na nivo fizičke aktivnosti;

H4.1 - Očekuje se da će dječaci mlađeg školskog uzrasta u ruralnim područjima biti više uhranjeni u odnosu na dječake mlađeg školskog uzrasta u urbanim područjima Crne Gore u odnosu na nivo fizičke aktivnosti;

H4.1.1 - Očekuje se da će dječaci iz ruralnih područja čiji je intenzitet fizičkih aktivnosti na niskom nivou biti više uhranjeni u odnosu na dječake iz urbanih područja;

H4.1.2 - Očekuje se da će dječaci iz ruralnih područja čiji je intenzitet fizičkih aktivnosti na srednjem nivou biti više uhranjeni u odnosu na dječake iz urbanih područja;

H4.1.3 - Očekuje se da će dječaci iz ruralnih područja čiji je intenzitet fizičkih aktivnosti na visokom nivou biti više uhranjeni u odnosu na dječake iz urbanih područja;

H4.2 - Očekuje se da će djevojčice mlađeg školskog uzrasta u ruralnim područjima biti više uhranjene u odnosu na djevojčice mlađeg školskog uzrasta u urbanim područjima;

H4.2.1 - Očekuje se da će djevojčice iz ruralnih područja čiji je intenzitet fizičkih aktivnosti na niskom nivou biti više uhranjene u odnosu na djevojčice iz urbanih područja;

H4.2.2 - Očekuje se da će djevojčice iz ruralnih područja čiji je intenzitet fizičkih aktivnosti na srednjem nivou biti više uhranjene u odnosu na djevojčice iz urbanih područja;

H4.2.3 - Očekuje se da će djevojčice iz ruralnih područja čiji je intenzitet fizičkih aktivnosti na visokom nivou biti više uhranjene u odnosu na djevojčice iz urbanih područja.

2.3 Metode rada

Tok i postupci istraživanja

Prema vremenskoj usmjerenosti, ovo je transversalno istraživanje u kome su primijenjena empirijska i statistička metoda, a tehnike istraživanja korišćene u istraživanju su mjerenje i anketiranje.

Tok i procedura istraživanja obuhvatila je sljedećih šest faza:

- Izrada projekta;
- Dobijanje dozvole od strane osnovnih škola u različitim opštinama Crne Gore;
- Realizacija mjerenja i prikupljanje podataka u osnovnim školama u Crnoj Gori;
- Unošenje i obrada podataka;
- Interpretacija rezultata;
- Publikacija naučnog rada.

Podaci su prikupljeni tokom 2021/22. godine u osnovnim školama kod učenika prvog i četvrtog razreda osnovne škole. Testiranje učenika je sprovedeno u sali za fizičko vaspitanje u osnovnim školama u Crnoj Gori. Prilikom testiranja učenici su nosili laganiju odjeću (šorc i majicu) kako bi se na lakši način izmjerile njihove antropometrijske mjere. S obzirom da su podacikorišćeni za realizaciju ovog istraživanja prikupljeni tokom trajanja pandemije COVID-19, veoma je bitno navesti, da je odobrenje za sprovođenje antropometrijskog mjerenja i anketiranja dobijeno od strane Zavoda za školstvo, koji je dalje prosljeđeno direktorima svih osnovnih škola koje su obuhvaćene istraživanjem

Uzorak ispitanika

Uzorak u ovom istraživanju je biran u odnosu na životnu sredinu kojoj djeca pripadaju. Djeca su uzorkovana iz tri crnogorske regije (centralne, južne i sjeverne) i podijeljena na djecu koja pripadaju ruralnom i urbanom području Crne Gore. Na osnovu popisa stanovništva države Crne Gore (Monstat, 2011) ruralna područja se smatraju onim koja nemaju preko 10.000 stanovnika, dok se urbanim smatraju ona koja imaju više od 10.000 stanovnika. U pomenutom popisu stanovništva nijesu u okviru ruralnih područja navedena sela koja pripadaju urbanim područjima, a način života u njima je identičan onom u ruralnim područjima, već su ruralnim područjima smatrana ona koja imaju manje od 10.000 stanovnika. Iz urbanog područja uzorkovana su djeca koja pripadaju sljedećim gradovima: Podgorica, Nikšić (centralna regija), Pljevlja, Berane, Rožaje (sjeverna regija), Bar, Herceg Novi i Kotor (južna regija). Iz ruralnog područja su uzorkovana djeca koja pripadaju sljedećim gradovima (naseljima): Nikšić, naselje Župa (centralna regija), Kolašin, Plužine, Rožaje i Žabljak (sjeverna regija), Tivat, naselje Radovići (južna regija).

Uzorak u ovom istraživanju predstavljaju djeca mlađeg školskog uzrasta, uzrasta 6 i 9 godina, tj. djeca prvog i četvrtog razreda osnovne škole. Navedeni uzrast je u ovoj studiji izabran kako bi se provjerio nutritivni status djece prilikom samog polaska u školu i prilikom prelaska djece u drugi ciklus osnovne škole, tj. u četvrti razred. Ukupan uzorak u ovom istraživanju je 800 učenika muškog i ženskog pola koji pohađaju prvi i četvrti razred osnovne škole u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore. Od ukupnog uzorka, 586 učenika pripada urbanom području (288 muškog i 298 ženskog pola), dok 214 učenika pripada ruralnom području Crne Gore (105 muškog i 109 ženskog pola). Od 586 učenika koji pripadaju urbanom području, njih 285 pohađa prvi razred (140 muškog i 145 ženskog pola), dok 301 učenik pohađa četvrti razred osnovne škole (148 muškog i 153 ženskog pola). Od 214 učenika koji pripadaju ruralnom području, njih 107 pohađa prvi razred (48 muškog i 59 ženskog pola), dok 107 učenika pohađa četvrti razred osnovne škole (57 muškog i 50 ženskog pola). U centralnoj regiji je uzorkovano ukupno 273 učenika, od čega 195 pripada urbanom, a 78 učenika pripada ruralnom području Crne Gore. Od 195 učenika koji pripadaju urbanom području centralne regije, njih 90 pohađa prvi razred (39 muškog i 51 ženskog pola), dok 105 učenika pohađa četvrti razred (52 muškog i 53 ženskog pola). Od 78 učenika koji pripadaju ruralnom području centralne regije, njih 30 pohađa prvi razred (14 muškog i 16 ženskog pola), dok njih 48 pohađa četvrti razred (27 muškog i 21 ženskog pola). U sjevernoj regiji je uzorkovano ukupno 300 učenika, od čega 186 pripada urbanom, a 114 učenika pripada ruralnom području Crne Gore. Od 186 učenika koji pripadaju urbanom području sjeverne regije, njih 99 pohađa prvi razred (53 muškog i 46 ženskog pola), dok 87 učenika pohađa četvrti razred (46 muškog i 41 ženskog pola). Od 114 učenika koji pripadaju ruralnom području sjeverne regije, njih 68 pohađa prvi razred (30 muškog i 38 ženskog pola), dok njih 46 pohađa četvrti razred (25 muškog i 21 ženskog pola). U južnoj regiji je uzorkovano ukupno 227 učenika, od čega 205 pripada urbanom, a 22 učenika pripada ruralnom području Crne Gore. Od 227 učenika koji pripadaju urbanom području južne regije, njih 96 pohađa prvi razred (48 muškog i 48 ženskog pola), dok 109 učenika pohađa četvrti razred (50 muškog i 59 ženskog pola). Od 22 učenika koja pripadaju ruralnom području južne regije, njih 9 pohađa prvi razred (4 muškog i 5 ženskog pola), dok njih 13 pohađa četvrti razred (5 muškog i 8 ženskog pola).

Uzorak mjernih instrumenata

Za procjenu nutritivnog statusa su izmjerene sljedeće antropometrijske dimenzije djece:

- tjelesna visina (ATV);
- tjelesna masa (ATM);
- obim struka (AOS);
- obim kukova (AOK).

Na osnovu izmjerenih antropometrijskih varijabli izračunati su sljedeći antropometrijski indeksi koji služe za procjenu nutritivnog statusa djece:

- indeks tjelesne mase – percentilne vrijednosti (engl. Body Mass Index – BMI);
- odnos obima struka i tjelesne visine (WhtR);
- odnos obima struka i obima kukova (WHR).

Za procjenu nivoa fizičke aktivnosti korišćen je međunarodni upitnik o fizičkoj aktivnosti djece i adolescenata PAQ-C upitnik (prilog 2).

Metode obrade podataka

Obrada podatka i primjena statističkih postupaka u ovom istraživanju je izvršena u programskom paketu SPSS, verzija 20.0.

Za sve varijable je bilo potrebno izračunati centralne i disperzivne parametre:

- aritmetičku sredinu (Mean);
- standardnu devijaciju (Std. Dev.);
- minimalnu vrijednost (Minimum);
- maksimalnu vrijednost (Maximum);
- koeficijent asimetričnosti (Skewness);
- koeficijent zakrivljenosti (Kurtosis).

Za utvrđivanje nutritivnog statusa i eventualnih razlika u nutritivnom statusu djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore po polu, uzrastu, regijama i nivou fizičke aktivnosti je korišćen t-test za nezavisne uzorke.

2.4 Rezultati disertacije i njihovo tumačenje

Kada su u pitanju rezultati dobijeni u ovom istraživanju, kandidat mr Dragan Baćović ističe da se jasno uočava da se učenici muškog pola koji pohađaju prvi i četvrti razred osnovnih škola u urbanim područjima Crnoj Gore, nalaze u kategoriji normalne uhranjenosti kada je u pitanju indeks tjelesne mase (65. percentil) i negojaznosti kada su u pitanju odnos obima struka i tjelesne visine (0.47) i odnos obima struka i obima kukova (0.90). Sa druge strane, učenici muškog pola koji pohađaju prvi i četvrti razred osnovnih škola u ruralnim područjima Crnoj Gore, se nalaze u kategoriji normalne uhranjenosti kada je u pitanju indeks tjelesne mase (68. percentil) i negojaznosti kada su u pitanju odnos obima struka i tjelesne visine (0.47) i odnos obima struka i obima kukova (0.91). Prema izračunatim srednjim vrijednostima sve tri varijable korišćene u ovom istraživanju, može se reći da ne postoje statistički značajne razlike između učenika mlađeg školskog uzrasta muškog pola iz urbanih i ruralnih područja Crne Gore i da obje grupe ispitanika pripadaju kategoriji normalno uhranjene djece. Kada se pogleda ukupan procenat prekomjerno uhranjenih i gojaznih učenika muškog polaprema indeksu tjelesne mase u urbanim područjima iznosi 18.26%, a u ruralnim 18.69%.

Kada su u pitanju ispitanici ženskog pola, uočava se da se učenice koje pohađaju prvi i četvrti razred osnovnih škola u urbanim područjima Crnoj Gore nalaze u kategoriji normalne uhranjenosti kada je u pitanju indeks tjelesne mase (58. percentil), negojaznosti kada je u pitanju odnos obima struka i tjelesne visine (0.46) i gojaznosti kada je u pitanju odnos obima struka i obima kukova (0.89). Sa druge strane, učenici ženskog pola koji pohađaju prvi i četvrti razred osnovnih škola u ruralnim područjima Crnoj Gore, se nalaze u kategoriji normalne uhranjenosti kada je u pitanju indeks tjelesne mase (53. percentil), negojaznosti kada je u pitanju odnos obima struka i tjelesne visine (0.45) i gojaznosti kada se pogleda odnos obima struka i obima kukova (0.89). Prema izračunatim srednjim vrijednostima sve tri varijable korišćene u ovom istraživanju, može se reći da ne postoje statistički značajne razlike između učenika mlađeg školskog uzrasta ženskog pola iz urbanih i ruralnih područja Crne Gore. Kada se pogleda ukupan procenat prekomjerno uhranjenih i gojaznih učenika ženskog pola prema indeksu tjelesne mase u urbanim područjima iznosi 12.96%, a u ruralnim 12.14%. Prikazane vrijednosti se odnose na ukupan uzorakučenika prema polu, mada je situacija dosta slična kada se dodatno sagledaju vrijednosti navedenih indikatora prema ostalim kriterijumima postavljenim u

ovom istraživanju. Kada se pogledaju regije kojima navedeni učenici pripadaju, moglo bi se reći da postoje određene odstupanja koja bise mogla okarakterisati kao statistički značajna.

Na osnovu prezentovanih rezultata i diskusije o njima, može se konstatovati da ne postoje statistički značajne razlike u nutritivnom statusu između učenika mlađeg školskog uzrasta koji pripadaju urbanim i ruralnim područjima Crne Gore. Određene, statistički značajne razlike u nutritivnom statusu između učenika koji pripadaju urbanim i ruralnim područjima pronađene su u okviru regija Crne Gore kojima učenici pripadaju, kao i kada se uporedi njihov nutritivni status u odnosu na nivo fizičke aktivnosti. Iz navedenog se može konstatovati da se generalna hipoteza (H_g) ovog istraživanja, kao i hipoteze H₁, H₂ i H₃ ne prihvataju, dok se hipoteza H₃ djelimično prihvata, tačnije hipoteze H_{3.1.2}, H_{3.1.3} i H_{3.2.2} se djelimično prihvataju.

Analizirajući rezultate u drugim populacijama, primjećuje se da se većina razvijenih zemalja i onih koje su u razvoju suočava sa velikim problemima kada je u pitanju epidemija gojaznosti kako u urbanim tako i u ruralnim područjima. Pet studija je analizirano u sistematskom pregledu djece i adolescenata koji žive u urbanim i ruralnim oblastima Sjedinjenih Američkih Država. Sve studije osim jedne sugerišu da je boravak u ruralnim oblastima povezan sa većom prevalencom ili povećanim izgledom za razvoj gojaznosti, u poređenju sa djecom koja žive u urbanim sredinama. Meta-analiza 74.168 okupljenih učesnika u uzrastu od 2 do 19 godina utvrdila je da djeca iz ruralnih oblasti imaju 26% veće šanse za nastanak gojaznosti u poređenju sa gradskom djecom (J. A. Johnson i A. M. Johnson, 2015). Takođe, na uzorku djece osnovno-školskog i srednje-školskog uzrasta koji pripadaju Sjedinjenim Američkim Državama pokazano je da su djeca koja pripadaju ruralnim oblastima više uhranjena (16.5%) u odnosu na djecu koja živeu urbanim oblastima (14.3%) (Liu i sar., 2008). Kod djeca koja pripadaju ruralnim područjima Sjeverne Amerike uzrasta od dvije do osamnaest godina procenat učestalosti prekomjerne tjelesne mase iznosi 21.8% u odnosu na gradsku djecu koji iznosi 16.9%, takođe je pokazano da je kod djece koja žive na selima bila smanjena fizička aktivnost (Davis, Bennett, Befort, i Nollen, 2011). Rezultati koje su u svojoj studiji dobili Joens-Matre i saradnici (2008) na uzorku od 3416 učenika drugog ciklusa osnovne škole pokazuju da je učestalost gojaznosti u ruralnim područjima iznosila 25% i bila statistički značajno veća od djece koja su živjela u urbanim područjima (19%) i djece iz manjih gradova (17%). U meta analizi koja je sprovedena u Kini prokazano je da se procenat prekomjerno uhranjene i gojazne djece povećao tokom godina, sa 5 i 1.7% koliko je iznosio u periodu od 1991 do 1995. godine na 11.7 i 6.8% u periodu od 2011 do 2015. godine. Takođe u ovoj studiji je utvrđeno da je stopa prekomjerno uhranjene i gojazne djece u periodu od 1991 do 2015. godine bila veća kod djece koja pripadaju urbanim područjima države Kine (Guo, Yin, Wu, Chai, Yang 2019). Na uzorku od 2.477 djece i adolescenata utvrđeno je da djeca i adolescenti muškog pola koji pripadaju ruralnim područjima (17.6%) države Kanade pokazuju veći stepen uhranjenosti u odnosu na djecu i adolescente muškog pola iz urbanih područja (12.4%). Takođe, u navedenoj studiji je pokazano da su djeca i adolescenti ženskog pola iz ruralnih područja (4.8%) gojaznija u odnosu na djecu i adolescente iz urbanih područja (2.3%) (Plotnikoff, Bercovitz, i Loucaides, 2004). Učestalost prekomjerne tjelesne mase i gojaznosti je veća u urbanim (17%) nego u ruralnim oblastima (13,5%) na uzorku djece i adolescenata koji pohađaju pripadaju Azijskom kontinentu (Indoneziji). Prekomjerna tjelesna masa je učestalija kod dječaka nego kod djevojčica. Dječaci i djevojčice, uzrasta 9 do 12 godina koji pohađaju osnovnu školu u ruralnim

oblastima države Kenije pokazuju veće vrijednosti BMI-ja, obima kuka i kožnog nabora tricepsa u odnosu na djecu koja pohađaju osnovnu školu u urbanim oblastima Kenije i samim tim imaju veću stopu uhranjenosti u odnosu na svoje vršnjake iz urbanih oblasti (Adamo i sar., 2011). Na uzorku djece koja pripadaju saveznoj državi Nigerije, Anambri utvrđeno je da postoji statistički značajna razlika između ispitanika koji pripadaju urbanim i ruralnim područjima, gdje ispitanici iz urbanih područja pokazuju viši stepen uhranjenosti. Procenat prekomjerno uhranjene djece u urbanim područjima iznosi 12.5%, a u ruralnim 4.4% (Simeon i sar., 2015). Prema indeksu tjelesne mase učestalost gojaznosti na uzorku djece u Čileu iznosi 30,88% u urbanim oblastima, i 28,93% u ruralnim oblastima, a 90% djece na nedjeljnom nivou ima fizičku aktivnost manju od 7 sati. Centralna distribucija masnog tkiva je visoko povezana sa djecom koja borave u ruralnim oblastima Čilea (Lizana i sar., 2016). Na uzorku od 9786 djece prosječnog uzrasta 8.2 ± 1.2 godina koja pripadaju gradu Samsunu u Turskoj, gojaznost kod djece iz ruralnih područja je bila prisutna sa 12%, a ruralnim sa 9% (Arslan, N. H., Dundar, C., & Terzi, O., 2021). Norveška djeca iz ruralnih područja imaju veću tjelesnu masu (30.1kg) od svojih vršnjaka iz urbanih sredina (29.2kg). Takođe u navedenom istraživanju je utvrđeno da djeca iz ruralnih područja imaju veći obim struka (59.2cm) od vršnjaka iz urbanih područja (58cm) (Biehl i sar., 2013). Rezultati koje su u svojoj studiji dobili Joens-Matre i saradnici (2008) na uzorku od 3416 učenika drugog ciklusa osnovne škole pokazuju da je učestalost gojaznosti u ruralnim područjima iznosila 25% i bila statistički značajno veća od djece koja su živjela u urbanim područjima (19%) i djece iz manjih gradova (17%). Biehl i saradnici (2013) na uzorku 3166 norveških osmogodišnjaka utvrđuju da su djeca koja žive u ruralnim sredinama imala 1.5 puta veći rizik od nastanka prekomjerne tjelesne mase i gojaznosti kada se uzmu u obzir vrijednosti BMI-a i 2.2 puta kada se uzmu u obzir vrijednosti odnosa tjelesne visine i obima struka (WHtR).

Kao jedan od sve češćih razloga razvoja prekomjerne uhranjenosti i gojaznosti u ruralnim područjima navodi se sve manja fizička aktivnost djece, iz razloga što djeca u tim područjima imaju manje dostupnih sredstava i mjesta za njenu primjenu (Davis i sar., 2011). U istraživanju koje su sproveli Ara i saradnici (2007) na uzorku djece iz Španije uzrasta 7 do 12 godina utvrđeno je da fizički aktivni dječaci imaju manju prosječnu vrijednost indeksa tjelesne mase (BMI), dok su više fizički aktivne djevojčice manje gojazne u odnosu na dječake. U ovoj studiji ukupna učestalost gojaznosti i prekomjerne uhranjenosti djece iznosi 37%. Učestalost prekomjerne tjelesne mase je veća kod seoske djece (25%) od djece iz urbanih područja (19%) i manjih gradova (17%). Gradska djeca su najmanje aktivna, posebno u vremenu oko ručka. Djeca koja žive u manjim gradovima imaju najveću stopu fizičke aktivnosti (Joens-Matre, 2008). Veoma mali procenat učenika bira fizičku aktivnost kao primarni izbor aktivnosti u svom slobodnom vremenu. U ruralnoj sredini to je svega 17% djece dok je u urbanoj sredini to nešto više - 20%. Tokom vremena provedenog u sklopu školskih programa, učenici su zainteresovani za fizičku aktivnost podjednako kao i za ostale izvannastavne aktivnosti koje im se nude kroz školski program. Alarmantan podatak je da čak 25% djece u ruralnom i 23% djece u urbanom području ne bira baš nikakvu fizičku aktivnost tokom svog slobodnog vremena i na taj način njihove aktivnosti se svode samo na obaveznu nastavu fizičkog vaspitanja u okviru školskog programa (Miholić i sar., 2015). Sedentarni način života djece je učestaliji u urbanim područjima nego u ruralnim, i povezan je sa nastankom prekomjerne tjelesne mase i gojaznosti (Nurwanti i sar., 2019). Može se reći, da su rezultati postignuti u ovom istraživanju različiti od rezultata koji su prikazani u drugim evropskim i svjetskim studijama, gdje je u većini slučajeva pokazano da djeca mlađeg

školskog uzrasta u ruralnim područjima imaju veći stepen uhranjenosti u odnosu na djecu iz urbanih područja. Kao razlog nastanka tog trenda mogla bi biti promjena načina života u ruralnim područjima, gdje djeca imaju sve veću mogućnost korišćenja savremenih kompjuterskih i mobilnih uređaja koji uzrokuju da djeca sve manje vremena provode u prirodi igrajući se sa svojim vršnjacima. Takođe, hrana koju obično djeca konzumiraju u ruralnim područjima je dosta kalorijski bogata i samim tim uz neadekvatnu fizičku aktivnost može da dovede do problema sa prekomjernom tjelesnom masom. Pored navedenog, u ruralnim područjima je sve veća dostupnost prevoznih sredstava i samim tim djeca sve manje koriste hodanje kao način dolaska da škole.

2.5 Zaključci

Kandidat mr Dragan Baćović u ovom poglavlju ističe da je ovo istraživanje sprovedeno sa generalnim ciljem da se utvrdi nutritivni status djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u odnosu na pol, uzrast, regiju i nivo fizičke aktivnosti korišćenjem tri antropometrijska indikatora, prije svega indeksom tjelesne mase (BMI), kao i odnosom obima struka i tjelesne visine (WHtR) i odnosom obima strukai obima kukova (WHR).

Na osnovu prezentovanih rezultata i diskusije koja je slijedila potom, došlo se do generalnog zaključka da ne postoje statistički značajne razlike u nutritivnom statusu između učenika mlađeg školskog uzrasta koji pripadaju urbanim i ruralnim područjima Crne Gore, što je veoma značajno, budući da se svi predmetni subuzorci ubuduće mogu tretirati kao homogene grupe ispitanika kada je navedena problematika u pitanju. Ipak, trebalo bi uzeti u obzir da je značajan uticaj COVID-19 pandemije mogao dovesti do toga da zaključci budu u suprotnosti sa očekivanim, odnosno da će se, ubrzo nakon završetka iste, stil života mogao vratiti u ustaljeni tok. Ipak, vrijedno je istaći da se naučni doprinos ove studije ogleda i u tome da su izvedeni adekvatnizaključci u vremenu kada ustaljeno praćenje, posebno ove osjetljive populacije, nije bilo dostupno, pa će ista predstavljati značajnu naučnu literaturu kada se budu iz udaljene perspektive analiziralipozitivno i negativni efekti pandemije.

S obzirom da su u ovom istraživanju za procjenu nutritivnog statusa korišćeni različiti antropometrijski indikatori, u dobijenim rezultatima se može primjetiti da kod svih varijabli postoje blage razlike u dobijenim vrijednostima. Pogotovo se to odnosi na varijablu WHR (odnos obima struka i obima kukova) gdje su sve ispitanice okarakterisane kao gojazne, dok su prema drugim korišćenim varijablama okarakterisane kao normalno uhranjene. Kao razlog tome, mogao bi biti taj što je moguće da crnogorska djeca ženskog pola koja pripadaju mlađem školskom uzrastu imaju nešto širu karlicu, pa su vrijednosti varijable obim kukova bile nešto veće i u ukupnom zbiru putem varijable WHR, a prema utvrđenim opštim standardima, pokazale gojaznost, što ukazuje na potrebu da se analiziraju važeći standardi i, eventualno utvrde novi koji bi bili valjani za predmetnu populaciju. Stoga, generalni zaključak je da u Crnoj Gori ne postoje statistički značajne razlike u nutritivnom statusu između djece mlađeg školskog uzrasta koja pripadaju urbanim i ruralnim područjima Crne Gore. Što se tiče učestalosti prekomjerne tjelesne mase i gojaznosti kod učenika mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore, može se konstatovati, da generalno postoji problem koji, još uvijek nije alarmantan, ali upućuje na brigu, budući da je opšte poznato da djeca koja u djetinjstvu imaju problem sa

prekomjernom tjelesnom masom i gojaznosti, kao i sa manjkom fizičke aktivnosti, imaju veliku šansu da kada odrastu imaju isti problem.

Iako nisu pronađene statistički značajne razlike između djece mlađeg školskog uzrasta koja pripadaju urbanim i ruralnim područjima Crne Gore, dragocjenost ovog istraživanja se ogleda u dva osnovna razloga. Prvi se odnosi na prikaz jasne slike o nutritivnom statusu učenika mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore, odnosno na prikaz problema sa nutritivnim statusom koji evidentno postoji kod navedenog uzrasta bez obzira na područje kojem pripadaju. Drugi razlog se odnosi na podizanje svijesti o javnom zdravlju, koja bi trebala da bude usmjerena na edukaciju svih odgovornih činioca o zdravoj ishrani i jačanju fizičke aktivnosti djece u veoma osjetljivom uzrasnom periodu. Navedeni benefiti ovog istraživanja bi trebalo jednako da se usmjere i na djecu u urbanim i ruralnim područjima, kako bi se uticaj same sredine u kojoj djeca žive na njihov nutritivni status sveo na minimum.

Osnovno ograničenje ove studije se ogleda u samom trenutku realizacije istraživanja, koje je sprovedeno usred pandemije COVID-19, koja je obuhvatila ljude širom svijeta. Ovo je problema kojim se borimo već duži vremenski period, uslijed kojeg su djeca uslovljena na duži boravak u svojim domovima i, samim tim organizovane fizičke aktivnosti su limitirane, pa se postavlja pitanje kakvi bi rezultati bili da je ovo istraživanje realizovano prije same pandemije i da li bi bilo razlika u nutritivnom statusu djece.

S obzirom da je ovo istraživanje realizovano tokom pandemije COVID-19, preporuka je da se nakon završetka pandemije formiraju posebni "COVID timovi" koje bi činili stručne osobe iz različitih oblasti fizičke kulture, sporta i medicine, sve sa ciljem da utiču na moguće probleme sa nutritivnim statusom i fizičkom aktivnošću djece mlađeg školskog uzrasta koje su prouzrokovane nastankom pandemije. Takođe, kako bi se podigla svijest o značaju bavljenja fizičkim aktivnostima djece, neophodna je adekvatna saradnja svih osoba koje učestvuju u samom odrastanju djece, misleći se na roditelje, nastavnike fizičkog vaspitanja, određene sportske radnike koji edukuju djecu u različitim sportskim klubovima ili sekcijama i na medicinske radnike. Takođe, pored navedenog, trebalo bi svim školama u Crnoj Gori pružiti jednake uslove u smislu opremanja fiskulturnih sala sa što više različitih sredstava i rekvizita, kako bi sama nastava fizičkog vaspitanja bila primamljivija i zanimljivija za djecu. Sama preporuka za buduća istraživanja bi se mogla osloniti na osnovno ograničenje ove studije, da se na istom uzorku djece mlađeg školskog uzrasta ispita nutritivni status u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u određenom periodu nakon završetka pandemije, koji bi istraživači smatrali da je pogodan, s obzirom da bi neposredno nakon završetka pandemije bilo neophodno dodatno informisati navedeni uzrast o samom značaju zdrave ishrane i bavljenju fizičkim aktivnostima, te uspostaviti kontinuirano praćenje tjelesnih sposobnosti, nutritivni status djece i omladine u Crnoj Gori, što predstavlja jedan od glavnih ciljeva u oblasti javnog zdravlja u razvijenim zemljama širom svijeta.

3. KONAČNA OCJENA DISERTACIJE

3.1 Usaglašenost sa obrazloženjem teme

Doktorska disertacija, kandidata mr Dragana Baćovića, je u potpunosti usaglašena sa prethodno predstavljanim obrazloženjem teme. Dobro postavljene polazne hipoteze generalnog i alternativnog tipa, metodološki su kvalitetno provjerene, što je dovelo do toga da se ciljevi

postavljeni na početku istraživanja kvalitetno ostvare. Na osnovu prethodno navedenog, mišljenja smo, da je disertacija kandidata mr Dragana Baćovića u potpunosti realizovana sa ranijim obrazloženjem teme.

3.2 Mogućnost ponovljivosti

Ovo istraživanje je nastalo na osnovama koje su postavila ranija istraživanja za koje je autor sa svog istraživačkog stajališta utvrdio da ih je potrebno nadgraditi na način da se dobiju što korisnije, odnosno aplikativnije informacije kada je aktuelni problem u pitanju. S obzirom na uzorak ispitanika, kao i primijenjena metodološka rješenja ponovljivost ovog istraživanja je teoretski i praktično izvodljiva.

3.3 Buduća istraživanja

Kako i sam autor navodi, sama preporuka za buduća istraživanja bi se mogla osloniti na osnovno ograničenje ove studije, da se na istom uzorku djece mlađeg školskog uzrasta ispita nutritivni status u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u određenom periodu nakon završetka pandemije, koji bi istraživači smatrali da je pogodan, s obzirom da bi neposredno nakon završetka pandemije bilo neophodno dodatno informisati navedeni uzrast o samom značaju zdrave ishrane i bavljenju fizičkim aktivnostima, te uspostaviti kontinuirano praćenje tjelesnih sposobnosti, nutritivni status djece i omladine u Crnoj Gori, što predstavlja jedan od glavnih ciljeva u oblasti javnog zdravlja u razvijenim zemljama širom svijeta.

3.4 Ograničenja disertaciji njihov uticaj na vrijednost disertacije

Ograničenja disertacije su direktno vezana za uslove istraživanja koje je jednim dijelom definisala pandemija tokom koje je istraživanje realizovano.

4. OCJENA RADA I PREDLOG KOMISIJE

Komisija je nakon analize i vrednovanja podnesene doktorske disertacije kandidata mr Dragana Baćovića pod naslovom "NUTRITIVNI STATUS DJECE MLAĐEG ŠKOLSKOG UZRASTA U URBANIM I RURALNIM PODRUČJIMA CRNE GORE U ODNOSU NA POL, UZRAST, GEOGRAFSKU REGIJU I NIVO FIZIČKE AKTIVNOSTI", konstatovala da je imenovani uspješno napisao doktorsku disertaciju koja u potpunosti ispunjava sve uslove i standarde koji se zahtijevaju u ovoj oblasti. Rad predstavlja originalno naučno djelo, koje je kandidat samostalno izradio, a kojim se daje značajan doprinos naučnoj i stručnoj misli.

Kandidat je pokazao visok stepen poznavanja obuhvaćene naučne problematike. Kvalitetno je definisao problem, predmet, ciljeve i hipoteze istraživanja i primjenio adekvatne statističke metode uz upotrebu velikog broja bibliografskih jedinica dobio je relevantne naučne zaključke.

Sve to govori da disertacija kandidata mr Dragana Baćovića daje značajan naučni doprinos u ovoj naučnoj oblasti i dugoročno je aktuelna za dalja istraživanja.

Rezultati istraživanja, koje je mr Dragan Baćović predstavio u disertaciji, predstavljaju originalni naučni doprinos, omogućavaju proširenje znanja i iskustva iz oblasti nutritivnog statusa

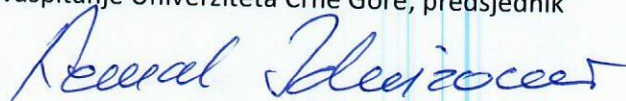
djece, ukazuju na visok stepen aktuelnosti i značaja teme, kako sa teorijskog tako i sa praktičnog aspekta istraživanja.

Imajući u vidu sve izloženo, Komisija sa zadovoljstvom pozitivno ocjenjuje doktorsku disertaciju "NUTRITIVNI STATUS DJECE MLAĐEG ŠKOLSKOG UZRASTA U URBANIM I RURALNIM PODRUČJIMA CRNE GORE U ODNOSU NA POL, UZRAST, GEOGRAFSKU REGIJU I NIVO FIZIČKE AKTIVNOSTI", mr Dragana Baćovića, i predlaže Vijeću Fakulteta za sport i fizičko vaspitanje u Nikšiću da istu prihvati i predloži Senatu Univerziteta Crne Gore da imenuje Komisiju za odbranu doktorske disertacije, kao i da nakon sprovedene procedure na organima Univerziteta Crne Gore zakaže javnu odbranu.

U Nikšiću, 19. 05. 2023. godine.

ČLANOVI KOMISIJE:

1. Prof. dr Kemal Idrizović, Fakultet za sport i fizičko vaspitanje Univerziteta Crne Gore, predsjednik

2. Prof. dr Stevo Popović, Fakultet za sport i fizičko vaspitanje Univerziteta Crne Gore, mentor

3. Prof. dr Duško Bjelica, Fakultet za sport i fizičko vaspitanje Univerziteta Crne Gore, član

4. Prof. dr Izet Bajramović, Fakultet sporta i tjelesnog odgoja Univerziteta u Sarajevu, član

5. Prof. dr Danilo Bojanić, Fakultet za sport i fizičko vaspitanje Univerziteta Crne Gore, član

Број: 08-1419
Датум, 28.05.2015 г.

УНИВЕРЗИТЕТ ЦРНЕ ГОРЕ
ФАКУЛТЕТ ЗА СПОРТ И ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

Ref: 12.06.2015

Date: _____

Број	Прилог	Вриједност
<u>046</u>		

Na osnovu člana 72 stav 2 Zakona o visokom obrazovanju (Službeni list Crne Gore br. 44/14) i člana 32 stav 1 tačka 9 Statuta Univerziteta Crne Gore, Senat Univerziteta Crne Gore, na sjednici održanoj 28. maja 2015. godine, donio je

**ODLUKU
O IZBORU U ZVANJE**

Dr KEMAL IDRIZOVIĆ bira se u akademsko zvanje **redovni profesor Univerziteta Crne Gore** za predmete: Osnovi antropomotorike, Metodika antropomotorike, Atletika I i Atletika II na Fakultetu za sport i fizičko vaspitanje.

REKTOR

Prof. Radmila Vojvodić

BIOGRAFIJA

Rođen sam 12. avgusta 1970. godine u Nikšiću. Osnovnu školu sam završio u rodnom gradu 1984. godine. U toku osnovne škole dva puta sam biran za učenika godine i nosilac sam diplome "Luča".

Srednju Mašinsko tehničku školu sam završio u Sarajevu 1988. godine, a u istom gradu sam u periodu od 1989. do 1992. godine odslušaio prve tri godine Fakulteta za fizičku kulturu. Bio sam najuspješniji student prve godine.

Na Filozofskom fakultetu u Nikšiću 3. novembra 1992. godine stičem diplomu nastavnika fizičkog vaspitanja, a 5. maja 1995. godine diplomu nastavnika razredne nastave. U Prištini na Fakultetu za fizičku kulturu 24. juna 1998. godine diplomiram sa ocjenom 10 i postajem profesor fizičke kulture.

Poslijediplomske studije upisujem na Fakultetu fizičke kulture u Novom Sadu, školske 1999/2000. godine i završavam ih kao prvi u generaciji 15. jula 2002. godine odbranivši magistarsku tezu «Relacije motoričkih sposobnosti i morfoloških karakteristika sa sprinterskom brzinom kod učenica srednje škole». Na istom fakultetu sam 29. 10. 2004. godine odbranio doktorsku disertaciju «Struktura i relacije motoričkih sposobnosti i morfoloških karakteristika sa brzinom i eksplozivnom snagom školske omladine».

U dva navrata sam, februar 2006. i februar 2008. godine, studijski boravio na Kineziološkom fakultetu u Zagrebu sa ciljem specijalističkog usavršavanja iz oblasti kondicionog treninga.

Specijalističko usavršavanje sam nastavio i u narednom periodu kroz studijske boravke u:

- Dublinu (Republika Irska) septembar mjesec 2010. godine,
- Madridu (Španija) novembar mjesec 2011. godine,
- Istanbulu (Turska) avgust mjesec 2013. godine i u
- Amsterdamu (Holandija), novembar mjesec 2013. godine.

Stalni radni odnos sam zasnovao 23. oktobra 1995. godine u Osnovnoj školi „Savo Pejanović“ u Podgorici.

Kao saradnik stipendista Univerziteta Crne Gore od 6. marta 2001. godine počinjem da radim na Filozofskom fakultetu u Nikšiću i to na Odsjeku za fizičku kulturu. U zvanje asistenta sam biran 23. septembra 2003. godine. U početku sam izvodio vježbe samo na predmetu Osnovi antropomotorike, dok sam u školskoj 2002/2003. godini osim iz predmeta Osnovi antropomotorike izvodio vježbe i iz predmeta Plivanje i Logorovanje, a u 2003/2004. i iz predmeta Skijanje. Od početka školske 2004/2005. godine na osnovu Odluke Univerziteta Crne Gore i Studijskog programa za fizičku kulturu Filozofskog fakulteta, pored vježbi započinjem izvoditi i predavanja za predmet Osnovi antropomotorike, a u ljetnjem semestru i za predmet Metodika antropomotorike.

Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore, broj 01-1167, u Podgorici 26. 05. 2005. godine, izabran sam u akademsko zvanje docent Univerziteta Crne Gore za predmete: Osnovi antropomotorike i Metodika antropomotorike na Studijskom programu fizička kultura na Filozofskom fakultetu u Nikšiću.

Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore, broj: 08-710, u Podgorici 29. 04. 2010. godine, izabran sam u akademsko zvanje vanredni profesor Univerziteta Crne Gore za predmete: Osnovi antropomotorike, Metodika antropomotorike, Atletika I i Atletika II na Fakultetu za sport i fizičko vaspitanje u Nikšiću.

U zvanje redovnog profesora Univerziteta Crne Gore za predmete: Osnovi antropomotorike, Metodika antropomotorike, Atletika I i Atletika II na Fakultetu za sport i fizičko vaspitanje u Nikšiću izabran sam odlukom Senata Univerziteta Crne Gore, broj: 08-1419, u Podgorici 28. 05. 2015. godine.

Oženjen sam i otac sam dvoje djece.

BIBLIOGRAFIJA

Radovi objavljeni u časopisima koji se nalaze u međunarodnim bazama podataka

1. Sekulic, D., Versic, S., Decelis, A., Castro-Piñero, J., Javorac, D., Dimitric, G., **Idrizovic, K.**, Jukic, I., & Modric, T. (2021). The Effect of the COVID-19 Lockdown on the Position-Specific Match Running Performance of Professional Football Players; Preliminary Observational Study. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(22), 12221.
2. Versic, S., **Idrizovic, K.**, Ahmeti, G.B., Sekulic, D., & Majeric, M. (2021). Differential Effects of Resistance and Endurance-Based Exercise Programs on Muscular Fitness, Body Composition, and Cardiovascular Variables in Young Adult Women: Contextualizing the Efficacy of Self-Selected Exercise Modalities. *Medicina*, 57(7), 654.
3. **Idrizovic, K.**, Ahmeti, G.B., Sekulic, D., Zevrnja, A., Ostojic, L., Versic, S., & Zenic, N. (2021). Indices of Cardiovascular Health, Body Composition and Aerobic Endurance in Young Women; Differential Effects of Two Endurance-Based Training Modalities. *Healthcare*, 9(4), 449.
4. Havolli, J., Bahtiri, A., Kambič, T., **Idrizović, K.**, Bjelica, D., & Pori, P. (2020). Anthropometric Characteristics, Maximal Isokinetic Strength and Selected Handball Power Indicators Are Specific to Playing Positions in Elite Kosovan Handball Players. *Applied Sciences*, 10(19), 6774.
5. Beqa Ahmeti G., **Idrizović, K.**, Elezi, A., Zenić, N., & Ostojić, Lj. (2020). Endurance Training vs. Circuit Resistance Training: Effects on Lipid Profile and Anthropometric/Body Composition Status in Healthy Young Adult Women. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(4), 1222.
6. **Idrizovic, K.**, Gjinovci, B., Sekulic, D., Uljevic, O., Vicente João P., Spasić, M., Sattler, T. (2018). The Effects of 3-Month Skill-Based and Plyometric Conditioning on Fitness Parameters in Junior Female Volleyball Players. *Pediatric Exercise Science*, 30(3), 353-363.
7. Pehar, M., Sisic, N., Sekulic, D., Coh, M., Uljevic, O., Spasic, M., Krolo, A., **Idrizovic, K.** (2018). Analyzing the relationship between anthropometric and motor indices with

basketball specific pre-planned and non-planned agility performances. *Journal of sports medicine and physical fitness*, 58(7-8), 1037-1044.

8. Gjinovci, B., **Idrizovic, K.**, Uljevic, O., Sekulic, D. (2017). Plyometric Training Improves Sprinting, Jumping and Throwing Capacities of High Level Female Volleyball Players Better Than Skill-Based Conditioning. *Journal of Sports Science and Medicine*, 16(4), 527-535.
9. Bjelica, D., **Idrizovic, K.**, Popovic, S., Sisic, N., Sekulic, D., Ostojic, Lj., Spasic, M., & Zenic, N. (2016). An Examination of the Ethnicity-Specific Prevalence of and Factors Associated with Substance Use and Misuse: Cross-Sectional Analysis of Croatian and Bosniak Adolescents in Bosnia and Herzegovina. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 13(10), 968.
10. **Idrizovic, K.**, Uljevic, O., Spasic, M., Sekulic, D., Kondric, M. (2015). Sport specific fitness status in junior water polo players – Playing position approach. *Journal of Sports Medicine and Physical Fitness*, 55(6), 596-603.
11. **Idrizović, K.** Zenić, N., Tahiraj, E., Rausavljević, N., & Sekulić, D. (2015). Cigarette smoking among 17-18 year old adolescents - Prevalence and association with sociodemographic, familial, sport, and scholastic factors. *Medycyna Pracy*, 66(2),153–163.
12. **Idrizovic, K.** (2014). Physical and anthropometric profile of elite female soccer players. *Medicina dello Sport*, 67(2), 273-287.
13. Ostojic,S.M., Castagna,C., Calleja-González,J., Jukic,I., **Idrizovic, K.** & Stojanovic, M. (2014). The Biological Age of 14-year-old Boys and Success in Adult Soccer: Do Early Maturers Predominate in the Top-level Game? *Research in Sports Medicine*, 22(4): 398-407.
14. Ostojic, S.M., Niess, B., Stojanovic, M.D., & **Idrizovic, K.** (2014). Serum creatine, creatinine and total homocysteine concentration-time profiles after a single oral dose of guanidinoacetic acid in humans. *Journal of Functional Foods*, 6, 598-605.
15. Ostojic, S., M., Stojanovic, M., Calleja-Gonzalez, J., Jourkesh, M., & **Idrizovic, K.** (2014). Ultra short-term heart rate after exercise: new tool to monitor recovery in athletes. *Medicina dello Sport*, 67(1), 109-117.
16. **Idrizović, K.**, Uljević, O., Ban, D., Spasić, M., & Rausavljević, N. (2013). Sport-specific and anthropometric factors of quality in junior male water polo players. *Collegium Antropologicum*, 37(4).
17. Ostojic, S.M., **Idrizovic, K.**, & Stojanovic, M.D. (2013). Sublingual nucleotides prolong run time to exhaustion in young physically active men. *Nutrients*, 5(11), 4776–4785.
18. Rodek, J., **Idrizović, K.**, Zenić, N., Perasović, B., & Kondric, M. (2013). Differential analysis of the doping behaviour templates in three types of sports. *Collegium Antropologicum*, 37(Suppl 2): 211-217.
19. Gabrilo, G., Ostojic, M., **Idrizovic, K.**, Novosel, B., & Sekulic, D. (2013). A retrospective survey on injuries in Croatian football/soccer referees. *BMC Musculoskeletal Disorders*, 14:88.

Dio naučne monografije izdate od strane renomiranog međunarodnog izdavača

1. Ostojic, S., Rendulic-Slivar, S., Stojanovic, M., Jukic, I., **Idrizovic, K.**, & Vukomanovic, B. (2012). Oral Glycosaminoglycans for 8 - Week Recovery of Functional abilities in Professional Male Athletes after knee Injury. In J.H. Bastos & A.C. Silva (Eds.), Chapter 7: Athlete performance and injuries (pp. 159-169). Nova Science Publishers, Inc, New York, USA. (ISBN 978-1-61942-658-0).

Istraživački projekti

1. Senior research Associate in the scientific project entitled: „Sublingual Nucleotides and Immune Response to exercise“, project identifier no. 175-03/10. Project is partially supported by HIT Southern Pty Ltd, Denistone, Australia (Grant No. SO-11-752) from 2012 to 2013.
2. Research Associate in the scientific project entitled: „Guanidinoacetic Acid (GAA) Administration in Physically Active Men and Women“ which is registered via database Clinical Trials, a service of the US National Institutes of Health (Study Identifier No: NCT01133899). Project is partially funded by AlzChem, Trostberg, Germany (Grant No. AN_85E_S09) from 2010 to 2012.
3. Učesnik u Istraživačkom projektu „Incidencija, faktori rizika i protektivni faktori ozljeđivanja kod nogometnih sudaca“, Kineziološki fakultet, Sveučilišta u Splitu.

Radovi u međunarodnim časopisima koji se ne nalaze u bazi podataka, a imaju redovnu međunarodnu distribuciju i rezime na stranom jeziku

1. Pavlović, R., **Idrizović, K.** (2017). Factor Analysis of World Record Holders in Athletic Decathlon. *Sport Science* 10(1): 109-116.
2. Pavlović, R., **Idrizović, K.**, Dragutinović, S., Bjelica, B., Joksimović, M. (2017). Skeletal muscles: physiological-bioelectric and energy features, contraction intensity and strength. *European Journal of Physical Education and Sport Science*, 3(2).
3. Pavlović, R., **Idrizović, K.**, Kinov, S., Joksimović, M. (2016). The differences of kinematic parameters long jump between finalists world championship in athletics (Berlin, 2009 - Daegu, 2011). *Slovak Journal of Sport Science*, 1(2), 64-81.
4. **Idrizović, K.**, Calleja, J., & Kontić, D. (2014). Relationship between morphological parameters and throwing velocity, maximal force and swimming speed in elite male water polo players. *SportLogia*, 10(1): 11–20. ISSN 1986-6089, E-ISSN 1986-6119.
5. **Idrizović, K.**, & Nićin, Đ. (2014). The Selective Battery of Motor Tests for a Track and Field Event Long Jump. *Sport Science and Health*, 4(1): 20-32. ISSN 2232-8211, E-ISSN 2232-822X.
6. Pavlović, R., **Idrizović, K.**, Vrcić, M., & Mosurović, M. (2014). Differences in Time of Start Reaction and Achieved Result in the Sprint Disciplines in the Finals of The Olympic Games in London. *Sport Science and Health*, 4(1): 5-19. ISSN 2232-8211, E-ISSN 2232-822X.
7. **Idrizović, K.** (2014). Detection of a soccer talent - science, art or happenstance. *Kondicijski trening*, 12(1): 56-67. ISSN 1334-2991.

8. Pavlović, R., Raković, A., **Idrizović, K.**, Stanković, D., Simeonov, A., & Vrcić, M. (2014). Differences in morphological status and result success of shot-put between students of physical education and sport from different backgrounds. *Acta Kinesiologica*, 8(2): in press. ISSN 1840-2976, E-ISSN 1840-3700.
9. Pavlović, R., Tošić, J., **Idrizović, K.**, Raković, A., & Mihajlović, I. (2014). The engagement of senior schoolchildren in extracurricular sports activities. *Sport Science*, 7(1): 40-47. ISSN 1840-3662, E-ISSN 1840-3670.
10. **Idrizović, K.**, & Raičković, N. (2013). The correlation between aerobic power, acceleration, repeated-sprint and speed endurance in elite female football. *Research in Physical Education, Sport and Health*, 2(2): 51-56. ISSN:1857-8152, E-ISSN:1857-8160.
11. **Idrizović, K.**, Milošević, D., & Pavlović, R. (2013). Physiological differences between top elite and elite waterpolo players. *Sport Science*, 6(2): 40-47. ISSN 1840-3662, E-ISSN 1840-3670.
12. **Idrizović, K.**, Pavlović, R., Vasiljević, I., & Pejović, Ž. (2013). The Relationship Between Functional Motor Capacities and Their Influence on the Specific Movements in Elite Cadet Female Soccer. *Sport Science and Health*, 3(2): 91-102. ISSN 2232-8211, E-ISSN 2232-822X.
13. **Idrizović, K.**, & Pavlović, R. (2013). Training transfer in physical conditioning. *Physical conditioning training*, 11(1): 19-31. ISSN 1334-2991.
14. **Idrizović, K.**, & Banjević, B. (2013). Fitness Potential of Air Forces Depending on the Motor and Morphological Factors. *Sport Science and Health*, 3(1): 15-24. ISSN 2232-8211, E-ISSN 2232-822X.
15. **Idrizović, K.**, & Vujkov, N. (2013). Innovation in discipline athletics 110m hurdles. *Aktuelno u praksi*, 24(11): 29-36. ISSN 0351-2037.
16. Pavlović, R., Radić, Z., Simeonov, A., **Idrizović, K.**, Raković, A., & Tošić, J (2013). Differences in anthropological space of jumpers finalists of the Beijing Olympics. *Research in Physical Education, Sport and Health*, 2(2): 51-56. ISSN:1857-8152, E-ISSN:1857-8160.
17. Pavlović, R., Raković, A., **Idrizović, K.**, & Mihajlović, I. (2013). Differences in time of start reaction and achieved result in the sprint disciplines in the finals of the World Championship in Moscow. *Facta Universitatis-series: Physical Education and Sport*, 11(3): 285-297. ISSN 1451-740X, E-ISSN 2406-0496.
18. Pavlović, R., Mihajlović, I., **Idrizović, K.**, Pupiš, M., Raković, A., & Bošnjak, G. (2013). Differences in anthropological space of throwers finalists of the Beijing Olympics. *Acta Kinesiologica*, 7(2), 52-57. ISSN 1840-2976, E-ISSN 1840-3700.
19. Pavlović, R., & **Idrizović, K.** (2013). Attitudes of students of physical education and sports about doping in sport. *Facta Universitatis-series: Physical Education and Sport*, 11(1): 103-113. ISSN 1451-740X, E-ISSN 2406-0496.
20. Vujkov, N., **Idrizović, K.**, Vujkov, S., & Panoutsakopoulos, V. (2013). Movements functionality in order to improve sport result and prevention of injuries. *Aktuelno u praksi*, 24(11): 44-51. ISSN 0351-2037.
21. Pavlović, R., **Idrizović, K.** & Raković, A. (2012). Differences between students in athletic disciplines. *Acta Kinesiologica*, 6(2), 91-96. ISSN 1840-2976, E-ISSN 1840-3700.
22. **Idrizović, K.** (2011). Struktura parcijalizovanog motoričkog prostora

23. učenika adolescentne dobi. *Sport Mont*, IX(31-33), 457-465. ISSN 1451-7485.
24. Vujkov, N., Sudarov, N., & **Idrizović, K.** (2011). Specifics of younger age categories training. *Aktuelno u praksi*, 23(10): 7-19. ISSN 0351-2037.
25. Vujkov, N., & **Idrizović, K.** (2011). Pole vault, facts and projections. *Aktuelno u praksi*, 23(10): 53-73. ISSN 0351-2037.
26. **Idrizović, K.** (2010). New standards in modelling top sprinters. *Sport Mont*, VIII(23-24), 82-91. ISSN 1451-7485.
27. Mihajlović, I., Bilić, Ž., & **Idrizović, K.** (2010). Model for assessment of methodical – practical contents' acquisition of athletics teaching at university. *Sport Science*, 3(1): 53-57. ISSN 1840-3662, E-ISSN 1840-3670.
28. **Idrizović, K.** (2005). Strength training, forced method. *Sportska medicina*, 5 (4), 214-219, (ISSN 1451-2033).
29. **Idrizović, K.**, Pasalic, E. (2006). Combined explosive strength training- the forced method. *Physical conditioning training*, 4 (1), 40-43, (ISSN 1334-2991).
30. **Idrizović, K.**, Jukić, I. (2006). Fundamentals of athletes development. *Sportska medicina*, 6 (2), 41-46, (ISSN 1451-2033).
31. **Idrizović, K.** (2007). Žena u sportu, globalni aspekt. *Aktuelno u praksi*, 19 (5), 87-99, (ISSN 0351-2037).
32. Pašalić, E., Bradić, A., Manić, G., Bradić, J., **Idrizović, K.** (2008). Klaster analiza sadržaja za razvoj i održavanje različitih dimenzija snage. *Homo sporticus*, 10 (1), 35-43, (ISSN 1512-8822).
33. **Idrizović, K.** (2008). Snaga, psiha, intelekt i etičnost u vrhunskom sportu. *Aktuelno u praksi*, 20 (7), 103-111, (ISSN 0351-2037).

Radovi objavljeni u domaćim časopisima

1. **Idrizović, K.** (2005). Kineziologija, juče, danas, sutra. *Vaspitanje i obrazovanje*, 31 (4), 175-186, (YU ISSN 0350-1094).
2. **Idrizović, K.** (2006). Uticaj motoričkih i morfoloških faktora na realizaciju elemenata akrobatike u nastavi fizičkog vaspitanja. *Sport-mont*, 10-11/IV, 64-70, (ISSN 1451-7485).
3. **Idrizović, K.** (2006). Prediktivna vrijednost motoričkih manifestacija u odnosu na preskoke kao programske sadržaje u nastavi fizičkog vaspitanja. *Sport-mont*, 10-11/IV, 293-299, (ISSN 1451-7485).
4. **Idrizović, K.**, Dragaš, M. (2006). Kondicioni trening u košarci. *Vaspitanje i obrazovanje*, 32 (2), 120-126, (YU ISSN 0350-1094).
5. **Idrizović, K.**, Dragaš, S. (2007). Dugoročni sportski razvitak. *Vaspitanje i obrazovanje*, 32 (3), 45-64, (YU ISSN 0350-1094).
6. **Idrizović, K.**, Pašalić, E. (2008). Prognostički aspekt motoričkih manifestacija i morfoloških obilježja u odnosu na skok udalj. *Sport-mont*, 15,16,17/VI, 139-149, (ISSN 1800-5918).
7. **Idrizović, K.** (2008). Analiza uticaja morfoloških obilježja na skakačke discipline u atletici. *Sport-mont*, 15,16,17/VI, 182-188, (ISSN 1800-5918).

8. **Idrizović, K.**, Nićin, Đ. (2008). Paralelna interpretacija deskriptivnih statističkih parametara u okviru istraživanja u atletici. *Sport-mont*, 15,16,17/VI, 222-231, (ISSN 1800-5918).
9. Idrizović, Dž., **Idrizović, K.** Uticaj varijabli snage na rezultate skoka udalj iz zaleta kod desetogodišnjaka, u Fizičkoj kulturi. Podgorica: Olimpijski komitet Crne Gore. XVIII, 1-2/1997. str.17-27 (YU ISSN 0351-4676).
10. Idrizović, Dž., **Idrizović, K.** Prediktivna vrijednost nekih testova snage na efikasnost bacanja kugle kod dječaka desetogodišnjaka u Fizičkoj kulturi. Podgorica: Olimpijski komitet Crne Gore. XIX, 1/1998. str.120-128 (YU ISSN 0351-4676).
11. **Idrizović, K.** Marketing u sportskoj rekreaciji u Fizičkoj kulturi. Podgorica: Olimpijski komitet Crne Gore. XIX, 2/1998. str.84-89 (YU ISSN 0351-4676).
12. **Idrizović, K.** Fitness-Lični trener u Sport mont-u. Podgorica: Crnogorska sportska akademija, br. 2-3, 2004. str. 237-244. (ISSN 1451-7485).

Međunarodni kongresi, simpozijumi i seminari

1. **Idrizović, K.** (2014). Age-related Differences in Sport-Specific Fitness Determinants in Elite Female Soccer Players. IV NSCA International Conference, Human Performance Development through Strength and Conditioning, Murcia - SPAIN. *Cultura, Ciencia y Deporte*, 9,(25 Suppl): 287. ISSN 1696-5043; E-ISSN 1989-7413.
2. **Idrizović, K.** (2014). Talent Identification Model in Women's Long Jump. 7th International Conference Movement and Health - Physical Activity of Children and Adolescents: Determinants and Outcomes. Olomouc - CZECH REPUBLIC. *Acta Universitatis Palackianae Olomucensis; Gymnica*, 43(Suppl. 1): 66. ISSN 1212-1185; E-ISSN 1213-8312.
3. **Idrizović, K.** (2014). The relationship between physiological characteristics in elite female youth soccer. In Proceedings Book of 13th International Sport Sciences Congress, Konya – TURKEY, (pp. 242-243).
4. **Idrizović, K.**, Aleksandrović, M. (2014). The chronological age as the impact factor of physiological characteristics on an track and field event long jump. In: Milanović, D. & Sporiš, G. (Eds.) Proceedings of 7th International Scientific Conference on Kinesiology, Opatija, 22-25. 05. 2014. (pp. 598-601).
5. Calleja, J., Jukić, I., Ostojić, S., **Idrizović, K.**, & Terrados, N. (2014). Zagrijavanje, opuštanje i oporavak prije natjecanja u ekipnim sportovima. In 12. Međunarodna godišnja konferencija Kondicijska priprema sportaša. Zagreb, (85-87).
6. **Idrizović, K.**, Živković, V. (2014). Igre na skraćenom terenu (Small sided games) (ne)kompletan alat u nogometnom kondicijskom treningu. 7th Exchange seminar on Physical Conditioning in football. Zagreb, 23. 02. 2014. In 12. Međunarodna godišnja konferencija Kondicijska priprema sportaša, (100-104).
7. **Idrizović, K.** (2014). The physiological characteristics and their impact on the specific movement structures in elite female soccer. In: Živković, V. (Ed.) Conference Proceedings of 1st International scientific Conference Research in Physical Education, Sport, and Health, Ohrid, 30-31. 05. 2014, (547-551).

8. Pavlović, R., Simeonov, A. Radić, Z., Raković A., & **Idrizović, K.** (2014). Trend of the change of the anthropometric characteristics of students of physical education and sport in the period from 2008. to 2012. In: Živković, V. (Ed.) Conference Proceedings of 1st International scientific Conference Research in Physical Education, Sport, and Health, Ohrid, 30-31. 05. 2014, (307-316).
9. **Idrizović, K.**, Gazdić, B., & Pavlović, R. (2014). The influence of Plyometric Training on the development of strength, starting acceleration and the Flexibility of male adolescents. In Book of Abstracts 11th International Scientific Conference on Transformation Processes in Sport. Podgorica, 3-6. 04. 2014, (19-20).
10. **Idrizović, K.** (2014). The high jump through the time and trends. In: 4th International Conference on "Sports Science and Health". Banja Luka, 14. 03. 2014. (In press).
11. **Idrizović, K.** (2014). The differences in predictive potential of motor factors of male and female gender for the results in athletic disciplines of a sprint and jumping type. In: 4th International Conference on "Sports Science and Health". Banja Luka, 14. 03. 2014. (In press).
12. **Idrizović, K.** (2014). The differences in motor determination of the athletic disciplines. In 7th International interdisciplinary scientific professional conference. Subotica, 9-10. 05. 2014. (173-175).
13. Pejović, Ž. & **Idrizović, K.** (2014). Track and field event shot put depending on motor factors. In 7th International interdisciplinary scientific professional conference. Subotica, 9-10. 05. 2014. (176-179).
14. **Idrizović, K.** (2014). The Independence of motor factors in the period of differentiation and amalgamation. In: Pantelić, S. (Ed.) Book of Proceedings of XVI Scientific Conference „FIS COMMUNICATIONS 2013" in physical education, sport and recreation and I International Scientific Conference. Niš, 18-19. 10. 2014. (182-189).
15. **Idrizović, K.** (2013). The shape of homogenization of motor indicators depending on sex belonging. In: Pantelić, S. (Ed.) Book of Proceedings of XVI Scientific Conference „FIS COMMUNICATIONS 2013" in physical education, sport and recreation and I International Scientific Conference. Niš, 18-19. 10. 2014. (175-181).
16. Pavlović, R. & **Idrizović, K.** (2013). Speed running oscillations athletics finalists olympic games. In: Biberović, A. (Ed.) Zborniku naučnih I stručnih radova 6. međunarodnog simpozijuma „Sport i zdravlje". Tuzla , 31.05. – 01. 06. 2013, (97-102).
17. **Idrizović, K.** (2013). A grouping analysis of motor parameters of speed-explosive and flexible character. In: Proceedings of 3rd International Conference on "Sports Science and Health". Banja Luka, 15. 03. 2013. (162-168).
18. Stević, D. & **Idrizović, K.** (2013). The prognostic potential of motor factor with respect to sprint and jumping athletic disciplines. In: Proceedings of 3rd International Conference on "Sports Science and Health". Banja Luka, 15. 03. 2013. (197-203).
19. **Idrizović, K.**, Pavlović, R. & Banjević, B. (2013). Functional-motor basis for athletic sprint. In 6th International interdisciplinary scientific professional conference. Subotica, 13-14. 05. 2013. (290-292).
20. Pavlović, R. & **Idrizović, K.** & Banjević, B. (2013). Anthropometric definition of athletic sprint. In 6th International interdisciplinary scientific professional conference. Subotica, 13-14. 05. 2013. (293-295).

21. **Idrizović, K.** (2013). Razlike u dinamici razvoja motoričkih sposobnosti dječaka i djevojčica. U Zborniku radova XXII ljetnje škole kineziologa Republike Hrvatske. Poreč, 25-29. 06. 2013, (444-449).
22. **Idrizović, K., Vujkov, N. & Vujkov, S.** (2012). Basic movement structures as foundation of human motion and state of health. U Zborniku radova Međunarodne znanstveno-stručne konferencije Odgojni i zdravstveni aspekti sporta i rekreacije, Križevci, 31. 03. 2014, (204-208).
23. **Idrizović, K., Vujkov, S. & Vujkov, N.** (2012). Critical periods in the development of motor abilities, unused space for new sports accomplishments. U Zborniku radova Međunarodne znanstveno-stručne konferencije Odgojni i zdravstveni aspekti sporta i rekreacije, Križevci, 31. 03. 2014, (422-428).
24. **Idrizović, K.** (2012). Specifični kondicijski trening i rana specijalizacija. 5th Exchange seminar on Physical Conditioning in team sports. Zagreb, 19. 02. 2012. In 10. Međunarodna godišnja konferencija Kondicijska priprema sportaša, (85-90).
25. **Idrizović, K. & Vlahović, A.** (2012). Differences of motoric profile of the cadet soccer players and the coeval that are not participating in sport. In: Proceedings of 2nd International Conference on "Sports Science and Health". Banja Luka, 16. 03. 2012. (57-68).
26. **Idrizović, K. & Vlahović, A.** (2012). Biomechanical and functional basic of track and field athletics event high jump. In: Proceedings of 2nd International Conference on "Sports Science and Health". Banja Luka, 16. 03. 2012. (304-314).
27. **Idrizović, K.** (2012). Regressions relation of morphological characteristics and athletics discipline long jump. In Proceedings of 5th International interdisciplinary scientific professional conference. Subotica, 11-12. 05. 2012. (43-50).
28. **Vlahović, A. & Idrizović, K.** (2012). Influence of the elements of classifications motoric space on athletic discipline long jump. In Proceedings of 5th International interdisciplinary scientific professional conference. Subotica, 11-12. 05. 2012. (51-57).
29. **Idrizović, K.** (2012). Osnovi sportske selekcije. In: Proceedings of 1st International Conference on "Sports Science and Health". Banja Luka, 25. 03. 2011. (95-101).
30. **Idrizović, K.** (2005). Edukativni sistemi za proizvodnju kvalitetog stručnog kadra u Fitness-u. Beograd: I Internationall conference «Menagment in sport». Collection of papers; 194-199, (ISSN 86-86197-07-08).
31. **Idrizović, K.** (2005). Morfological indicators and sprint runing. XLIX Congress of Anthropological Society of Yugoslavia.
32. **Idrizović, K.** (2005). Influence of morphological Characteristics to The Long Jump athletic event. XLIV Congress of Anthropological Society of Yugoslavia.
33. **Idrizović, K., Nićin, Đ., Čuljević, M.** (2005). Forsirani metod i njegova efikasnost u poboljšanju eksplozivnosti donjih ekstremiteta. Sarajevo: I Internacionalni simpozijum Nove tehnologije u sportu. Zbornik radova; 225-227 (ISBN 9958-606-31-3).
34. **Idrizović, Dž., Idrizović, K., Čuljević, M.** (2005). Analiza grupisanja manifestnih motoričkih pokazatelja učenica adolescentne dobi. Sarajevo: I Internacionalni simpozijum Nove tehnologije u sportu. Zbornik radova; 130-136 (ISBN 9958-606-31-3).
35. **Idrizović, K.** (2005). Trening snage u sportu. XI FIS komunikacije. Zbornik radova, 46-53.

36. **Idrizović, K.** (2005). Pliometrija, bazičnost atletike sa stanovišta treninga. XI FIS-komunikacije. Zbornik radova, 54-58.
37. Jukić, I., **Idrizović, K.** (2006). Ethics and Professional Sport. Beograd: II International conference «Management in sport». Collection of papers; 223-230, (ISSN 978-86-86197-11-5).
38. **Idrizović, K.** (2006). Morphological Status and Elements of Gymnastics in Physical Education. XLV Congress of Anthropological Society of Yugoslavia.
39. **Idrizović, K.** (2006). Motor Segment of Anthropological Status and Gymnastics Element in Physical Education. XLV Congress of Anthropological Society of Yugoslavia.
40. **Idrizović, K.**, Nićin, Đ. (2006). Sensible Periods in Development of Motor Abilities as a Basis for Long Term Sports Development. Interdisciplinary Scientific Conference Anthropological Status and Physical Activity of Children and Youth. Proceedings: 31-38 (ISBN 86-80231-49-5).
41. **Idrizović, K.** (2007). Strategije dugoročnog sportskog razvitka. Zagreb: V Međunarodna konferencija Kondicijska priprema sportaša. Zbornik radova, 317-322, (ISBN 978-953-6378-63-0).
42. Stijepić, R., Nićin, Đ., **Idrizović, K.** (2007). Sensitive Periods of Precision with Girl Students from 7 to 15 Years. Sarajevo: II International Symposium of New Technologies in Sports. Proceedings: 47-54 (ISBN 978-9958-606-34-2).
43. **Idrizović, K.**, Nićin, Đ., Stijepić, R. (2007). The Sensibility of Motor Abilities and The Early Specialisation. Sarajevo: II International Symposium of New Technologies in Sports. Proceedings: 68-70 (ISBN 978-9958-606-34-2).
44. **Idrizović, K.** (2007). Physical Conditioning (Health) Training of The Youngest. Beograd: III International conference «Management in sport». Collection of papers; 212-216, (ISSN 978-86-86197-18-4).
45. **Idrizović, K.** (2008). The Elements of Sports Gymnastic and Morphological Characteristics. IV International conference «Management in sport». Collection of papers; 212-216, (ISSN 978-86-86197-18-4).
46. **Idrizović, K.** (2008). Basicity of Sports Gymnastics and Track and Field in view of Physical Conditioning Training. IV International conference «Management in sport». Collection of papers; 212-216, (ISSN 978-86-86197-18-4).
47. **Idrizović, K.** (2008). Forecasting aspect of motoric manifestations in relation to sprinter disciplines in athletics. IV International conference «Management in sport». Collection of papers; 212-216, (ISSN 978-86-86197-18-4).
48. **Idrizović, K.** (2009). Atletske discipline i motoričke sposobnosti. Beograd: V International conference «Management in sport».
49. **Idrizović, K.** (2009). Morfološke karakteristike kao prediktor u realizaciji skakačkih atletskih disciplina. Beograd: V International conference «Management in sport».
50. **Idrizović, K.** (2009). Prognostički kvalitet motoričkih i morfoloških faktora u odnosu na atletske discipline sprinterskog i skakačkog tipa. Herceg Novi – Bijela: VI međunarodna konferencija Crnogorske sportske akademije.
51. **Idrizović, Dž., Idrizović, K.** Review of the influence of physical exercise on changes in preschool and junior students mobility abilities. XL Congress of anthropological society of

- Yugoslavia- with international participation. Niš 31. 05.-03. 06. 2001. Programme and abstracts, 48.
52. **Idrizović, K.**, Idrizović, Dž. Influence of koordination and balance on long jump from running start. XL Congres of antropological society of Yugoslavia- with international participation. Niš 31. 05.-03. 06. 2001. Programme and abstracts, 48.
  53. **Idrizović, K.** Relations of strength variables in 100m distance running results relating to 10 years old girls. XL Congres of antropological society of Yugoslavia- with international participation. Niš 31. 05.-03. 06. 2001. Programme and abstracts, 127.
  54. Idrizović, Dž., **Idrizović, K.** Istraživanja nekih didaktičko-metodičkih kriterijuma pripremanja učitelja za izvođenje nastave fizičkog vaspitanja. VIII međunarodni naučni skup FIS- communations 2001. Niš. Zbornik radova, str. 56-62.
  55. **Idrizović, K.**, Idrizović, Dž. Istraživanja metodičke artikulacije časa fizičkog vaspitanja u pripremanju nastavnika razredne nastave. VIII međunarodni naučni skup FIS- communations 2001. Niš. Zbornik radova, str. 138-143.
  56. **Idrizović, K.**, Pašalić, E. Uticaj nekih pokazatelja snage na rezultate u trčanju na 100m kod učenika srednje škole. IX međunarodni naučni skup FIS- communations 2002. Niš. Zbornik sažetaka, str. 43.
  57. **Idrizović, K.**, Pašalić, E. Prediktivna vrijednost nekih morfoloških karakteristika u odnosu na sprintersku brzinu. IX međunarodni naučni skup FIS- communations 2002. Niš. Zbornik sažetaka, str. 44.
  58. Idrizović, Dž., **Idrizović, K.** U susret reformi obrazovanja u Crnoj Gori – Uloga i mjesto fizičkog vaspitanja u predškolskom i mlađem školskom uzrastu. IX međunarodni naučni skup FIS- communations 2002. Niš. Zbornik sažetaka, str. 95.
  59. **Idrizović, K.**, Pašalić, E. Relation with motorical and morphological variables with results in running on 100m. XLII Congres of antropological society of Yugoslavia- with international participation. Sombor 28-30. 05. 2003. Programme and abstracts, 71.
  60. **Idrizović, K.** Osvrt na prijedlog novog programa nastave fizičkog vaspitanja u Crnoj Gori. X međunarodni naučni skup FIS- communations 2003. Niš. Zbornik sažetaka, str. 41.
  61. Rakočević, T., **Idrizović, K.** Od skija iz Höting-a do Carving-a. II naučna konferencija Crnogorske sportske akademije. Zbirka sažetaka radova, str. 109, 31. mart do 2. april 2005. Kotor.
  62. **Idrizović, K.**, Rakočević, T. i Šabotić, B. Karakteristike i metodika carving skijanja. II naučna konferencija Crnogorske sportske akademije. Zbirka sažetaka radova, str. 48, 31. mart do 2. april 2005. Kotor.

Uvodno, objavljeno plenarno predavanje Na sastancima sa međunarodnim učesnicima

1. Calleja, J., Jukić, I., Ostojić, S., **Idrizović, K.**, & Terrados, N. (2014). Uloga znanosti u sportu – Razmišljanja poslije Olimpijskih igara. In 12. Međunarodna godišnja konferencija Kondicijska priprema sportaša. Zagreb, (49-50).
2. **Idrizović, K.**, Nićin, Đ., Pavlović, R. & Raković, A. (2013). Transferi u kondicijskom treningu. In 11. Međunarodna godišnja konferencija Kondicijska priprema sportaša. Zagreb, 22-23. 02. 2013, (36-41).

3. **Idrizović, K.** (2011). Šta je to koordinacija. In 9. Međunarodna godišnja konferencija Kondicijska priprema sportaša. Zagreb, 25-26. 02. 2011, (28-41).
4. Calleja, J., Ostojić, S., Jukić, I., **Idrizović, K.**, Delextrat, A., Milanović, L. & Terrados, N. (2011). Veliki potencijal adaptacije i treniranja živčanog sustava. In 9. Međunarodna godišnja konferencija Kondicijska priprema sportaša. Zagreb, 25-26. 02. 2011, (81-82).
5. **Idrizović, K.** (2010). Revolucija u treningu atletskog sprinta. In 8. Međunarodna godišnja konferencija Kondicijska priprema sportaša. Zagreb, 26-27. 02. 2010, (99-104).
6. Terrados, N., Calleja, J., Jukić, I., **Idrizović, K.** & Ostojić, S., (2010). Učinak procesa oporavka u rješavanju umora kao posljedice kratkih sportskih disciplina. In 8. Međunarodna godišnja konferencija Kondicijska priprema sportaša. Zagreb, 26-27. 02. 2010, (36-40).
7. **Idrizović, K.**, Mihajlović, I. (2009). Fartlek, juče, danas, sutra. VII Međunarodna konferencija Kondicijska priprema sportaša. Zbornik radova, 67-71, (ISBN 978-953-6378-96-8).
8. **Idrizović, K.** (2008). Kombinirani trening snage. VI Međunarodna konferencija Kondicijska priprema sportaša. Zbornik radova, 40-49, (ISBN 978-953-6378-77-7).

Univerzitet Crne Gore
adresa / address_ Cetinjska br. 2
81000 Podgorica, Crna Gora
telefon / phone _00382 20 414 255
fax_ 00382 20 414 230
mail_rektorat@ac.me
web_www.ucg.ac.me
University of Montenegro

Broj / Ref 03 - 3305

Datum / Date 09. 10. 2018

Универзитет Црне Горе
ФАКУЛТЕТ ЗА СПОРТ И ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

Примљено: <u>11. 10. 2018</u>			
Орг. јед.	Број	Прилог	Вриједност
	<u>2163</u>		

Na osnovu člana 72 stav 2 Zakona o visokom obrazovanju („Službeni list Crne Gore“ br. 44/14, 47/15,40/16,42/17,71/17) i člana 32 stav 1 tačka 9 Statuta Univerziteta Crne Gore, Senat Univerziteta Crne Gore na sjednici održanoj 09.10. 2018.godine, donio je

ODLUKU O IZBORU U ZVANJE

Dr **STEVO POPOVIĆ** bira se u akademsko zvanje **vanredni profesor Univerziteta Crne Gore za oblast Sportske nauke (Antropologija tjelesnog vježbanja i sporta, Liderstvo u sportu i Društveni odnosi u sportu)** na Fakultetu za sport i fizičko vaspitanje Univerziteta Crne Gore, na period od pet godina.

**SENAT UNIVERZITETA CRNE GORE
PREDSJEDNIK**

Prof.dr Danilo Nikolić, rektor

BIOGRAFIJA

Stevo (Radivoja) Popović je državljanin sam Republike Crne Gore sa stalnim prebivalištem u Podgorici. Rođen sam 16. septembra 1979. godine u gradu Bačka Topola u Republici Srbiji.

Godine 1994. je završio Osnovnu školu „Nikola Đurković“ u Feketiću, gdje je zaslužio najprestižniju diplomu za postignuti uspjeh tokom školovanja, Vukovu diplomu i pet posebnih diploma iz sljedećih predmeta: matematika, srpsko-hrvatski jezik i književnost, geografija, njemački jezik i fizika. Godine 1998. je završio Gimnaziju „Dositej Obradović“ u Bačkoj Topoli sa odličnim uspjehom, gdje je tokom završne godine, kao predsjednik svog odjeljenja bio izabran za potpredsjednika zajednice učenika svoje škole. Dana, 6. novembra 2003. godine je diplomirao na Fakultetu fizičke kulture Univerziteta u Novom Sadu sa temom „Mogućnosti realizacije sportsko – rekreativnih programa u Nacionalnom parku Fruška gora“ pod mentorstvom prof. dr Milene Mikalački, šefa na katedri za sportsku rekreaciju. Time je stekao zvanje profesora fizičkog vaspitanja i diplomiranog trenera fudbala. Tokom završne godine studija se isticao u vannastavnim aktivnostima tj. kao sekretar Studentske unije Fakulteta fizičke kulture i član izvršnog odbora pomenute studentske organizacije. Dana, 3. novembra 2009. godine je magistrirao na Univerzitetu u Novom Sadu (ACIMSI) na smjeru Menadžment u sportu pod mentorstvom prof. dr Stevana Vasiljeva, redovnog profesora u oblasti Marketinga u sportu. Javnom odbranom magistarske teze sa temom „Uloga marketinga u savremenim tokovima na primjeru sportskih organizacija“ je stekao zvanje magistra nauka iz interdisciplinarnе oblasti menadžmenta u sportu. Dana, 2. juna 2011. godine je doktorirao na Univerzitetu u Novom Sadu (ACIMSI) na smjeru Menadžment u sportu pod mentorstvom prof. dr Dragana Kokovića, redovnog profesora u oblasti sociologije sporta. Javnom odbranom doktorske disertacije sa temom „Reklamiranje u sportu kao efektivno sredstvo savremene poslovne komunikacije“ je stekao zvanje doktora nauka iz interdisciplinarnе oblasti menadžmenta u sportu, koje je odlukom Ministarstva prosvjete i sporta br. 05-1-452 od 1.10.2011. godine izjednačeno sa zvanjem doktor nauka fizičke kulture. Tokom školske 2011/2012 je pohađao post-doktorske studije na Fakultetu za sport Univerziteta u Ljubljani pod mentorstvom prof. dr Jakoba Bednarika, vanrednog profesora na katedri za menadžment u sportu. Ovaj dvosemestralni studijski boravak koji je uspješno priveo kraju 15. jula 2012. godine, omogućila mi je stipendija koju sam dobio putem međunarodnog projekta BASILEUS III.

Honorarno je angažovan na Univerzitetu Crne Gore od 7. februara 2011. godine, dok je u radnom odnosu kao saradnik u nastavi na Fakultetu za sport i fizičko vaspitanje u Nikšiću od 1. aprila 2011. godine do izbora u zvanje docenta (19. decembra 2013. godine) i u zvanje vanrednog profesora (9. oktobra 2018. godine). Izabran je u zvanje na sljedećim predmetima: Društveni odnosi u sportu, Liderstvo u sportu i Antropologija tjelesnog vježbanja i sporta. Od decembra 2014. godine je obavljao funkciju prodekana za nauku, do izbora za v.d. Dekana, na koju funkciju je postavljen u maju 2015. godine, dok je za Dekana Fakulteta za sport i fizičko vaspitanje Univerziteta Crne Gore izabran u junu 2015. godine za prvi mandat, i u junu 2018. godine za drugi mandat, a na toj poziciji se i trenutno nalazi. Takođe je sticao iskustvo u ljetnjem kampu za djecu, Camp Ramapo Anchorage u Sjedinjenim Američkim Državama, u državi New York, u gradu Rhinebeck. Predstavljao je Američki institut za inostrane studije (AIFS) i fondaciju Camp America iz Londona i njihove programe kulturne razmjene, zatim je radio kao animator u kompaniji „Montenegro Stars Hotel Group“, u hotelu Montenegro u Bečićima. Pripravnički staž je odradio u Osnovnoj školi „Stefan Mitrov Ljubiša“ u Budvi. Zatim je položio stručni ispit sa temom „Mogućnosti ostvarivanja sportsko–rekreativnih aktivnosti u Nacionalnom parku Skadarsko jezero“. Radio je kao sportski novinar tj. dopisnik iz Budve za beogradski Dnevni sportski list „Sport“. Obavljao je funkciju lokalnog predstavnika u Crnoj Gori i intervjuera za fondaciju CCUSA iz San Franciska, a bio je zadužen za promociju njihovih programa kulturne razmjene i selekciju polaznika. Bio je potpredsjednik Sportske asocijacije Budve, kao i potpredsjednik Smučarskog kluba „Mogren“ iz Budve i izvršni direktor „Crnogorskog društva za sportski menadžment“ iz Budve. Bio je honorarno angažovan i kao skaut u švajcarskoj firmi „Sport Data“ koja se bavi prikupljanjem statističkih podataka u oblasti sporta.

Vrijedno je istaći da je biran u zvanje saradnika u nastavi na Fakultetu sporta i fizičkog vaspitanja Univerziteta u Novom Sadu za realizaciju istraživačkih projekata Fakulteta i vježbi po studijskim programima

za osnovne i primijenjene studije, gdje je radio dvije školske godine. Takođe i da je dobitnik stipendije u međunarodnom projektu JoinEU SEE I od strane Erasmus Mundus External Cooperation Window i Evropske komisije a proveo je mjesec dana na akademskoj razmjeni osoblja tokom ljetnjeg semestra 2009/2010 školske godine na Middle East Technical University u Ankari. Nakon povratka sa studijskog boravka, postao je aktivan član oficijelne mreže „Buddy Network“ koju je pokrenula Kancelarija za međunarodnu saradnju Univerziteta u Novom Sadu sa ciljem da što kvalitetnije dočeka i ugosti inostrane studente i nastavno osoblje koji borave na Univerzitetu putem brojnih programa mobilnosti. Takođe je vrijedno napomenuti da je, pored BASILEUS III, dobio stipendiju putem međunarodnog projekta BASILEUS IV, te da je proveo mjesec dana na akademskoj razmjeni osoblja tokom 2013/2014 školske godine na ATEI u Solunu. Nakon toga, u okviru TEMPUS projekta „QinR“ je izabran da kao mladi istraživač provede na studijskom boravku na Univerzitetu u Munsteru u Njemačkoj, te boravio na Univerzitetu u Ljubljani u tri navrata po 7 dana u okviru bilateralnog projekta tokom školske 2016/2017 i 2017/2018 godine, kao i 21 dana na Univerzitet u Nici tokom školske 2016/2017 godine i 7 dana na AUTH u Solunu tokom školske 2017/2018 godine. U okviru CEEPUS mreže bio je gostujući profesor na Univerzitetu u Novom Sadu i Univerzitetu u Splitu tokom školske 2017/2018 godine.

Aktivno se bavi istraživačkim radom, a objavio je u saradnji sa svojim kolegama više od 20 radova u međunarodnim časopisima koji se nalaze u bazama podataka (Web of Science), kao i niz radova u međunarodnim časopisima koji se nalaze u ostalim međunarodnim bazama podataka i imaju redovnu međunarodnu distribuciju i rezime na stranom jeziku. Takođe, redovno posjećuje nacionalne i međunarodne naučne konferencije na kojima prezentuje najnovije pronalaskeske iz oblasti svog interesovanja, prije svega iz društvenih odnosa u sportu, zatim menadžmenta u sportu i antropologije tjelesnog vježbanja i sporta. Vrijedno je dodati da je anagažovan i u naučnim odborima u naučnim časopisima i na naučnim konferencijama, gdje uredno recenzira prispjele rukopise, dok je već četiri godine šef naučnog odbora u okviru godišnje međunarodne naučne konferencije koju organizuje Crnogorska sportska akademija i Fakultet za sport i fizičko vaspitanje Univerziteta Crne Gore i jedan od glavnih urednika časopisa „Montenegrin Journal of Sports Science and Medicine“ koji je indeksiran u „Web of Science - ESCI“ i „Scopus“ bazama podataka. Takođe, aktivno se bavi projektnim menadžmentom i rukovodi pripremanjima za nacionalne i međunarodne prijave, kako na konkurse otvorene za naučno-istraživačke projekte, tako i za projekte u oblasti unaprjeđenja obrazovanja u oblasti sportskih nauka. Bio je nacionalni koordinator na dva završena bilateralna projekta, sa Slovenijom i Makedonijom, odobrena od strane Ministarstva nauke i na dva koja su još uvijek u toku, sa Srbijom i Slovenijom. Koordinator je CEEPUS mreže u okviru koje participira jedanaest institucija iz različitih zemalja iz centralne Evrope. Član je Centra mladih naučnika u okviru Crnogorske akademije nauka i umjetnosti kao i glavni i odgovorni urednik Uređivačkog odbora Univerziteta Crne Gore, a bio je i član Centara za studije i kontrolu kvaliteta Univerziteta Crne Gore i Odbora za monitoring magistarskih studije Univerziteta Crne Gore. Što se participiranja u profesionalnih udruženja u oblasti sporta tiče, nacionalni je delegat Crne Gore u FIEP Europe, zatim član borda direktora u FIEP World, kao i član akademskog borda u Azijskoj asocijaciji za sportske nauke i vježbanje, institucionalni predstavnik i član izvršnog odbora HEPA Europe, član Evropskog koledža za sportske nauke, ISAFA, SPOLINT i dr.

Tokom svog školovanja i vremena provedenog u inostranstvu naučio je tečno govoriti engleski jezik a, pored toga služi se i njemačkim jezikom koji sam učio tokom svog osnovnog i srednjeg školovanja. Tokom jednogodišnjeg boravka u Sloveniji naučio se koristiti i slovenačkim jezikom. Odlično rukuje računarom, a pored operativnog programa Windows, služim se i sljedećim programima: MS Office - Word, Excel, FrontPage, PowerPoint, zatim SPSS, Corel Draw, Internet Explorer, Outlook Express i E-banking.

Stevo Popovic

<https://www.webofscience.com/wos/author/rid/S-7125-2016>

Web of Science ResearcherID: S-7125-2016

Publications

MANUSCRIPTS PUBLISHED (49)

From date range February 2018 - February 2023

Copyright protection of live esports broadcast under China's new Copyright Law

Authors (5): Gong, Tao; Fan, Zhenni ... Wang, Guangxing

Published: Nov 2022 in Technology in Society

DOI: 10.1016/J.TECHSOC.2022.102123

Web of Science accession number: WOS:000868328700001

DE-PASS Best Evidence Statement (BEST): modifiable determinants of physical activity and sedentary behaviour in children and adolescents aged 5-19 years-a protocol for systematic review and meta-analysis

Authors (64): Khudair, Mohammed; Marcuzzi, Anna ... Ling, Fiona Chun Man

Published: Sep 2022 in BMJ Open

DOI: 10.1136/BMJOPEN-2021-059202

Web of Science accession number: WOS:000857002500023

S02-1 Physical activity and sedentary behaviour of children aged 6-9 in Europe: an analysis within the Childhood Obesity Surveillance Initiative (COSI)

Authors (58): Whiting, Stephen; Buoncristiano, Marta ... Breda, Joao

Published: Aug 2022 in European Journal of Public Health

DOI: 10.1093/EURPUB/CKAC093.006

Web of Science accession number: WOS:000848627100223

Effect of Functional Training on Physical Fitness Among Athletes: A Systematic Review

Authors (10): Xiao, Wensheng; Soh, Kim Geok ... Gardasevic, Jovan

Published: Aug 2022 in Frontiers in Physiology

DOI: 10.3389/FPHYS.2021.738878

Web of Science accession number: WOS:000698500200001

Editorial: "Effective strategies for promoting health-enhancing children's physical activity"

Authors (5): Matic, Radenko M.; Milovanovic, Ivana M. ... Popovic, Stevo

Published: Jul 2022 in Frontiers in Public Health

DOI: 10.3389/FPUBH.2022.964316

Web of Science accession number: WOS:000838363100001

Mapping the Mountains of Giants: Anthropometric Data from the Western Balkans Reveal a Nucleus of Extraordinary Physical Stature in Europe (vol 11, 786, 2022)

Authors (17): Grasgruber, Pavel; Masanovic, Bojan ... Mihailovic, Natasa

Published: Jul 2022 in Biology

DOI: 10.3390/BIOLOGY11071050

Web of Science accession number: WOS:000834561700001

Morphological Characteristics and Situational Precision of U15 and U16 Elite Male Players from Al-Ahli Handball Club (Bahrein)

Authors (6): Banjevic, Boris; Zarkovic, Boris ... Masanovic, Bojan

Published: Jul 2022 in Sports

DOI: 10.3390/SPORTS10070108

Web of Science accession number: WOS:000831651900001

Mapping the Mountains of Giants: Anthropometric Data from the Western Balkans Reveal a Nucleus of Extraordinary Physical Stature in Europe

Authors (17): Grasgruber, Pavel; Masanovic, Bojan ... Mihailovic, Natasa M.

Published: May 2022 in Biology

DOI: 10.3390/BIOLOGY11050786

Web of Science accession number: WOS:000801550600001

Editorial: Maximal Neuromuscular Capacities: Relevance to Daily Function and Athletic Performance

Authors (5): Uygur, Mehmet; Akpinar, Selcuk ... Sarabon, Nejc

Published: May 2022 in Frontiers in Physiology

DOI: 10.3389/FPHYS.2022.908611

Web of Science accession number: WOS:000804922000001

Abstracts from the 19th Annual Scientific Conference of Montenegrin Sports Academy "Sport, Physical Activity and Health: Contemporary perspectives": Dubrovnik, Croatia. 7-10 April 2022 Abstracts

Authors (4): Bjelica, Dusko; Popovic, Stevo ... Sekulic, Damir

Published: Apr 2022 in Montenegrin Journal of Sports Science and Medicine

DOI: 10.26773/MJSSM.220401

Web of Science accession number: WOS:000800278500001

The 2021 National Report on Sports Innovation for Montenegro: Content Analysis

Authors (6): Katanic, Borko; Pekovic, Sanja ... Popovic, Stevo

Published: Feb 2022 in Sustainability

DOI: 10.3390/SU14042463

Web of Science accession number: WOS:000766538100001

The Effects of Demographic Trends on the High-Quality Development of the Chinese Sports Industry

Authors (7): Duan, Yuping; Li, Ping ... Matic, Radenko M.

Published: Jan 2022 in Sustainability

DOI: 10.3390/SU14021039

Web of Science accession number: WOS:000758831900001

The Association Between Regular Physical Exercise, Sleep Patterns, Fasting, and Autophagy for Healthy Longevity and Well-Being: A Narrative Review

Authors (12): Min, Sicheng; Masanovic, Bojan ... Popovic, Stevo

Published: Dec 2021 in *Frontiers in Psychology*

DOI: 10.3389/FPSYG.2021.803421

Web of Science accession number: WOS:000730489900001

Parental Perceptions of Children's Weight Status in 22 Countries: The WHO European Childhood Obesity Surveillance Initiative: COSI 2015/2017

Authors (52): Ramos Salas, Ximena; Buoncristiano, Marta ... Breda, Joao

Published: Nov 2021 in *Obesity Facts*

DOI: 10.1159/000517586

Web of Science accession number: WOS:000727696900001

Thinness, overweight, and obesity in 6-to 9-year-old children from 36 countries: The World Health Organization European Childhood Obesity Surveillance Initiative-COSI 2015-2017

Authors (55): Spinelli, Angela; Buoncristiano, Marta ... Breda, Joao

Published: Nov 2021 in *Obesity Reviews*

DOI: 10.1111/OBR.13214

Web of Science accession number: WOS:000670480200001

Physical Activity and Body-Mass-Index: Do Family, Friends and Teachers Restrain the Risk for Physical Inactivity in Adolescents?

Authors (8): Renninger, Denise; Sturm, David Joseph ... Demetriou, Yolanda

Published: Jul 2021 in *Sustainability*

DOI: 10.3390/SU13136992

Web of Science accession number: WOS:000670949100001

Attitudes of Sport Organization Officials toward Links between the Sports Sector, Sports Industry, and Knowledge Organizations with Innovations in Montenegrin Sport

Authors (5): Popović Stevo; Bjelica Duško ... Radenko Matic

Published: Jun 2021 in *Sport Mont*

DOI: 10.26773/SMJ.210619

Attitudes and Preferences of Students in Sports Science Concerning the Use of E-Learning and Social Media at the University of Novi Sad

Authors (4): Stevo Popović; Miodrag Zarubica ... Radenko Matic

Published: Jun 2021 in *Sport Mont*

DOI: 10.26773/SMJ.210616

Relationship Between National Economic Development and Body Mass Index in Chinese Children and Adolescents Aged 5-19 From 1986 to 2019

Authors (5): Bu, Te; Popovic, Stevo ... Gardasevic, Jovan

Published: Apr 2021 in *Frontiers in Pediatrics*

DOI: 10.3389/FPED.2021.671504

Web of Science accession number: WOS:000648891100001

Heterogeneous contributions of change in population distribution of body mass index to change in obesity and underweight NCD Risk Factor Collaboration (NCD-RisC)

Authors (1380): Iurilli, Maria L. C.; Zhou, Bin ... Filippi, Sarah

Published: Mar 2021 in eLife

DOI: 10.7554/ELIFE.60060

Web of Science accession number: WOS:000627596100001

Field-Based Health-Related Physical Fitness Tests in Children and Adolescents: A Systematic Review

Authors (10): Marques, Adilson; Henriques-Neto, Duarte ... Ihle, Andreas

Published: Mar 2021 in Frontiers in Pediatrics

DOI: 10.3389/FPED.2021.640028

Web of Science accession number: WOS:000630336700001

Physical Activity, Screen Time, and Sleep Duration of Children Aged 6-9 Years in 25 Countries: An Analysis within the WHO European Childhood Obesity Surveillance Initiative (COSI) 2015-2017

Authors (58): Whiting, Stephen; Buoncristiano, Marta ... Breda, Joao

Published: Mar 2021 in Obesity Facts

DOI: 10.1159/000511263

Web of Science accession number: WOS:000601360700001

Editorial: Monitoring and Promoting Physical Activity and Physical Fitness in Children

Authors (4): Popovic, Stevo; Sarmiento, Hugo ... Marques, Adilson

Published: Feb 2021 in Frontiers in Public Health

DOI: 10.3389/FPUBH.2021.633457

Web of Science accession number: WOS:000620974200001

Trends in Physical Fitness Among School-Aged Children and Adolescents: A Systematic Review

Authors (7): Masanovic, Bojan; Gardasevic, Jovan ... Popovic, Stevo

Published: Dec 2020 in Frontiers in Pediatrics

DOI: 10.3389/FPED.2020.627529

Web of Science accession number: WOS:000601581000001

Body Mass Index and Measures of Body Fat for Defining Obesity and Underweight: A Cross-Sectional of Various Specialties in Montenegrin Army Soldiers

Authors (4): Popovic, Stevo; Banjevic, Boris ... Bjelica, Dusko

Published: Dec 2020 in Iranian Journal of Public Health

DOI: 10.18502/IJPH.V49I12.4821

Web of Science accession number: WOS:000599490700016

Height and body-mass index trajectories of school-aged children and adolescents from 1985 to 2019 in 200 countries and territories: a pooled analysis of 2181 population-based studies with 65 million participants

Authors (1378): Rodriguez-Martinez, Andrea; Zhou, Bin ... Zuziak, Monika

Published: Nov 2020 in The Lancet

DOI: 10.1016/S0140-6736(20)31859-6

Web of Science accession number: WOS:000587548800040

Trajectories in Body Height, Body Weight, BMI, and Nutrition Status From 1979 to 1987: A Measurement-Based Analysis of 15,717 Male Adolescents From the Capital City of Montenegro

Authors (5): Popovic, Stevo; Masanovic, Bojan ... Gardasevic, Jovan

Published: Nov 2020 in *Frontiers in Public Health*

DOI: 10.3389/FPUBH.2020.610358

Web of Science accession number: WOS:000590531300001

Attitudes of Academic Staff from Different Stages of Their Proficiency in Research and Teaching Activities in Sports Sciences: A Case Study of the University of Montenegro

Authors (5): Radenko Matic; Popović Stevo ... Vuković Jovan

Published: Oct 2020 in *Sport Mont*

DOI: 10.26773/SMJ.201005

The 2018 National Report on Children's and Adolescents' Physical Activity and Physical Fitness for Montenegro

Authors (4): Masanovic, Bojan; Popovic, Stevo ... Gardasevic, Jovan

Published: Oct 2020 in *Iranian Journal of Public Health*

Web of Science accession number: WOS:000580581100022

Estimation of Different Research Expectations of First-Year Students from the Sport Science Programmes and Their Teachers from Various Stages of Their Proficiency

Authors (4): Popović Stevo; Radenko Matic ... Maksimović Nebojša

Published: Jun 2020 in *Sport Mont*

DOI: 10.26773/SMJ.200604

Body Mass Index and Body Fat Percentage of Armed Forces Personnel in Montenegro among Different Age Groups

Authors (3): Banjevic, Boris; Popovic, Stevo; Masanovic, Bojan

Published: May 2020 in *Iranian Journal of Public Health*

DOI: 10.18502/IJPH.V49I5.3224

Web of Science accession number: WOS:000531781700025

Abstracts from the 17th Annual Scientific Conference of Montenegrin Sports Academy "Sport, Physical Activity and Health: Contemporary Perspectives": Cavtat, Dubrovnik, Croatia. 2-5 April 2020

Authors (3): Bjelica, Dusko; Popovic, Stevo; Akpinar, Selcuk

Published: Apr 2020 in *Montenegrin Journal of Sports Science and Medicine*

DOI: 10.26773/MJSSM.200401

Web of Science accession number: WOS:000567068300001

Nationwide Stature Estimation From Armspan Measurements in Albanian Youngsters

Authors (5): Masanovic, Bojan; Popovic, Stevo ... Bjelica, Dusko

Published: Apr 2020 in *International Journal of Morphology*

DOI: 10.4067/S0717-95022020000200382

Web of Science accession number: WOS:000511087000023

INNOVATIVE STRATEGIES FOR CREATING AND ASSESSING RESEARCH QUALITY AND SOCIETAL IMPACT IN SOCIAL SCIENCES AND HUMANITIES

Authors (6): Janinovic, Jovana; Pekovic, Sanja ... Bach, Mirjana Pejic

Published: 2020 in Interdisciplinary Description of Complex Systems

DOI: 10.7906/INDECS.18.4.5

Web of Science accession number: WOS:000586025600004

Research Quality Evaluation in Social Sciences: The Case of Criteria on the Conditions and Requirements for Academic Promotion in Serbia, Slovenia and Montenegro

Authors (3): Popovic, Stevo; Pekovic, Sanja; Matic, Radenko M.

Published: Sep 2019 in Montenegrin Journal of Sports Science and Medicine

DOI: 10.26773/MJSSM.190908

Web of Science accession number: WOS:000481625100008

Beliefs about the Influence on Attitudes of Turkish University Students toward Advertising through Sport

Authors (1): Stevo Popovic

Published: Jun 2019 in Sport Mont

DOI: 10.26773/SMJ.190602

Rising rural body-mass index is the main driver of the global obesity epidemic in adults

Authors (1155): Bixby, Honor; Bentham, James ... Ezzati, Majid

Published: May 2019 in Nature

DOI: 10.1038/S41586-019-1171-X

Web of Science accession number: WOS:000467473600049

The coast of giants: an anthropometric survey of high schoolers on the Adriatic coast of Croatia

Authors (10): Grasgruber, Pavel; Prc, Stipan ... Kalina, Tomas

Published: Apr 2019 in PeerJ

DOI: 10.7717/PEERJ.6598

Web of Science accession number: WOS:000464918100002

Exponential versus linear tapering in junior elite soccer players: effects on physical match performance according to playing positions

Authors (3): Krespi, Marino; Sporis, Goran; Popovic, Stevo

Published: Mar 2019 in Montenegrin Journal of Sports Science and Medicine

DOI: 10.26773/MJSSM.190303

Web of Science accession number: WOS:000458745000003

Increased Perceptual and Motor Performance of the Arms of Elite Water Polo Players

Authors (4): Gardasevic, Jovan; Akpinar, Selcuk ... Bjelica, Dusko

Published: Feb 2019 in Applied Bionics and Biomechanics

DOI: 10.1155/2019/6763470

Web of Science accession number: WOS:000458972500001

Who Play for the National Football Team of Montenegro, Montenegrins or "Montenegrins"?

Published: Feb 2019 in Sport Mont

DOI: 10.26773/SMJ.190220

Assessing Tourist Revisit Intention through the Sports and Recreational Services Offered

Authors (4): Markus, Zarko; Perovic, Djurdjica ... Popovic, Stevo

Published: 2019 in Business Systems Research Journal

DOI: 10.2478/BSRJ-2019-023

Web of Science accession number: WOS:000487198900011

Effects of Physical and Social Activity on Physical Health and Social Inclusion of Elderly People

Authors (2): Popovic, Stevo; Masanovic, Bojan

Published: 2019 in Iranian Journal of Public Health

Web of Science accession number: WOS:000491112600022

Differences in body height between the contemporary Western Balkan children and the WHO growth references core sample

Authors (11): Starc, Gregor; Popovic, Stevo ... Leskosek, Bojan

Published: 2019 in Anthropological Notebooks

Web of Science accession number: WOS:000516804400004

Nationwide Stature Estimation from Sitting Height Measurements in Kosovan Adolescents

Authors (1): Popovic, Stevo

Published: 2019 in International Journal of Morphology

DOI: 10.4067/S0717-95022019000200504

Web of Science accession number: WOS:000466984400019

Comparative study of anthropometric measurement and body composition between basketball players from different competitive levels: elite and sub-elite

Authors (3): Masanovic, Bojan; Popovic, Stevo; Bjelica, Dusko

Published: 2019 in Pedagogics, Psychology, Medical-Biological Problems of Physical Training and Sports

DOI: 10.15561/18189172.2019.0403

Web of Science accession number: WOS:000482200500003

Research and Writing Development in the Area of Sport Science Publishing in Montenegro

Published: Oct 2018 in Sport Mont

DOI: 10.26773/SMJ.181006

Effects of physical inactivity on body composition of older people: A meta analysis

Published: 2018 in Journal of Physical Activity & Health

Web of Science accession number: WOS:000446516100722

Arm-span measurement as an alternative estimation of true height in Montenegrin young adults of both sexes: A national survey

Authors (1): Popovic, Stevo

Published: 2018 in Anthropological Notebooks

Web of Science accession number: WOS:000465569800004

Број: 08-229
Датум, 29.01.2015 г.

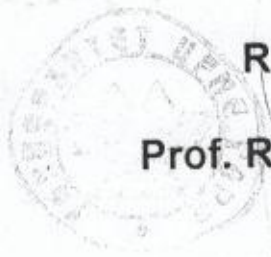
Ref: Црна Гора
UNIVERSITET CRNE GORE
Date: ФАКУЛТЕТ ЗА СПОРТ И ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ
02.02.2015.

Орг. јед.	Број	Прилог	Вриједност
	95		

Na osnovu člana 72 stav 2 Zakona o visokom obrazovanju (Službeni list Crne Gore br. 44/14) i člana 18 stav 1 tačka 3 Statuta Univerziteta Crne Gore, Senat Univerziteta Crne Gore, na sjednici održanoj 29. januara 2015. godine, donio je

ODLUKU O IZBORU U ZVANJE

Dr **DUŠKO BJELICA** bira se u akademsko zvanje **redovni profesor Univerziteta Crne Gore** za predmete: Teorijske osnove fizičke kulture, na osnovnom akademskom studijskom programu Fizička kultura i nematičnim fakultetima, Teorijske osnove tjelesnog i zdravstvenog obrazovanja, Fudbal - tehnika, metodika, Fudbal - taktika, na osnovnom akademskom studijskom programu Fizička kultura, Teorija fizičkog vaspitanja i osnove školskog sporta, Teorije sportskog treninga, na postdiplomskom specijalističkom akademskom studijskom programu Fizička kultura na **Fakultetu za sport i fizičko vaspitanje** i Teorija igre, na postdiplomskom primijenjenom specijalističkom studijskom programu Predškolsko vaspitanje na Filozofskom fakultetu.

REKTOR

Prof. Radmila Vojvodić

Izvodi iz BIOGRAFIJE prof. dr Duška Bjelice

Bjelica Jevrema Duško, rođen sam 7. oktobra 1963. godine u Podgorici gdje sam završio osnovnu školu i Srednju fiskulturnu školu 1982. godine. Kao učenik te škole imam diplomu za osvojeno drugo mjesto na Republičkom takmičenju u odbojci i medalju sa saveznog klupskog takmičenja u fudbalu.

Nastavnički fakultet- smjer fizičko vaspitanje sam završio u Nikšiću i tada bio angažovan kao trener više klubova u fudbalu, a u Republičkoj ligi počev od 1987. godine. U Novom Sadu sam završio Fakultet fizičke kulture, a kao profesor stekao i diplomu profesora-trenera za fudbal, 1995. godine. Nakon toga, 1996. godine sam na Filozofskom fakultetu u Nikšiću položio i državni stručni ispit.

Magistrirao sam u Skoplju na Fakultetu fizičke kulture Univerziteta "Sv. Kiril i Metodije" 1999. godine, a na državnom Fakultetu za sport i fizičko vaspitanje Univerziteta u Beogradu odbranio sam doktorsku disertaciju 2003. godine.

U Centru za školovanje kadrova za fudbal u Fudbalskom savezu Jugoslavije sam verifikovan za predavača, a dva mandata sam bio profesionalno prvo tehnički sekretar, pa sekretar Saveza a potom i generalni sekretar Fudbalskog saveza Crne Gore.

Fudbal sam aktivno igrao u klubovima: FK Agrokombinat i FK Budućnost iz Podgorice od 1977 do 1982. godine u Jedinstvenoj omladinskoj ligi Crne Gore a bio kratko registrovan i za OFK Titograd .

Šef stručnog štaba, bio sam u Fudbalskom klubu Ribnica iz Podgorice 1988/1989. godine, tadašnjem članu Republičke lige Crne Gore, kao tada najmlađi školovani trener u FSCG , a godinu dana ranije bio sam i prvi trener u istom klubu.

Na Školi trenera FSCG-FSJ u Nastavnom centru Podgorica bio sam predavač na predmetima: Pravila fudbalske igre, Teorija fudbala i Metodika fudbala. Na Višoj školi za sportske trenere Fakulteta za sport i fizičko vaspitanje Univerziteta u Beogradu sam bio predavač po pozivu na predmetima: Teorija sportskog treninga, Antropomotorika i Teorija i Metodika fudbala, a nakon toga i predavač po pozivu na magistarskim-poslijediplomskim studijama tog fakulteta.

Bio sam gostujući profesor na Fakultetu za tjelesni odgoj i sport u Tuzli, i Fakultetu za turizam i sport u Novom Sadu na postdiplomskim-magistarskim studijama, a po pozivu sam držao predavanja i na Fakultetu za sport i tjelesni odgoj u Sarajevu i FPMOZ u Mostaru. Kao profesor fudbala angažovan sam bio i na Državnom univerzitetu u Novom Pazaru i TIMS u Novom Sadu.

Bio sam član Generalnog sekretarijata FSJ. U dva mandata sam bio član Komisije za mali fudbal FSJ. Na listi delegata za savezni rang FSJ bio sam punih osam sezona. Sa navršениh 28. godina starosti bio sam delegat "vječitog derbija" na utakmici Partizan –Crvena Zvezda, a sa 30 godina starosti delegat na utakmici finala Kupa FSJ, Crvena Zvezda – Obilić, što u FSJ nikome do sada nije pošlo za rukom u tim godinama.

Tvorac sam i realizator ideje i organizator svih pet spektakularnih fudbalskih susreta seniora Crna Gora – Montenegrostars sa međunarodnim karakterom, odigranim u Podgorici pod nazivom –revija asova.

Bio sam član Odbora za hitna pitanja FS Crne Gore i FS Jugoslavije. U dva mandata sam bio član Skupštine FSJ i takođe u dva mandata član Skupštine FS Crne Gore. Obavljao sam niz značajnih funkcija u organima Međurepubličke lige Jug sa sjedištem u Sarajevu, gdje sam bio zvanični specijalni posmatrač i član Koordinacionog odbora za rukovođenje takmičenjem za tu ligu.

U ime Fudbalskog saveza Crne Gore bio sam jedini i zvanični kandidat za funkciju predsjednika FSJ 2000.godine. Bio sam član Komisije za omladinski fudbal, Komisije za sudijska pitanja, Stručnog odbora i još niz organa u fudbalskoj organizaciji.

Bio sam član Skupštine i član Predsjedništva Crnogorskog olimpijskog komiteta, kao predstavnik fudbalskog sporta u Crnoj Gori.

Predsjednik sportske asocijacije Montenegrosport iz Podgorice i bio rukovodilac Škole fudbala Montenegrosport iz Podgorice.

Kao učenik, student i kasnije kao trener i sportski radnik, bio sam više od deset godina dopisnik JSL Sport iz Beograda u kojem sam u tom periodu objavio više od 2350 naslova. Sarađivao sam i sa Pobjedom, Polisom, Fizička kultura, Titogradskom tribinom, Ringom, Koha javore, Ishrana, fizička aktivnost i zdravlje, sportski magazin Sport Mont, stručnim i naučnim časopisom sa međunarodnom redakcijom i distribucijom Sport Mont iz oblasti sporta, fizičkog vaspitanja i zdravlja. Bio sam član Udruženja sportskih novinara Crne Gore i sekcije sportskih novinara Podgorice.

Glavni sam urednik međunarodnog časopisa Montenegrin Journal of Sports Science and Medicine i časopisa Sport Mont.

Jedan sam od osnivača Otvorene međunarodne zabavne fudbalske škole u Crnoj Gori sa sjedištem u Danskoj (Kopenhagen) i na istima imao predavanja.

Učesnik sam mnogih međunarodnih naučnih kongresa i konferencija na kojima sam imao više zapaženih izlaganja koja su javno publikovana i koja su pobrojana u mojoj bibliografiji.

Predsjednik sam Crnogorske sportske akademije iz Podgorice, stručne i naučne sportske organizacije koju su sa preko 1000 potpisa podržali članovi: sportista sportskih trenera, profesora, univerzitetskih profesora, naučnika iz zemlje i inostranstva, koja je do sada u Crnoj Gori organizovala devetnaest Međunarodnih naučnih konferencija CSA sa preko četiri hiljade učesnika iz zemlje i inostranstva.

Bio sam član autorskog tima za pisanje Nacionalnog programa i nacionalne strategije sporta Crne Gore. Predsjednik i član Nacionalnog savjeta za sport. Član Savjeta za visoko obrazovanje Vlade Crne Gore u ime UCG.

Objavio sam ukupno 74 knjige, kao autor i koautor. To su naučne studije, udžbenici i monografije.

Kao autor i koautor objavio sam 50 radova u časopisima koji su u bazi WOS / SCIE/SSCI/ESCI / .

U bazi SCOPUS sam kao autor ili koautor objavio 27 radova, a preko 200 radova u časopisima u ostalim citatnim bazama i na međunarodnim konferencijama.

U Fudbalskom savezu Crne Gore, profesionalno sam radio punih 12 godina, počev od 1989. godine, gdje sam se do 1997. godine nalazio na funkciji sekretara, sa koje sam te godine izabran za generalnog sekretara, zaključno sa 2021. Godinom.

Za vrijeme obavljanja funkcije generalnog sekretara FSCG, u isto vrijeme sam od oktobra 2000. godine do juna 2001. godine bio i generalni direktor Fudbalskog kluba Budućnost iz Podgorice.

Od 2002. do 2004. godine, profesionalno sam zaposlen u Opštini Podgorica gdje sam obavljao funkciju Savjetnika Gradonačelnika Podgorice za oblast sporta .

Od 2005.godine sam zaposlen na Univerzitetu Crne Gore,na kojem sam kao spoljni sardanik i ranije izvodio nastavu, na Filozofskom fakultetu u Nikšiću, gdje sam bio i rukovodilac studijskih programa:fizička kultura, sportski treneri, sportski novinari. Odlukom Senata br 01-1655 od 4.07.2005 godine sam izabran u zvanje docenta.

Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore 2010. godine sam izabran u zvanje vanrednog profesora, a 2015. godine u zvanje redovnog profesora na neodređeno vrijeme.

Od 2008.godine sam na Fakultetu za sport i fizičko vaspitanje Univerziteta Crne Gore, gdje sam funkciju dekana obavljao u dva mandata do 2014.godine kada sam podnio ostavku zbog druge funkcije na UCG.

Bio sam član Senata UCG , Odbora za doktorske studije i član Upravnog odbora Univerziteta Crne Gore čiji sam bio i dugogodišnji predsjednik na predlog Senata UCG. Obavljao sam niz funkcija u raznim organima UCG gdje sam biran odlukama Senata UCG.

Za svoj rad sam više puta nagrađivan od strane FSJ, FSCG , UCG , FIEPS-a Evrope, Sportskog komiteta "Huan antonio Samaran" sa Fakulteta za sport i fizičko vaspitanje iz N.Sada , Mostar , Zagreba, Sarajeva, Splita , Nikšića , kao i od Saveza pedagoga fizičke kulture , Sekretarijata za sport Glavnog grada Podgorice, Udruženja sportskih novinara i brojnih klubova i sportskih organizacija.

Takođe , od UCG su mi izrečen i dvije poručene i neutemeljene kazne koje su sramota onih koji su u tome učestvovali i na način kojim su to radili.

Član sam više međunarodnih redakcija.

Za sve ispred navedeno posjedujem konkretne dokaze.

Prof. dr Duško Bjelica

Podgorica , 08.02.2023.godine.

Prof. dr Duško Bjelica , redovni profesor

1. OBJAVLJENI RADOVI U ČASOPISIMA

1.1 Objavljeni radovi u međunarodnim časopisima

SCIE/SSCI

1. Bjelica, D., Popovic, S., Kezunovic, M., Petkovic, J., Jurak, G., & Grasgruber, P. (2012). Body Height and Its Estimation Utilizing Arm Span Measurements in Montenegrin Adults. *Anthropological Notebooks*, 18(2), 69–83.
2. Hadzic, R., Bjelica, D., Vujovic, D. & Popovic, S. (2012). Influence of Motor Abilities on Quality of Performing Technical Elements in alpine Skiing. *Technics Technologies Education Management*, 7(4), 1641-1645.
3. Kezunovic, M., Bjelica, D., & Popovic, S. (2013). Comparative study of surgical treatment with acromioclavicular luxation. *Vojno-sanitetski pregled*, 70(3), 292-297.
4. Popovic, S., Bjelica, D., Molnar, S., Jaksic, D. & Akpinar, S. (2013). Body Height and Its Estimation Utilizing Arm Span Measurements in Serbian Adults. *International Journal of Morphology*, 31(1), 271-279.
5. Popovic, S., Akpinar, S., Jaksic, D., Matic, R. & Bjelica, D. (2013). Comparative Study of Anthropometric Measurement and Body Composition between Elite Soccer and Basketball Players. *International Journal of Morphology*, 31(2), 461-467.
6. Hadzic, R., Bjelica, D., Georgiev, G., Vujovic, D. & Popovic, S. (2014). Anthropometrical Characteristics of Subjects in Predicting Technique Achievements of Basic Turn In Alpine Skiing. *International Journal of Morphology*, 32(1), 232-240.
7. Popovic, S., Bjelica, D., Jaksic, D. & Hadzic, R. (2014). Comparative Study of Anthropometric Measurement and Body Composition between Elite Soccer and Volleyball Players. *International Journal of Morphology*, 32(1), 267-274.
8. Popovic, S., Bjelica, D., Georgiev, G., Krivokapic, D. & Milasinovic, R. (2016). Body Height and its Estimation Utilizing Arm Span Measurements in Macedonian Adults. *Anthropologist*, 24(3), 737-745.
9. Bjelica, D., Idrizovic, K., Popovic, S., Sisic, N., Sekulic, D., Ostojic, Lj., Spasic M., & Zenic, N. (2016). An Examination of the Ethnicity-Specific Prevalence of and Factors Associated with Substance Use and Misuse: Cross-Sectional Analysis of Croatian and Bosniak Adolescents in Bosnia and Herzegovina. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 13(10), 968; doi:10.3390/ijerph13100968.
10. NCD Risk Factor Collaboration (2017). Worldwide trends in body-mass index, underweight, overweight, and obesity from 1975 to 2016: a pooled analysis of 2416 population-based measurement studies in 128•9 million children, adolescents, and adults. *Lancet*, 390 (10113), 2627-2642. doi: 10.1016/S0140-6736(17)32129-3
11. Arifi, F., Bjelica, D., Sermahaj, S., Gardasevic, J., Kezunovic, M. & Popovic, S. (2017). Stature and its estimation utilizing arm span measurements in Kosovan adults: National survey. *International Journal of Morphology*, 35(3), 1161-1167.
12. NCD Risk Factor Collaboration. (2019). Rising rural body-mass index is the main driver of the global obesity epidemic in adults. *Nature*, 569(7755), 260–264. doi: 10.1038/s41586-019-1171-x
13. Gardasevic, J., Akpinar, S., Popovic, S., & Bjelica, D. (2019). Increased Perceptual and Motor Performance of the Arms of Elite Water Polo Players. *Applied Bionics and Biomechanics*, 6763470. doi: 10.1155/2019/6763470.
14. Gardasevic, J., Bjelica, D., & Vasiljevic, I. (2019). Morphological characteristics and body composition of elite soccer players in Montenegro. *International Journal of Morphology*, 37(1), 284-288.

15. NCD Risk Factor Collaboration. (2020). Height and body-mass index trajectories of school-aged children and adolescents from 1985 to 2019 in 200 countries: Pooled analysis of 2,182 population-based studies with 65 million participants. *Lancet*, 396(10261), 1511–1524. doi: 10.1016/S0140-6736(20)31859-6
16. Gardasevic, J. & Bjelica, D. (2020). Body composition differences between football players of the three top football clubs. *International Journal of Morphology*, 38(1), 153-158.
17. Masanovic, B., Popovic, S., Jarani, J., Spahi, A., & Bjelica, D. (2020). Nationwide Stature Estimation From Armspan Measurements in Albanian Youngsters. *International Journal of Morphology*, 38(2), 382-388.
18. Gardasevic, J., Bjelica, D., & Vasiljevic, I. (2020). Differences in body composition between water polo players of national teams of Montenegro and Croatia participating in the European U15 Championship 2019. *International Journal of Morphology*, 38(3), 720-725.
19. Ljubojević, M., Bojanić, D., Bjelica, D., Vasiljevic, I. & Vukotić, M. (2020). Differences in anthropometric characteristics between two elite female basketball national teams – participants at Eurobasket 2019 in Latvia and Serbia. *International Journal of Morphology*, 38(4), 857-862.
20. Masanovic, B., Popovic, S., Bjelica, D., & Gardasevic, J. (2020). The 2018 National Report on Children's and Adolescents' Physical Activity and Physical Fitness for Montenegro. *Iranian Journal of Public Health*, 49(10), 1992-2000.
21. Popovic, S., Banjevic, B., Masanovic, B., & Bjelica, D. (2020). Body Mass Index and Measures of Body Fat for Defining Obesity and Underweight: A Cross-Section of Various Specialties in Montenegrin Army Soldiers. *Iranian Journal of Public Health*, 49(12), 2376-2383. doi: 10.3389/fped.2020.627529
22. Popovic, S., Masanovic, B., Martinovic, S., Bjelica, D., & Gardasevic, J. (2020). Trajectories in Body Height, Body Weight, BMI, and Nutrition Status from 1979 to 1987: A Measurement-Based Analysis of 15,717 Male Adolescents from the Capital City of Montenegro. *Frontiers in Public Health*, 8(610358), 1-6. doi: 10.3389/fpubh.2020.610358 (SCIE/SSCI)
23. Malovic, P., Bjelica, D., Atanasov, D., Trivic, T., Drapsin, M., & Trajkovic, N. et al. (2020). Knee strength ratios in male judokas: age-related differences. *ARCH BUDO*, 16.
24. Havloli, J., Bahtiri, A., Kambič, T., Idrizović, K., Bjelica, D. & Pori, P. (2020). Anthropometric characteristics, maximal isokinetic strength and selected handball power indicators are specific to playing positions in elite Kosovan handball players. *Applied Sciences*, 10 (19), 6774.
25. Masanovic, B., Gardasevic, J., & Bjelica, D. (2021). Body height and its estimation utilizing shoulder blade length measurements of Montenegrin adolescents of both sexes. *International Journal of Morphology*, 39(1), 287-293. (SCIE)
26. Vukotic, M., Milosevic, Z., Bjelica, D., & Zarubica, M. (2021). Mental distress During the COVID-19 pandemic of Female Students adults Without a pre-existing Mental health condition. *African Health Sciences*, 21(4), 1544-5.
27. Gardasevic, J., Bjelica, D., Bajramovic, I., Masanovic, B., & Popo, A. (2021). Differences in body composition between water polo players (U18) of the southeast Europe top clubs. *International Journal of Morphology*, 39(2), 430-435. (SCIE)
28. Bjelica, D., Gardasevic, J., Milosevic, Z., Bozic, P.R., & Masanovic, B. (2021). Trajectories of Body Height, Body Weight, BMI, and Nutrition Status from 1979 to 1987: A Measurement-Based Analysis of 8740 Montenegrin Male Adolescents from the Municipality of Berane. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(10), 5490. doi:10.3390/ijerph18105490 (SCIE/SSCI)

29. Malovic, P. & Bjelica, D. (2021). The Impact of Socio-Economic Status on Obesity of Adolescents in the Largest Municipality in the Former Yugoslavia. *Iran J Public Health*, 50(11), 2337-2338. (SCIE)
30. Masanovic, B., Bjelica, D., Milosevic, Z., Corluka, M., & Garasevic, J. (2021). Trends in Body Height, Body Weight, BMI, and Nutrition Status from 1979 to 1987: A Measurement-Based Analysis of 10,954 Male Adolescents from the Municipality of Bijelo Polje. *International Journal of Morphology*, 39(4), 1036-1041. (SCIE)
31. Vukotic, M., Milosevic, Z., & Bjelica, D. (2021). Body Height and Its Estimation Utilizing Shoulder Blade Length Measurements of Montenegrin Adolescents of Both Sexes. *International Journal of Morphology*, 39(3), 902-906. (SCIE)
32. Spalevic, Z., Veljovic, V., Bjelica, D., & Masanovic, B. (2012). Body Mass Index and Measures of Body Fat for Defining Obesity and Underweight: A Cross-Sectional Study of Various Specialties in Montenegrin Police Force. *International Journal of Morphology*, 39(6), 1677-1682. (SCIE)

ESCI

1. Popovic, S., Bjelica, D., Tanase, G.D., & Milasinovic, R. (2015). Body Height and Its Estimation Utilizing Arm Span Measurements in Bosnian and Herzegovinian Adults. *Montenegrin Journal of Sports Science and Medicine*, 4(1), 29-36.
2. Popovic, S., Arifi, F., & Bjelica, D. (2017). Standing Height and its Estimation Utilizing Foot Length Measurements in Kosovan Adults: National Survey. *International Journal of Applied Exercise Physiology*, 6(2), 1-7.
3. Gardasevic, J., Rasidagic, F., Krivokapic, D., Corluka, M., & Bjelica, D. (2017). Stature and Its Estimation Utilizing Arm Span Measurements in Male Adolescents from Federation of Bosnia and Herzegovina Entity in Bosnia and Herzegovina. *Montenegrin Journal of Sports Science and Medicine*, 6(1), 37-44. udc: 572.512-053.8(497.6)
4. Bjelica, D., Popovic, S., Tanase, G.D., & Gardasevic, J. (2017). Dependence of female ball in handball repulsion on the pressure within this sport. *Acta Kinesiologica*, 11(Supp. 1), 67-72.
5. Milašinović, R., Gardašević, J., & Bjelica, D. (2017). Body height and its estimation utilizing arm span measurements in male adolescents from northern region in Montenegro. *Acta Kinesiologica*, 11(Supp. 2), 75-80.
6. Vasiljević, I., Bjelica, D., & Gardašević, J. (2018). Analysis of nutrition for boys and girls who are first cycle pupils in primary school. *Acta Kinesiologica*, 12(1), 106-110.
7. Corluka, M., Bjelica, D., & Gardašević, J. (2018). Sport Schools vs trends to obesity: an analysis among 5 year olds in the Makarska (Croatia). *Acta Kinesiologica*, 12(1), 111-115.
8. Gardasevic, J. & Bjelica, D. (2018). Preparation period and its impact on the ball control with U16 soccer players. *Kinesiologia Slovenica*, 24(3), 31-36.
9. Masanovic, B., Popovic S., & Bjelica D. (2019). Comparative study of anthropometric measurement and body composition between basketball players from different competitive levels: elite and sub-elite. *Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports*, 23(4), 176-181. doi:10.15561/18189172.2019.0403
10. Masanovic, B., Milosevic, Z., & Bjelica, D. (2019). Comparative study of anthropometric measurement and body composition between soccer players from different competitive levels, elite and sub-elite. *Pedagogics, Psychology, Medical-Biological Problems of Physical Training and Sports*, 23(6), 282-287.

11. Bjelica, D., Gardasevic, J., Vasiljevic, I., Jeleskovic, E., & Covic, N. (2019). Body Composition and Morphological Characteristics of Soccer Players in Bosnia and Herzegovina. *Kinesiologia Slovenica*, 25(1), 5–13. ISSN 1318-2269
12. Gardasevic, J., Bjelica, D., & Vasiljevic, I. (2020). Differences in anthropometric characteristics between young soccer players (U19) members of the best soccer clubs in Montenegro, Bosnia and Herzegovina, and Kosovo. *Pedagogy of Physical Culture and Sports*, 24(1), 21-25. <https://doi.org/10.15561/18189172.2020.0103>
13. Bjelica, D., Gardasevic, J., Masanovic, B., & Vasiljevic, I. (2020). Soccer National Team of Kosovo (U19) in Comparison with Other Players in this Country with Regards to Anthropometric Characteristics and Body Composition. *International Journal of Applied Exercise Physiology*, 9(1), 1-7.
14. Gardasevic, J., Bjelica, D., Vasiljevic, I., & Masanovic, B. (2020). Differences in body composition between young soccer players (U19) members of the best soccer clubs in Serbia, Bosnia and Herzegovina, and North Macedonia. *Pedagogy of Physical Culture and Sports*, 24(4), 175-80. <https://doi.org/10.15561/26649837.2020.0404> ISSN: 2664-9837. [ESCI]
15. Gardasevic, J., Bjelica, D., Vasiljevic, I., Corluca, M., Arifi, F., & Sermahaj, S. (2020). Differences in body composition between young football players of football clubs in Montenegro, Bosnia and Kosovo. *Kinesiologia Slovenica*, 26(1), 27-32. ISSN: 1318-2269.
16. Gardasevic, J., Bjelica, D., Vasiljevic, I., & Mašanović, B. (2021). Differences in body composition with water polo national teams players participated in the worldchampionship.. *Kinesiologia Slovenica*, 27(1), 97-107. ISSN: 1318-2269.
17. Bjelica, D., Popovic, S., & Akpinar, S. (2020). Abstracts from the 17th Annual Scientific Conference of Montenegrin Sports Academy “Sport, Physical Activity and Health: Contemporary Perspectives”: Cavtat, Dubrovnik, Croatia. 2-5 April 2020. Montenegrin Journal of Sports Science and Medicine, 9(1), 5-37. doi: 10.26773/mjssm.200401
18. Bjelica, D., Popovic, S., Akpinar, S., & Novak, D. (2021). Abstracts from the 18th Annual Scientific Conference of Montenegrin Sports Academy and 16th FIEP European Congress “Sport, Physical Education, Physical Activity and Health: Contemporary perspectives”: Dubrovnik, Croatia. 8-11 April 2021. Montenegrin Journal of Sports Science and Medicine, 10(S1), 5-19. doi: 10.26773/mjssm.210401

SCOPUS

1. Gardašević, J., Georgiev, G., & Bjelica, D. (2012). Qualitative changes of basic motor abilities after completing a six-week training programme. *Acta Kinesiologica*, 6(1), 70-74.
2. Vasiljević, I., Bjelica, D., Popović, S., & Gardašević, J. (2015). Analysis of nutrition of preschool-age and younger school-age boys and girls. *Journal of Physical Education and Sport*, 15(3), 426–428. doi:10.7752/jpes.2015.03063
3. Gardašević, J., Bjelica, D., Popović, S., & Vasiljević, I. (2015). Attitudes of parents of preschool children towards the frequency and aspects of the use of computers. *Journal of Physical Education and Sport*, 15(3), 479-483. doi:10.7752/jpes.2015.03072
4. Gardašević, J., Vasiljević, I., Bjelica, D., & Popović, S. (2015). Analysis of nutrition of boys and girls, adolescents from Montenegro. *Journal of Physical Education and Sport*, 15(4), 702–704. doi:10.7752/jpes.2015.04107
5. Vasiljević, I., Bjelica, D., Popović, S., & Gardašević, J. (2015). A critical review of parents of preschool children related to computer use. *Journal of Physical Education and Sport*, 15(4), 692-696. doi:10.7752/jpes.2015.04105
6. Bjelica, D., Popović, S., & Gardašević, J. (2016). Dependence of basketball repulsion on the pressure within this sport. *Journal of Physical Education and Sport*, 16(1), 125-131. doi:10.7752/jpes.2016.01021

7. Bjelica, D., Popović, S., Gardašević, J., & Krivokapić, D. (2016). Dependence of Football Repulsion on the Pressure within This Sport. *Journal of Physical Education and Sport*, 16(2), 452-458. doi:10.7752/jpes.2016.02069
8. Vasiljević, I., Bjelica, D., Popović, S., & Gardašević, J. (2016). Parental satisfaction with work shedule of preschool institutions in Montenegro. *Journal of Physical Education and Sport*, 16(Suppl 2), 1017-1022. doi:10.7752/jpes.2016.s2161
9. Bjelica, D., Popović, S., & Gardašević, J. (2016). Pressure dependence of handball repulsion within this sport. *Journal of Physical Education and Sport*, 16(Suppl 2), 1078-1083. doi:10.7752/jpes.2016.s2172
10. Sermaxhaj, S., Popovic, S., Bjelica, D., Gardasevic, J. & Arifi, F. (2017). Effect of recuperation with static stretching in isokinetic force of young football players. *Journal of Physical Education and Sport*, 17(3), 1948-1953. doi: 10.7752/jpes.2017.03191
11. Gardasevic, J., Bjelica, D., & Corluka, M. (2018). The impact of the preparation period on endurance at football players U16. *Sport Mont*, 16(1), 21-24. doi: 10.26773/smj.180204
12. Bjelica, D., Milosevic, Z., Talovic, M., & Bajramovic, I. (2018). Repulsion of the futsal ball depending on the pressure in it [Odbijanje futsal lopte u zavisnosti od pritiska u njoj]. *Sport Mont*, 16(2), 61-67. doi: 10.26773/smj.180611
13. Čorluka, M., Bjelica, D., Vasiljevic, I., Bubanja, M., Georgiev, G. & Zeljko, I. (2018). Differences in the morphological characteristics and body composition of football players of HSC Zrinjski Mostar and FC Siroki Brijeg in Bosnia and Herzegovina. *Sport Mont*, 16 (2), 77-81.
14. Vasiljević, I., Bjelica, D. & Gardašević, J. (2018). Analysis of nutrition for boys and girls who are first cycle pupils in primary school. *Sport Science*, 11(1), 15-18.
15. Bjelica, D. & Gardašević, J. (2018). Volleyball elastic properties depending on ball pressure. *Sport Science*, 11(1), 45-51.
16. Gardasevic, J., & Bjelica, D. (2019). Shooting ball accuracy with u16 soccer players after preparation period. *Sport Mont*, 17(1), 29-32. doi: 10.26773/smj.190205
17. Milosevic, Z., Bjelica, D., & Masanovic, B. (2019). Attitudes of consumers from autonomous province of vojvodina toward advertising through sport for the question: how often do consumers purchase sporting goods. *Sport Mont*, 17(1), 39-43.
18. Arifi, F., Bjelica, D., & Masanovic, B. (2019). Differences in anthropometric characteristics among junior soccer and handball players. *Sport Mont*, 17(1), 45-49.
19. Gardasevic, J., Bjelica, D., Corluka, M., & Vasiljevic, I. (2019). Elite football players from Bosnia and Herzegovina and Kosovo and their body composition. *Sport Mont*, 17(2), 75-79. doi: 10.26773/smj.190613
20. Gardasevic, J., Bjelica, D., Vasiljevic, I., Arifi, F., & Sermaxhaj, S. (2019). Body composition of elite soccer players from Montenegro and Kosovo. *Sport Mont*, 17(3), 27-31. doi: 10.26773/smj.191011
21. Gardasevic, J., Bjelica, D., Vasiljevic, I., Corluka, M., Arifi, F., & Sermaxhaj, S. (2020). Morphological characteristics and body composition of the winners of the soccer cup of Bosnia and Herzegovina and Kosovo. *Sport Mont*, 18(1), 103-105. doi: 10.26773/smj.200219
22. Popovic, S., Matic, R. M., Bjelica, D., & Maksimovic, N. (2020). Estimation of Different Research Expectations of First-Year Students from the Sport Science Programmes and Their Teachers from Various Stages of Their Proficiency. *Sport Mont*, 18(2), 3-7. doi: 10.26773/smj.200604
23. Matic, R. M., Popovic, S., Maksimovic, N., Bjelica, D., & Vukovic, J. (2020). Attitudes of Academic Staff from Different Stages of Their Proficiency in Research and Teaching Activities in Sports Sciences: A Case Study of the University of Montenegro. *Sport Mont*, 18(3), 25-30. doi: 10.26773/smj.201005

24. Bjelica, D., Masanovic, B., & Krivokapic, D. (2020). A comparative study of anthropometric measurements and body composition between junior football and basketball players from the Serbian National League. *Baltic Journal of Health and Physical Activity*, 12(1), 11-19.
25. Arifi, F., Masanovic, B., Gardasevic, J., & Bjelica, D. (2021). Relationship between Tibia Length Measurements and Body Height: A Prospective Regional Study among Adolescents in the Eastern Region of Kosovo. *Sport Mont*, 19(2), 45-49. doi: 10.26773/smj.210608
26. Katanic, B., Bjelica, D., Rezic, M., Selimi, M., & Osmani, A. (2022). Differences in the Morphological Characteristics and Body Composition between Elite Montenegrin Kata and Kumite Karatekas. *Sport Mont*, 20(3), 87-91.
27. Katanic, B., Bjelica, D., Corluka, M., Preljevic, A., & Osmani, A. Motivational Structure for Sports Practice during COVID-19 Pandemic in Professional Football Players. *Sport Mont*, 20(3), 127-131.

1.2 Objavljeni radovi u ostalim časopisima

1. Bjelica, D. (2004). Sport u 21. vijeku. *Sport Mont*, II(2-3), 24 -29.
2. Bjelica, D. (2004). Proširena metodologija istraživanja u odnosu na reprezentativni uzorak u fudbalu. *Sport Mont*, II(2-3), 161-171.
3. Volkov, N., Bjelica, D., & Radunovic, G. (2004). Rekord u sportu: prošlost, sadašnjost, budućnost i metode treninga. *Sport Mont*, II(4), 23-31.
4. Bjelica, D. (2004). Zavisnost tjelesnih sposobnosti od sportskog treninga kod populacije fudbalskih kadeta Crne Gore. *Sport Mont*, II(4), 58-70.
5. Bjelica, D. (2004). Droga u školskoj klupi. *Sport Mont*, II (4), 113-114.
6. Bjelica, D. (2004). Strategija uspjeha u sportskim igrama. *Sport Mont*, II(4), 126-129.
7. Bjelica, D. (2005). Promjena ritma kao faktor smanjivanja optimalnih aerobnih sposobnosti. *Sport Mont*, III(5), 7-12.
8. Bjelica, D. (2005). Sportski trening i antropomotoričke sposobnosti fudbalera petnaestogodišnjaka kontinentalne regije u Crnoj Gori. *Sport Mont*, III(5), 46-59.
9. Bjelica, D. (2005). Zlatne godine. *Sport Mont*, III(5), 85-86.
10. Bjelica, D. (2005). Osnovi antropomotorike teorija. *Sport Mont*, III(5), 95-96.
11. Bjelica, D. (2005). Tradiciju sačuvala fudbalska lopta. *Sport Mont*, III(5), 99.
12. Volkov, N., Bjelica, D., i Radunovic, G. (2005). Bioenergetski kriterijumi izdržljivosti sportista. *Sport Mont*, III(6-7), 33-36.
13. Bjelica, D. (2005). Razvoj tjelesnih sposobnosti mladih fudbalera mediteranske regije u Crnoj Gori uticajem sportskog treninga. *Sport Mont*, III(6-7), 208-222.
14. Bjelica, D. (2005). Sportski trening i njegov uticaj na antropomotoričke sposobnosti fudbalera četrnaestogodišnjaka mediteranske regije u Crnoj Gori. *Sport Mont*, III(8-9), 26-40.
15. Hadzic, R., i Bjelica, D. (2005). Usmeravanje, selekcija i programirani rad predstavljaju imperativ uspjeha u alpskom skijanju. *Sport Mont*, III(5), 67-71.
16. Drobnyak, D., Nikolic, V., Bjelica, D., Sljivic, R., i Rasovic, D. (2005). Nacionalni program sporta u Crnoj Gori - prezentacija na okruglom stolu na prvom kongresu CSA -. *Sport Mont*, III(6-7), 446-449.
17. Bjelica, D. (2006). Methods of learning in process of sports training. *Sport Mont*, IV(10-11), 198-202.
18. Bjelica, D. (2006). Systematization of sports and sport disciplines according to the aspect of sport training. *Sport Mont*, IV(10-11), 440-445.
19. Bjelica, D. (2007). Doping and other restricted methods in sports summary. *Sport Mont*, V(12-14), 27-34.
20. Bjelica, D. (2007). Dynamic of biomechanic technology. *Sport Mont*, V (12-14), 532-538
21. Bjelica, D. (2007). Categorization of the sport disciplines. *Sport Mont*, V (12-14), 814-819.

22. Bjelica, D. (2007). Razina koordinacijske asimetrije u nogometu. *Acta Kinesiologica 2*, 87-90
23. Bjelica, D. (2008). Impact of the local fatigue on the shot precision in football. *Sport Mont, VI* (15-17), 56-60.
24. Bjelica, D. (2008). Uticaj zamora na tačnost udarca u fudbalu u uslovima maksimalnog udarnog impulse. *Sport Science, 1*(63-65).ž
25. Bjelica, D. & Bilić, Ž. (2008). Didactic principles in sports training applied in sports games. *Sport Science, 2*(72-75).
26. Bjelica, D. (2008). Influence of coordination and psychological factor on the kick precision in football. *Acta Kinesiologica 2*, 81-84
27. Bjelica, D. (2009). Difference in the shoot exactness per a football with varying intensity and in the state of exhaustion. *Sport Mont, VI* (18-20), 70-77.
28. Bjelica, D. (2009). Planning and programming of sport training. *Sport Mont, VI* (18-20), 292-298.
29. Mekic, M., Bjelica, D., i Hadzic, R. (2008). Problemi testovnog rezultata u kineziološkim istraživanjima. *Sport Mont, VI*(15-17), 338-342.
30. Obradovic, B., & Bjelica, D. (2008). Analiza parametara denziteta kosti kod dece. *Sport Mont, VI* (15-17), 918-926.
31. Opavsky, P., & Bjelica, D. (2008). The syndrome of strength in the anthropological research. *Sport Mont, VI* (15-17), 5-15.
32. Bjelica, D., Georgiev, G., & Popovic, S. (2011). Comparison of instep kicking by non-preferred leg among various states and intensities in young football players. *Acta Kinesiologica, 5*(1), 79-82
33. Nikolic, V. P., i Bjelica, D. (2011). Dalji pravci razvoja crnogorske sportske akademije. *Sport Mont, VIII*(25-27), 17-27.
34. Opavsky, P., i Bjelica, D. (2011). Biodinamička metodologija u sportu. *Sport Mont, IX* (28-30), 15-27.
35. Bjelica, D., & Krivokapic, D. (2011). Supplement to humanistic concept of youths' sports. *Sport Mont, IX*(28-30), 106-111.
36. Bjelica, D., & Krivokapic, D. (2011). Effective knowledge tests and feedback in function of improving the students' study. *Sport Mont, IX* (28-30)167-173.
37. Cvejanov Kezunovic, Lj., Kezunovic, M., Popovic, S., & Bjelica, D. (2011). Ankle sprain: who is most frequently injured and how long athletes are absent from the field? (in Montenegrin). *Sport Mont, IX* (31-33), 396-404.
38. Milosevic, Z., Maksimovic, N., Matic, R., & Bjelica, D. (2011). Forgotten mission of physical education [Zaboravljena misija fizičke kulture]. *Sport Mont, IX* (31-33), 591-597
39. Bjelica, D., & Popovic, S. (2011). Attitudes toward advertising through sport among the frequency of watching sports events (in Serbian). *Sport science and Health, 1*(2), 114-119.
40. Hadzic, R., Bjelica, D., & Popovic, S. (2012). Comparative study of anthropometric measurement and body composition between elite basketball and volleyball players. *Research in physical education, sport and health, 1*(1), 103-108.
41. Bjelica, D., & Krivokapic, D. (2012). Attitudes of montenegrin professors of physical education in the field of personal specialization, work satisfaction and sports development in Montenegro [Stavovi profesora fizičke kulture u oblasti ličnog usavršavanja, zadovoljstva poslom i razvoja sporta u Crnoj Gori]. *Sport Mont, X*(34-36), 11-21.
42. Gardašević, J., i Bjelica, D. (2012). Valjanost situacijsko-motoričkih testova kod fudbalera kadeta u dobi od 15 godina (U15). *Sport Mont, X*(34-36), 488-493. udc 796.332.012.1-053.6
43. Bjelica, D., & Petkovic, J. (2012). Correlation of the morphological characteristics and sports achievements in karate [Korelacije morfoloških karakteristika i sportskog postignuća u karateu]. *Sport Mont, X*(34-36), 616-620.

44. Roglic, G., Fratric, F., Nestic, M., Bjelica, D., & Madic, D. (2012). Thermovision application in kendo training [Primjena termovizije u trenažnom procesu u kendou]. *Sport Mont*, *X*(34-36), 637-643.
45. Bjelica, D., Gardasević, J., Georgiev, G., Popović, S., & Petković, J. (2012). Validity of the Applied Motor Tests for Estimating Basic Motor Abilities of Football Players-U15. *Research in physical education, sport and health*, *1*(2), 21-25. udc 796.332.012.2
46. Bjelica, D., Popovic, S., & Petkovic, J. (2013). Comparison of Instep Kicking Between Preferred and Non-Preferred Leg in Young Football Players. *Montenegrin Journal of Sports Science and Medicine*, *2*(1), 5-10.
47. Bjelica, D., & Krivokapic, D. (2013). Pedagogical aspects of kindergarten teachers in pre-school institutions [Pedagoški aspekti stavova vaspitača/ica u vezi organizacije igara u predškolskim ustanovama. *Sport Mont*, *XI*(37-39), 17-23.
48. Gardašević, J., i Bjelica, D. (2013). Efekti programiranog trenažnog rada u trajanju od šest nedjelja na transformaciju fleksibilnosti kod fudbalera kadetskog uzrasta. *Sport Mont*, *XI*(37-39), 212-217. udc: 796.332.012.23-053.6
49. Popovic, S., & Bjelica, D. (2013). Relationship between Sport and National Identity in Montenegro (in Montenegrin). *Sport Mont*, *XII*(37-39) 60-66.
50. Popovic, S., & Bjelica, D. (2014). Do Significant Achievements of National Football Team Can Strengthen National Identity in Montenegro? *Montenegrin Journal of Sports Science and Medicine*, *3*(1), 31-33.
51. Popović, S., Bjelica, D., Vasiljevic, I., & Hadzic, R. (2014). Stavovi sportskih navijača u Crnoj Gori prema nacionalnom identitetu u odnosu na frekvenciju učestvovanja u sportskim aktivnostima. . *Sport Mont*, *XII*(40-42), 3-9.
52. Bjelica, D., Popović, S., Hadzic, R., & Vasiljevic, I. (2014). Stavovi sportskih navijača u Crnoj Gori prema nacionalnom identitetu u odnosu na uzrast. *Sport Mont*, *XII* (40-42), 10-15.
53. Gardasevic, J., & Bjelica, D. (2014). Efekti rada u pripremnom periodu na brzinu vođenja lopte petnaestogodišnjih fudbalera. *Sport Mont*, *XII*(40-42), 160-166. udc 796.332.012.574.4-053.5
54. Hadzic, R., Bjelica, D., Vujovic, D. & Popovic, S. (2014). Analysis of differences in adoption level of wedge (V) turn techniques over the respondent's motor characteristics. *Research in physical education, sport and health*, *3*(1), 115-122.
55. Muratovic, A., Bjelica, D., & Popovic, S. (2014). Examining beliefs and attitudes toward advertising through sport among montenegrin consumers. *Facta Universitatis, Series: Physical Education and Sport*, *12*(2), 95-104.
56. Bjelica, D., Popovic, S., Hadzic, R., & Petkovic, J. (2015). Repulsion of the soccer ball depending on the free fall height. *Sport Science*, *8*(1), 47-51.
57. Hadzic, R., Bjelica, D., Vujovic, D., & Popovic, S. (2015). Effects of High-low Aerobic Program on Transformation of Motor Skills at High School Students. *Sport Science*, *8*(1), 79-84.
58. Popovic, S., Jaksic, D., Matic, R., Bjelica, D., & Maksimovic, N. (2015). Examining Beliefs and Attitudes toward Advertising through Sport among Serbian Consumers. *Studia Sportiva*, *9*(1), 225-231.
59. Bjelica, D., & Popovic, S. (2015). Evolution of Advertising with a Specific Retrospection at Sport Advertising (in Montenegrin). *Sport Mont*, *XIII*(43-45), 35-41.
60. Popovic, S., Matic, R., Milasinovic, R., Jaksic, D., & Bjelica, D. (2015). Attitudes of Serbian Consumers toward Advertising through Sport with regard to the Frequency of their Participation in Sports Activities (in Montenegrin). *Sport Mont*, *XIII*(43-45), 50-56.
61. Popovic, S., Matic, R., Milasinovic, R., Hadzic, R., Milosevic, Z. & Bjelica, D. (2015). Attitudes of Serbian Consumers toward Advertising through Sport with regard to the Frequency of Purchasing Sporting Goods (in Montenegrin). *Sport Mont*, *XIII*(43-45), 262-269.

62. Popovic, S., Matic, R., Milasinovic, R., Vujovic, D., Milosevic, Z. & Bjelica, D. (2015). Attitudes of Serbian Consumers toward Advertising through Sport with regard to the Frequency of Watching Sports Events (in Montenegrin). *Sport Mont*, XIII(43-45), 270-276.
63. Krivokapic, D., & Bjelica, D. (2015). Importance of international recognition of Montenegro at Berlin congress for sports development in Montenegro [Značaj međunarodnog priznanja Crne Gore na Berlinskom kongresu za razvoj sporta u Crnoj Gori]. *Sport Mont*, XIII(43-45), 301-306.
64. Gardašević, J., Bjelica, D., i Popović S. (2015). Efekti programiranog rada tokom pripremnog perioda na transformaciju agilnosti kod fudbalera kadetskog uzrasta. *Sport Mont*, XIII(43-45), 355-360. udc 796.332.015.2
65. Hadzic, R., Bjelica, D., Vujovic, D., & Popovic, S. (2015). Achievement Differences of Basic Meandering over Motor Abilities of Skiers (in Montenegrin). *Sport Mont*, XIII(43-45), 369-376.
66. Gardašević, J., Bjelica, D., & Vasiljević, I. (2016). Six-Week Preparation Period and its Effects on Transformation Movement Speed with Football Players Under 16. *Sport Mont*, 14(1), 13-16. udc 796.13:796.332-053.6
67. Vasiljević, I., Bjelica, D., Kezunović, M., & Gardašević, J. (2016). Knowledge of Physical Education Students on Sports Nutrition. *Sport Mont*, 14(1), 17-19. udc 612.3:[613.71:378-057.875
68. Milašinović, R., Popović, S., Matić, R., Gardašević, J., & Bjelica, D. (2016). Body Height and its Estimation Utilizing Arm Span Measurements in Male Adolescents from Southern Region in Montenegro. *Sport Mont*, 14(2), 21-23. udc 796.012-053.6(497.16)
69. Gardasevic, J., Bjelica, D., Milasinović, R., & Vasiljevic, I. (2016). The Effects of the Training in the Preparation Period on the Repetitive Strength Transformation with Cadet Level Football Players. *Sport Mont*, 14(2), 31-33. udc 796.332-053.6(497.16)
70. Milašinović, R., Popović, S., Jakšić, D., Vasiljević, I., & Bjelica, D. (2016). Body Height and its Estimation Utilizing Arm Span Measurements in Female Adolescents from Southern Region in Montenegro. *Sport Mont*, 14(3), 15-18. udc 796.012.1-053.6-055.2(497.16)
71. Bjelica, D., Gardasevic, J., Vasiljevic, I., & Popovic, S. (2016). Ethical Dilemmas of Sport Advertising. *Sport Mont*, 14(3), 41-43. udc 796:659.1]:174
72. Milasinovic, R., & Bjelica, D. (2017). Historical development of skiing: Case study in Durmitor area. *Sport Mont*, 15(1), 39-41.
73. Gardasevic, J., Bjelica, D., & Vasiljevic, I. (2017). The Strength of Kicking the Ball after Preparation Period with U15 Football Players. *Sport Mont*, 15(2), 39-42. udc 796.332-053.6
74. Popovic, S., Gardasevic, J., Masanovic, B., Arifi, F. & Bjelica, D. (2017). Standing Height and its Estimation Utilizing Foot Length Measurements in Adolescents from Western Region in Kosovo. *Sport Mont*, 15(3), 3-7. doi: 10.26773/smj.2017.10.001
75. Gardasevic, J., Bjelica, D., Popovic, S., Vasiljevic, I., & Milosevic, Z. (2018). Differences in the morphological characteristics and body composition of football players FC Buducnost and FC Mladost in Montenegro. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 2(1), 51-55. doi: 10.26773/jaspe.180109
76. Bjelica, D., Gardasevic, J., & Corluca, M. (2018). Attitudes of consumers from the Mostar canton in Bosnia and Herzegovina toward advertising through sport among the question how often consumers purchase sporting goods. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 2(2), 3-7. doi: 10.26773/jaspe.180401
77. Bjelica, D., Gardasevic, J., & Vasiljevic, I. (2018). Differences in the morphological characteristics and body composition of football players FC Sutjeska and FC Mladost in Montenegro. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 2(2), 31-35. doi: 10.26773/jaspe.180406

78. Molnar, S., Masanovic, B., & Bjelica, D. (2018). Attitudes of consumers from University of Novi Sad toward advertising through sport among the frequency of watching sports events. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 2(3), 9-14.
79. Gardasevic, J., Bjelica, D., Vasiljevic, I., Sermaxhaj, S., & Arifi, F. (2018). Differences in the morphological characteristics and body composition of football players FC Trepca '89 and FC Prishtina in Kosovo. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 2(3), 105-109. doi: 10.26773/jaspe.180718
80. Bjelica, D., Gardasevic, J., Vasiljevic, I., & Corluca, M. (2018). Body composition and anthropometric measures of footballers, cup winners of Montenegro and Bosnia and Herzegovina. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 2(4), 3-7. doi: 10.26773/jaspe.181001
81. Bjelica, D., Vukotic, M., & Gardasevic, J. (2018). Repulsions ball in table tennis. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 2(4), 15-19. doi: 10.26773/jaspe.181003
82. Bjelica, D., Bubanja, M., & Gardasevic, J. (2018). The dependence of repulsion tennis ball from the air pressure in it. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 2(4), 77-82. doi: 10.26773/jaspe.181014
83. Gardasevic, J., Bjelica, D., Vasiljevic, I., Arifi, F., & Sermaxhaj, S. (2019). Differences in anthropometric measures of footballers, cup winners of Montenegro and Kosovo. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 3(1), 23-27. doi: 10.26773/jaspe.190105
84. Masanovic, B., Bjelica, D., & Corluca, M. (2019). Differences in anthropometric characteristics among junior soccer and volleyball players. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 3(2), 9-13.
85. Bjelica, D., Gardasevic, J., Vasiljevic, I., Arifi, F., & Sermaxhaj, S. (2019). Anthropometric measures and body composition of soccer players of Montenegro and Kosovo. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 3(2), 29-34. doi: 10.26773/jaspe.190406
86. Corluca, M., Bjelica, D., Gardasevic, J., & Vasiljevic, I. (2019). Anthropometric characteristics of elite soccer players from Bosnia and Herzegovina and Montenegro. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 3(3), 11-15. doi: 10.26773/jaspe.190702
87. Corluca, M., Krivokapic, D., Milosevic, Z., Masanovic, B., & Bjelica, D. (2019). The impact of physical activities on social inclusion of elderly people in montenegro. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 3(4), 7-10.
88. Gardasevic, J., Bjelica, D., Vasiljevic, I., & Corluca, M. (2019). Differences in body composition of football players of two top football clubs. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 3(4), 15-19. doi: 10.26773/jaspe.191004
89. Zhang, Y., Popovic, S., & Bjelica, D. (2019). Exercise core body temperature is adequately regulated following spinal cord injury: a meta-analysis. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 3(4), 53-60. doi: 10.26773/jaspe.191010
90. Gardasevic, J., Bjelica, D., Vasiljevic, I., & Corluca, M. (2020). Body composition of soccer players of Montenegro and Bosnia and Herzegovina. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 4(1), 33-38. doi: 10.26773/jaspe.200105
91. Vasiljevic, I., Bjelica, D., Gardasevic, J., Bubanja, M., Corluca, M., Arifi, F., & Sermaxhaj, S. (2020). Elite Football Players of Bosnia and Herzegovinian and Kosovian Clubs and Differences in the Morphological Characteristics and Body Composition among them. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 4(2), 9-13. doi: 10.26773/jaspe.200402
92. Bjelica, D., Gardasevic, J., Vasiljevic, I., & Masanovic, B. (2020). Changes in the morphological characteristics and body composition of elite Montenegrin football players during the competition period. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 4(3), 15-18. doi: 10.26773/jaspe.200703
93. Gardasevic, J., Bjelica, D., Vasiljevic, I., Corluca, M., Arifi, F., & Sermaxhaj, S. (2020). Soccer players of winner of the cup of Bosnia and Herzegovina and Kosovo champion in season

- 2016/17 and their morphological characteristics. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 4(3), 29-31. doi: 10.26773/jaspe.200707
94. Gardasevic, J., Bjelica, D., Vasiljevic, I., Aleksandrovic, M., & Okicic, T. (2020). Water Polo Players of Montenegro and Serbia who participated in the FINA World Junior Water Polo Championship 2019 and Differences in their Body Composition. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 4(4), 15-19. doi: 10.26773/jaspe.201003
  95. Katanic, B., Zovko, I.C., Bjelica D., Nokic A., Pehar, M., & Corluka, M. (2021). Morphological Characteristics and Nutritional Status in School Children. *Homosporticus*, 23(2), 28-32.
  96. Bjelica, D., Katanic, B., Corluka, M., Zovko, I. C., Gardasevic, J., & Pehar, M. (2021). Differences in Morphological Characteristics and Nutritional Status of School Children according to Different Regions in Montenegro. *Homosporticus*, 23(2), 46-50.
  97. Bajramovic, I., Bjelica, D., Krivokapić, D., Likic, S., Jeleskovic, E., Curic, M., & Vuković, J. (2022). Gender Differences in Physical Activity, Physical Fitness and Well-being of Students During The Lock-Down Due to Covid-19 Pandemic. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 6(1), 21-23.
  98. Katanic, B., Bjelica, D., & Covic, N. (2022). Morphological Characteristics and Body Composition in Female Kata and Kumite Karatekas. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 7(1), 17-20.

2. RADOVI NA NAUČNIM SKUPOVIMA

2.1 Radovi na naučnim skupovima međunarodnog značaja štampani u cjelini

1. Bjelica, D., Georgiev, G., & Popovic, S. (2011). Comparison of instep kicking by the preferred leg among various states and intensities in young football players. In *Proceedings book of the 6th International Scientific Conference on Kinesiology "Integrative Power of Kinesiology"* (141-145). Opatija: University of Zegreb, Faculty of Kinesiology.
2. Popovic, S., Bjelica, D., Georgiev, G., & Akpinar, S. (2011). Comparison of attitudes toward advertising through sport between montenegrin and turkish stakeholders. In *Proceedings book of the 6th International Scientific Conference on Kinesiology "Integrative Power of Kinesiology"* (612). Opatija: University of Zegreb, Faculty of Kinesiology.
3. Popovic, S., Bjelica, D., Petkovic, J., & Muratovic, A. (2012). Comparative Study of Anthropometric Measurement and Body Composition between Elite Soccer and Handball Players. In *Proceedings Book of the 4th International Scientific Conference "Contemporary Kinesiology"* (102-108), Split: Faculty of Kinesiology, University of Split.
4. Popovic, S., Bjelica, D., & Hadzic, R. (2012). A Pilot Study on Anthropometrical Characteristics and Body Composition of Young Football Players from Serbia. In *Abstract Book of the 6th Conference for Youth Sport (88)*, Bled: Faculty of Sport, University of Ljubljana.
5. Bjelica, D., Georgiev, G., & Popovic, S. (2012). Fundamental and Specific Motor Abilities of Football Players Aged 14- and 15-year-olds in Montenegro. In *Proceeding of the 8th International Scientific Conference "Football and Tennis"* (122-127), Sofia: National Sports Academy "Vassil Levski".
6. Gardašević, J., Bjelica, D., Georgiev, G., & Popović, S. (2012). Transformation of situational motor abilities with football players–cadets. Proceeding book, XVI International Scientific Congress "Olympic Sports and Sport for All" & VI International Scientific Congress „Sport, Stress, Adaptation”(373-377), Sofia: National Sports Academy "Vassil Levski".
7. Popović, S., Bjelica, D. & Vasiljević, I. (2013). Attitudes of sports fans in Montenegro toward national identity among the type of settlement where they live. In *Book of Abstract of the International Scientific Conference "Effects of physical activity application to*

- anthropological status with children, youth and adults" (175), Belgrade: Faculty of Sport and Physical Education.*
8. Bjelica, D., Krivokapic, D., Doina Tanase, G., Popovic, S. & Petkovic, J. (2013). The analysis of parents' attitudes concerning the level of physical activity of their pre-school children. *In Proceeding of the XVII International Scientific Conference „FIS Communications 2013“* (151-160), Nis: Faculty of Sport and Physical Education.
  9. Bjelica, D., Popovic, S., Petkovic, J. & Hadzic, R. (2013). Analysis of muscle strength of wrist in students of the faculty of sport and physical education in Montenegro. *In Proceeding of the XVII International Scientific Conference „FIS Communications 2013“* (526-531), Nis: Faculty of Sport and Physical Education.
  10. Bjelica, D., Hadzic, R., Kezunovic, M., & Popovic, S. (2014). Aerobic Capacities in Sport (In Croatian). *In Proceedings of 12th international annual conference “Conditioning od Sportmen 2014”* (524-527). Zagreb: University of Zagreb, Faculty of Kinesiology.
  11. Petkovic, J., Bjelica, D., Popovic, S., & Doina Tanase, G. (2014). Fatigue and Recovery in Sport (In Croatian). *In Proceedings of 12th international annual conference “Conditioning od Sportmen 2014”* (528-531). Zagreb: University of Zagreb, Faculty of Kinesiology.
  12. Kezunovic, M., Bjelica, D., Hadzic, R., Petkovic, J., & Popovic, S. (2014). Achilles Tendon Disease in Athletes (In Croatian). *In Proceedings of 12th international annual conference “Conditioning od Sportmen 2014”* (388-392). Zagreb: University of Zagreb, Faculty of Kinesiology.
  13. Bjelica, D., Popović, S., & Gardašević, J. (2016). Modeli fizičke pripreme vrhunskih sportaša i doziranje opterećenja. *Zbornik radova 14.godišnje međunarodne konferencije “Kondicijska priprema sportaša”* (185-189), Zagreb: Udruga kondicijskih trenera Hrvatske.
  14. Bjelica, D., Popović, S., & Gardašević, J. (2016). Opći principi planiranja i programiranja fizičkih priprema sportaša. *Zbornik radova 14.godišnje međunarodne konferencije “Kondicijska priprema sportaša”* (190-192), Zagreb: Udruga kondicijskih trenera Hrvatske.

2.2 Radovi na naučnim skupovima međunarodnog značaja štampani u izvodu

1. Bjelica, D., Georgiev, G., & Popovic, S. (2011). Comparison of instep kicking between preferred and non-preferred leg in young football players. *In Proceedings of the 1st International Conference in Science and Football (58)*, Palermo: Scuola dello Sport CONI Sicilia.
2. Popovic, S., Bjelica, D., Jaksic, D., & Georgiev, G. (2013). How does Advertising Through Sport Work? Evidence from Montenegro. *In Book of Abstracts of the 18th Annual Congress of the European College of Sport Science (444-445)*, Barcelona: National Institute of Physical Education of Catalonia.
3. Popovic, S., & Bjelica, D. (2013). Do Significant Achievements of National Football Team Can Strengthen National Identity in Montenegro? *In Book of Abstracts of the Football 150 Conference (19)*, Manchester: National Football Museum.
4. Gardašević, J., & Bjelica, D. (2014). The effects of the training in the preparation period on the dribbling speed with fifteen years old football players. *Book of Abstracts of the 11th International Scientific Conference on Transformation Process in Sport “Sport Performance”* (22-23), Podgorica: Montenegrin Sports Academy.
5. Popović, S., Bjelica, D., Vasiljevic, I., & Hadzic, R. (2014). Attitudes of sports fans in Montenegro toward national identity among the frequency of their participation in sport activities. *Book of Abstracts of the 11th International Scientific Conference on Transformation Process in Sport “Sport Performance”* (34-35), Podgorica: Montenegrin Sports Academy. (ISBN 978-9940-569-9)
6. Bjelica, D., Popović, S., Hadzic, R., & Vasiljevic, I. (2014). Attitudes of sports fans in Montenegro toward national identity among their ages. *Book of Abstracts of the 11th*

- International Scientific Conference on Transformation Process in Sport "Sport Performance"* (35-36), Podgorica: Montenegrin Sports Academy. (ISBN 978-9940-569-9)
7. Popović, S., Bjelica, D., Vasiljević, I., Petković, J. & Muratović, A. (2014). Impact of team identification on national identity in the context of great sport achievement of Montenegrin national teams. *In Abstract Book of the 7th Conference for Youth Sport* (64), Ljubljana: Faculty of Sport, University of Ljubljana. (ISBN 978-961-6843-55-3)
  8. Bjelica, D., Popovic, S., Jaksic, D., Hadzic, R., & Akpinar, S. (2014). How Does Advertising through Sport Work? Evidence from Turkey. *In Proceedings book of the 7th International Scientific Conference on Kinesiology " Fundamental and Applied Kinesiology – Steps Forward "* (477). Opatija: University of Zagreb, Faculty of Kinesiology.
  9. Popovic, S., Bjelica, D., & Hadzic, R. (2014). Average body height of adolescents in Montenegro. *In Proceedings book of the 13th International Sport Sciences Congress* (462-463). Konya: Selcuk University.
  10. Popovic, S., Jaksic, D., Matic, R., Bjelica, D., & Maksimovic, N. (2014). Examining Beliefs and Attitudes toward Advertising through Sport among Serbian Consumers. *In Book of abstracts of International conference "Economics and Management of Sports 2014"* (pp. 11-12). Brno: Faculty of Sports Studies.
  11. Popovic, S., Bjelica, D., Petkovic, J., Muratovic, A. & Georgiev, G. (2014). Body Height and Its Estimation Utilizing Arm Span Measurements in Macedonian Adolescents. *In Abstract Book of the 7th Conference for Youth Sport* (40), Ljubljana: Faculty of Sport, University of Ljubljana.
  12. Popovic, S., Matic, R., Milasinovic, R., Jaksic, D., & Bjelica, D. (2015). Attitudes of Serbian Consumers toward Advertising through Sport among the Question How Often They Participate in Sports Activities. *In Book of Abstracts of the 12th International Scientific Conference on Transformation Process in Sport "Sport Performance"* (58-59), Podgorica: Montenegrin Sports Academy.
  13. Popovic, S., Matic, R., Milasinovic, R., Hadzic, R., Milosevic, Z., & Bjelica, D. (2015). Attitudes of Serbian Consumers toward Advertising through Sport among the Question How Often Consumers Purchase Sporting Goods. *In Book of Abstracts of the 12th International Scientific Conference on Transformation Process in Sport "Sport Performance"* (59-60), Podgorica: Montenegrin Sports Academy.
  14. Popovic, S., Matic, R., Milasinovic, R., Vujovic, D., Milosevic, Z., & Bjelica, D. (2015). Attitudes of Serbian Consumers toward Advertising through Sport among the Frequency of Watching Sports Events. *In Book of Abstracts of the 12th International Scientific Conference on Transformation Process in Sport "Sport Performance"* (60), Podgorica: Montenegrin Sports Academy.
  15. Bjelica, D., & Popovic, S. (2015). Evolution of Advertising with a Specific Retrospection at Sport Advertising. *In Book of Abstracts of the 12th International Scientific Conference on Transformation Process in Sport "Sport Performance"* (60-61), Podgorica: Montenegrin Sports Academy.
  16. Hadzic, R., Bjelica, D., Vujovic, D., Krivokapic, D., Popovic, S. (2015). Achievement Differences of Basic Meandering over Motor Abilities of Skiers. *In Book of Abstracts of the 12th International Scientific Conference on Transformation Process in Sport "Sport Performance"* (78), Podgorica: Montenegrin Sports Academy.
  17. Popovic, S., & Bjelica, D. (2015). Effect of Water Polo Sport on Body Mass Index in Highly Trained Junior Players. *In Conference Abstract Book of the 6th Conference of HEPA Europe "Promoting Active Living: The Collaborative Perspective"* (68), Istanbul: HEPA Europe.
  18. Gardašević, J., Vasiljević, I., Bjelica, D., & Popović, S. (2015). Analysis of Nutrition of Boys and Girls, Adolescents from Niksic-Montenegro. *In Conference Abstract Book of the 6th Conference of HEPA Europe "Promoting Active Living: The Collaborative Perspective"* (77), Istanbul: HEPA Europe.

19. Gardasevic, J., Bjelica, D., & Popovic, S. (2015). The problem of aggression and fan violence in Montenegro. In *Conference Book of Abstracts 1st Fiep Afro-European Conference & 25th Fiep World Congress 10th Fiep European Congress "Physical Education And Sport"* (68), Rabat: FIEP.
20. Popović, S., & Bjelica, D. (2016). Body Mass Index of Montenegrin athletes participating in waterpolo at the London 2012 Summer Olympics. In *Conference Abstract Book of the 7th Conference of HEPA Europe "Walking The Walk"* (69), Belfast: HEPA Europe.
21. Popovic, S. & Bjelica, D. (2016). Body Height and its Estimation Utilizing Arm Span Measurements in Kosovan Adolescence: National Survey. In *Abstract Book of International Eurasian Conference on Sport, Education, and Society* (9), Antalya: International Science Culture and Sport Association.
22. Popović, S., Milašinović, R., Matic, R., Gardašević, J., & Bjelica, D. (2016). Body Height and its Estimation Utilizing Arm Span Measurements in Male Adolescents From Southern Region in Montenegro. *Book of Abstracts of the 13th International Scientific Conference on Transformation Processes in Sport "Sport Performance"* (29-30), Podgorica: Montenegrin Sports Academy.
23. Popović, S., Milašinović, R., Jakšić, D., Vasiljević, I. & Bjelica, D. (2016). Body height and its estimation utilizing arm span measurements in female adolescents from southern region in Montenegro. *Book of Abstracts of the 13th International Scientific Conference on Transformation Process in Sport "Sport Performance"* (30-31), Podgorica: Montenegrin Sports Academy. (ISBN 978-9940-569-16-7).
24. Milasinovic, R., Bjelica, D., Gardasevic, J., & Popovic, S. (2016). Historical Development of Skiing: Case Study in Durmitor Area. *Book of Abstracts of the 13th International Scientific Conference on Transformation Processes in Sport "Sport Performance"* (33), Podgorica: Montenegrin Sports Academy.
25. Vasiljević, I., Bjelica, D., Muratović, A., Gardašević, J., & Bojanić, D. (2016). Waist Circumference as an Indicator Abdominal Obesity in Middle Age. *Book of Abstracts of the 13th International Scientific Conference on Transformation Processes in Sport "Sport Performance"* (36), Podgorica: Montenegrin Sports Academy.
26. Bjelica, D., Gardašević, J., Vasiljević, I., & Popović, S. (2016). Ethical Dilemmas of Sport Advertising. *Book of Abstracts of the 13th International Scientific Conference on Transformation Processes in Sport "Sport Performance"* (41), Podgorica: Montenegrin Sports Academy.
27. Gardašević, J., Bjelica, D., & Vasiljević, I. (2016). The Effects of the Training in the Preparation Period on the Repetitive Strength Transformation With Cadet Level Football Players. *Book of Abstracts of the 13th International Scientific Conference on Transformation Processes in Sport "Sport Performance"* (43), Podgorica: Montenegrin Sports Academy.
28. Popović, S., Bjelica, D., Milašinović, R., & Gardašević, J. (2016). Body height and its Estimation Utilizing Arm Span Measurements in Male Adolescents From Northern Region in Montenegro. *Book of Abstracts of the 4TH International Scientific Conference "Exercise and Quality of Life"* (38), University of Novi Sad: Faculty of Sport and Physical Education.
29. Bjelica, D., Popović, S., Milašinović, R., & Gardašević, J. (2016). Electromyography in Swimming: A Systematic Review. *Book of Abstracts of the 4TH International Scientific Conference "Exercise and Quality of Life"* (123), University of Novi Sad: Faculty of Sport and Physical Education.
30. Popović, S., Bjelica, D., Milašinović, R., Gardašević, J., & Rašidagić, F. (2016). Body height and its estimation utilizing arm span measurements in male adolescents from Federation of Bosnia and Herzegovina entity in Bosnia and Herzegovina. *Book of Abstracts of the IUAES Inter Congress "World anthropologies and privatization of knowledge: engaging anthropology in public"* (148), Dubrovnik: Croatia.

31. Milašinović, R., Popović, S., Bjelica, D., & Gardašević, J. (2016). Effect of swimming on body mass index in athletes winning the medal at the London 2012 Summer Olympics. *Book of Abstracts of the IUAES Inter Congress "World anthropologies and privatization of knowledge: engaging anthropology in public" (167-168)*, Dubrovnik: Croatia.
32. Gardašević, J., Vasiljević, I., & Bjelica D. (2016). Waist circumference as an indicator of abnormal weight with middle-aged men. *Book of Abstracts of the IUAES Inter Congress "World anthropologies and privatization of knowledge: engaging anthropology in public" (351)*, Dubrovnik: Croatia.
33. Popović, S., Bjelica, D., Gardašević, J., Milašinović, R., & Kovačević, B. (2016). Identifying the local Spa Consumers during Off-season in Budvanska Riviera, Montenegro. In *Book of Abstracts of Global Forum 2016 for Physical Education Pedagogy "Technology, Networking and Best Practice in Physical Education and Health:Local to global"* (44), Ankara: Hacettepe University.
34. Gardašević, J., Bjelica, D., Popović, S. & Milašinović, R. (2016). Preparation Period and its Effects on the Speed of Ball Leading at Players U16. In *Book of Summaries of 11th FIEP European Congress "Anthropological Aspects of Sport, Physical Education and Recreation"* (30-31), Banjaluka: University of Banjaluka, Faculty of Physical Education and Sport.
35. Gardasevic, J., Popovic, S. & Bjelica, D. (2016). After preparation period ball shooting accuracy at players U15. In *Abstract Book of the 8th Conference for Youth Sport* (88), Ljubljana: University of Ljubljana, Faculty of Sport.
36. Popovic, S. & Bjelica, D. (2017). Body Height and its Estimation Utilizing Foot Length Measurements in Kosovan Adults: *National Survey*. In *Abstract Book of the Sport Science Conference AESA 2017* (2), Amol: Faculty of Sport Sciences, Shomal University; Asian Exercise and Sport Science Association.
37. Vasiljevic, I., Bjelica, D., Gardasevic, J., Milasinovic, R., Vukotic, Dj., Bojanic, D. (2017). Impact of the identification with the successes of the football team of Montenegro. *Book of Abstracts of the 14th International Scientific Conference on Transformation Processes in Sport "Sport Performance"* (57-58), Podgorica: Montenegrin Sports Academy.
38. Bjelica, D., & Popovic, S. (2017). Contemporary Sports Product and Making a Brand in Montenegro. *Book of Abstracts of the 14th International Scientific Conference on Transformation Process in Sport "Sport Performance"* (59), Budva: Montenegrin Sports Academy.
39. Gardasevic, J., Bjelica, D., Vasiljevic, I. (2017). The strength of kicking the ball after preparation period with U15 football players. *Book of Abstracts of the 14th International Scientific Conference on Transformation Processes in Sport "Sport Performance"* (65-66), Podgorica: Montenegrin Sports Academy.
40. Bjelica, D., Gardasevic, J., Vasiljevic, I., & Popovic, S. (2017). Body Mass Index of athletes participating in football premier league in Montenegro. In *Proceedings Book of the 6th International Scientific Conference "Contemporary Kinesiology"* (81-82), Split: Faculty of Kinesiology, University of Split. [ISSN 1847-0149]
41. Gardasevic, J., Popovic, S., & Bjelica, D. (2017). Agility Transformation at U18 Football Players under the Influence of Training. In *Proceedings of 12th FIEP European Congress "Changes in Childhood and Adolescence: Current Challenges for Physical Education"* (212-213). Luxembourg: University of Luxembourg.
42. Popovic, S., Bjelica, D., & Gardasevic, J. (2017). Changing Publication Patterns in the Field of Physical Education from 2003 to 2017 in Montenegro. In *Proceedings of 12th FIEP European Congress "Changes in Childhood and Adolescence: Current Challenges for Physical Education"* (276-277). Luxembourg: University of Luxembourg. [ISBN 978-3-8325-4538-3]
43. Popović, S., & Bjelica, D. (2017). Effects of physical activity on social exclusion among older people: a literature review. In *Conference Book of Abstract of the 8th Conference of HEPA*

- Europe "Modern Approaches to Physical Activity promotion and measurement" (122), Zagreb: HEPA Europe.*
44. Bjelica, D., Masanovic, B., Jarani, J., & Popovic, S. (2018). Estimation of stature from arm span in Albanian population. *In Book of Abstracts of the 15th International Scientific Conference on Transformation Process in Sport "Sport Performance" (57)*, Budva: Montenegrin Sports Academy.
  45. Masanovic, B., Popovic, S., & Bjelica, D. (2018). Comparative study of anthropometric measurement and body composition between junior soccer and volleyball players from national league. *In Book of Abstracts of the 15th International Scientific Conference on Transformation Process in Sport "Sport Performance" (58)*, Budva: Montenegrin Sports Academy.
  46. Masanovic, B., Vukotic, M., Bjelica, D., & Popovic, S. (2018). Describing physical activity profile of older Montenegrin males using the International Physical Activity Questionnaire (IPAQ). *In Book of Abstracts of the 15th International Scientific Conference on Transformation Process in Sport "Sport Performance" (61)*, Budva: Montenegrin Sports Academy.
  47. Vasiljevic, I., Bjelica, D., Gardasevic, J., Milasinovic, R., Ljubojevic, M., Krivokapic, D., & Bojanic, D. (2018). Impact identification with successes Montenegro national water polo team. *Book of Abstracts of the 15th International Scientific Conference on Transformation Processes in Sport "Sport Performance" (71-72)*, Podgorica: Montenegrin Sports Academy.
  48. Gardasevic, J., Bjelica, D., & Vasiljevic, I. (2018). Effects of preparation period on endurance in U-18 football players. *Book of Abstracts of the 15th International Scientific Conference on Transformation Processes in Sport "Sport Performance" (79-80)*, Podgorica: Montenegrin Sports Academy.
  49. Popovic, S., Bjelica, D., Masanovic, B., & Vukotic, M. (2018). Describing physical activity profile of young Montenegrin females using the international physical activity questionnaire (IPAQ). *In Proceedings of the World Congress of Performance Analysis of Sport XII (344)*, Opatija: Faculty of Kinesiology, University of Zagreb.
  50. Masanovic, B., Popovic, S., Bjelica, D., Vukotic, M., Zoric, G. (2018). The effects of physical activity on depressive symptoms among elderly people: a systematic review. *In Proceedings of the World Congress of Performance Analysis of Sport XII (423)*, Opatija: Faculty of Kinesiology, University of Zagreb.
  51. Masanovic, B., Vukotic, M., Popovic, S., & Bjelica, D. (2018). Comparative study of anthropometric measurement and body composition between junior basketball and volleyball players from Serbian national league. *In Proceedings of the World Congress of Performance Analysis of Sport XII (340)*, Opatija: Faculty of Kinesiology, University of Zagreb.
  52. Popovic, S., & Bjelica, D. (2018). Effects of physical inactivity on body composition of older people: A meta analysis. *In Journal of Physical Activity and Health Supplement of 7th International Society for Physical Activity and Health Congress, 15(10 Suppl 1)*, S212, London: International Society for Physical Activity and Health; doi: 10.1123/jpah.2018-0535.
  53. Bjelica, D., & Gardasevic, J. (2019). Body composition and anthropometric measures of soccer players, champions of Montenegro and Bosnia and Herzegovina. *Book of Abstracts of the 16th Annual Scientific Conference of Montenegrin Sports Academy "Sport, Physical Activity and Health: Contemporary Perspectives" (73-74)*, Podgorica: Montenegrin Sports Academy.
  54. Gardasevic, J., Bjelica, D., & Vasiljevic, I. (2019). Body composition and anthropometric measures of soccer players, champions of Bosnia and Herzegovina and Kosovo. *Book of Abstracts of the 16th Annual Scientific Conference of Montenegrin Sports Academy "Sport, Physical Activity and Health: Contemporary Perspectives" (74-75)*, Podgorica: Montenegrin Sports Academy.
  55. Vukotic, M., Bjelica, D., Masanovic, B., & Popovic, S. (2019). Describing physical activity profile of older Montenegrin males using the International Physical Activity Questionnaire (IPAQ). *In Book of Abstracts of the 16th Annual Scientific Conference of Montenegrin Sports*

- Academy "Sport, Physical Activity and Health: Contemporary Perspectives"* (86), Cavtat: Montenegrin Sports Academy.
56. Vasiljevic, I., Bjelica, D., Gardasevic, J., Ljubojevic, M., Milasinovic, R., Malovic, P., & Bojanic, D. (2019). Impact identification with successes Montenegro national basketball team. *Book of Abstracts of the 16th Annual Scientific Conference of Montenegrin Sports Academy "Sport, Physical Activity and Health: Contemporary Perspectives"* (106-107), Podgorica: Montenegrin Sports Academy.
  57. Popovic, S., Bjelica, D., Masanovic, B., & Gardasevic, J. (2019). Exercise for cognitive health as a proxy for the social inclusion of older people: a systematic review. In *BMC Sports Science, Medicine and Rehabilitation Supplement of 5th International Scientific Conference on Exercise and Quality of Life, 11(P8, Suppl 1), 17-18*, Novi Sad: Faculty of Sport and Physical Education, University of Novi; doi: 10.1186/s13102-019-0119-7.
  58. Bjelica, D., Popovic, S., Masanovic, B., & Gardasevic, J. (2019). Impact of professional sports engagement on the extension of life: a systematic review. In *BMC Sports Science, Medicine and Rehabilitation Supplement of 5th International Scientific Conference on Exercise and Quality of Life, 11(P9, Suppl 1), 18*, Novi Sad: Faculty of Sport and Physical Education, University of Novi; doi: 10.1186/s13102-019-0119-7.
  59. Gardasevic, J., Bjelica, D., Milosevic, Z., & Corluka, M. (2019). Morphological characteristics and body composition of soccer players in Montenegro and Bosnia and Herzegovina. In *BMC Sports Science, Medicine and Rehabilitation Supplement of 5th International Scientific Conference on Exercise and Quality of Life, 11(P97, Suppl 1), 39*, Novi Sad: Faculty of Sport and Physical Education, University of Novi; doi: 10.1186/s13102-019-0119-7.
  60. Mašanović, B., Gardašević, J., & Bjelica, D. (2019). The Effects of Three-month and Six-month Physical Activity on Social Inclusion of Elderly. In *Book of Abstracts of the International Scientific Conference effects of Physical Activity Application to Anthropological Status with Children, Adolescents and Adults (123)*, Beograd: Faculty of Sport and Physical Education, University of Belgrade. ISBN 978-86-89773-52-1
  61. Gardasevic, J., Bjelica, D., & Vasiljevic, I. (2020). Water Polo Players (U15) of National Teams of Montenegro and Croatia and their Body Composition. *Book of Abstracts of the 17th Annual Scientific Conference of Montenegrin Sports Academy "Sport, Physical Activity and Health: Contemporary Perspectives"* (P4), Podgorica: Montenegrin Sports Academy. DOI 10.26773/mjssm.200401
  62. Vasiljevic, I., Bjelica, D., & Gardasevic, J. (2020). Body Mass Index as an Indicator of Obesity in Male Adolescents in Montenegro. *Book of Abstracts of the 17th Annual Scientific Conference of Montenegrin Sports Academy "Sport, Physical Activity and Health: Contemporary Perspectives"* (P17), Podgorica: Montenegrin Sports Academy. DOI 10.26773/mjssm.200401
  63. Bjelica, D., Popovic, S., Masanovic, B., Matic, R., Vukotic, M., & Akpinar, S. (2020). Effects of a Six-Month Physical Activity Program on Social Inclusion of Montenegrin Elderly People. In *Montenegrin Journal of Sports Science and Medicine Supplement of 17th Annual Scientific Conference of Montenegrin Sports Academy "Sport, Physical Activity and Health: Contemporary Perspectives"*, 9(1 Suppl 1), P27, Cavtat, Dubrovnik: Montenegrin Sports Academy; doi: 10.26773/mjssm.200401.
  64. Popovic, S., Matic, R., Bjelica, D., & Maksimovic, N. (2020). Estimation of Different Research Expectations of First-Year Students from the Sport Science Programmes and their Teachers from Various Stages of their Proficiency. In *Montenegrin Journal of Sports Science and Medicine Supplement of 17th Annual Scientific Conference of Montenegrin Sports Academy "Sport, Physical Activity and Health: Contemporary Perspectives"*, 9(1 Suppl 1), P28, Cavtat, Dubrovnik: Montenegrin Sports Academy; doi: 10.26773/mjssm.200401.
  65. Bjelica, D., Popovic, S., & Akpinar, S. (2020). Abstracts from the 17th Annual Scientific Conference of Montenegrin Sports Academy "Sport, Physical Activity and Health:

- Contemporary Perspectives”: Cavtat, Dubrovnik, Croatia. 2-5 April 2020. *Montenegrin Journal of Sports Science and Medicine*, 9(1), 5-37. doi: 10.26773/mjssm.200401
66. Gardasevic, J., Bjelica, D., Vasiljevic, I., & Masanovic, B. (2021). ANTHROPOMETRIC PARAMETERS AS INDICATORS OF TOP SPORT - PROJECT OF FACULTY FOR SPORT AND PHYSICAL EDUCATION OF UNIVERSITY OF MONTENEGRO. In *Montenegrin Journal of Sports Science and Medicine Supplement of 18th Annual Scientific Conference of Montenegrin Sports Academy and 16th FIEP European Congress “Sport, Physical Education, Physical Activity and Health: Contemporary Perspectives”*, 10(S3, Suppl 1), 6, Dubrovnik: Montenegrin Sports Academy; doi: 10.26773/mjssm.210401.
  67. Bjelica, D., Gardasevic, J., Redzepagic, S., & Masanovic, B. (2021). TRAJECTORIES IN ANTHROPOMETRIC CHARACTERISTICS AND NUTRITION STATUS OF MONTENEGRIN ADOLESCENTS FROM THE MUNICIPALITY OF BERANE IN PERIOD FROM 1979 TO 1987. In *Montenegrin Journal of Sports Science and Medicine Supplement of 18th Annual Scientific Conference of Montenegrin Sports Academy and 16th FIEP European Congress “Sport, Physical Education, Physical Activity and Health: Contemporary Perspectives”*, 10(P13, Suppl 1), 17, Dubrovnik: Montenegrin Sports Academy; doi: 10.26773/mjssm.210401.
  68. Masanovic, B., Bjelica, D., Milosevic, Z., & Gardasevic, J. (2021). TRENDS IN ANTHROPOMETRIC CHARACTERISTICS AND NUTRITION STATUS OF MONTENEGRIN ADOLESCENTS FROM THE MUNICIPALITY OF BIJELO POLJE IN PERIOD FROM 1979 TO 1987. In *Montenegrin Journal of Sports Science and Medicine Supplement of 18th Annual Scientific Conference of Montenegrin Sports Academy and 16th FIEP European Congress “Sport, Physical Education, Physical Activity and Health: Contemporary Perspectives”*, 10(P14, Suppl 1), 17-18, Dubrovnik: Montenegrin Sports Academy; doi: 10.26773/mjssm.210401.
  69. Vasiljevic, I., Bjelica, D., & Gardasevic, J. (2021). Body mass index as an indicator of obesity in female adolescents in Montenegro. In *Montenegrin Journal of Sports Science and Medicine Supplement of 18th Annual Scientific Conference of Montenegrin Sports Academy and 16th FIEP European Congress “Sport, Physical Education, Physical Activity and Health: Contemporary Perspectives”*, 10(P19, Suppl 1), 18-19, Dubrovnik: Montenegrin Sports Academy; doi: 10.26773/mjssm.210401.
  70. Katanic, B., Zovko, I.C., Bjelica D., Nokic A., Pehar, M., & Corluca, M. (2021). Morphological Characteristics and Nutritional Status in School Children. In *12th International Symposium “New Technologies in Sports – NTS”* (48), Sarajevo: Faculty of Sports and Physical Education.
  71. Bjelica, D., Katanic, B., Corluca, M., Zovko, I. C., Gardasevic, J., & Pehar, M. (2021). Differences in Morphological Characteristics and Nutritional Status of School Children according to Different Regions in Montenegro. In *12th International Symposium “New Technologies in Sports – NTS”* (31), Sarajevo: Faculty of Sports and Physical Education
  72. Bjelica, D., Katanic B., Rezic, M., Gardasevic, J., & Vasiljevic, I. (2022). Differences in the Morphological Characteristics and Body Composition between Elite Montenegrin Kata and Kumite Karatekas. In Abstracts from the 19th Annual Scientific Conference of Montenegrin Sports Academy “Sport, Physical Activity and Health: Contemporary perspectives”-: Dubrovnik, Croatia. 7-10 April 2022. *Montenegrin Journal of Sports Science and Medicine* 11(S1), O13, 8.
  73. Prvulovic, N., Katanic B., Preljevic, A., Osmani, A., Corluca, M., & Bjelica, D. (2022). Morphological Characteristics and Nutritional Status of Sixth-grade Girls according to Different Climate Zones. In Abstracts from the 19th Annual Scientific Conference of Montenegrin Sports Academy “Sport, Physical Activity and Health: Contemporary perspectives”-: Dubrovnik, Croatia. 7-10 April 2022. *Montenegrin Journal of Sports Science and Medicine* 11(S1), O54, 18.

3. OBJAVLJENE KNJIGE- udzbenici , monografije , naučne studije

1. BJELICA, Duško. *Mali fudbal u Crnoj Gori : 1988-1992*. Podgorica: Fudbalski savez Crne Gore, 1992. 184 str., ilustr. [COBISS.CG-ID [512066535](#)]
2. N. Jovanović, D. Bjelica: Godišnjak Fudbalskog saveza Crne Gore; 1991/92, I. – Podgorica, 1993, FSCG – 168 strana.
3. N. Jovanović, D. Bjelica: Godišnjak Fudbalskog saveza Crne Gore; 1992/93, II – Podgorica, 1993, FSCG, – 144 strane.
4. BJELICA, Duško, VUJOŠEVIĆ, Rajko, SAVIĆEVIĆ, Goran. *Fizička priprema sportista*. Podgorica: Fudbalski savez Crne Gore, 1993. 77 str., ilustr. [COBISS.CG-ID [718608](#)]
5. BJELICA, Duško, SAVIĆEVIĆ, Goran. *Mali fudbal u Crnoj Gori : 1963-1993*, (Biblioteka Posebna izdanja, knj. 2). Podgorica: Fudbalski savez Crne Gore, 1993. 79 str., ilustr. [COBISS.CG-ID [767504](#)]
6. M. Đurđevac, D. Bjelica: Godišnjak Fudbalskog saveza Crne Gore: 1993/94, III. – Podgorica: FSCG, 1994 – 135 strane.
7. Cvetković, Lj., Bjelica, D., Kostić, V. i Kovačević, M. (2005). *Matrično-verovatnosni modeli u sportu*. Podgorica: Crnogorska sportska akademija.
8. P. Krivokapić, D. Bjelica, N. Jovanović: Godišnjak /Fudbalskog saveza Crne Gore/: za 1994/95. – Podgorica: FSCG, 1996. – 130 strana.
9. D. Bjelica: Stavovi učenika VIII razreda prema nastavi fizičkog vaspitanja, UKMF, Podgorica 1995, 49 strana.
10. P. Krivokapić, D. Bjelica, N. Jovanović: Godišnjak /Fudbalskog saveza Crne Gore/: za 1995/96.- Podgorica: FSCG, 1996 – 162 strane.
11. P. Krivokapić, D. Bjelica, N. Jovanović: Godišnjak /Fudbalskog saveza Crne Gore/: za 1996/97. - Podgorica: FSCG, 1997. – 153 strane.
12. BJELICA, Duško. *Fudbalski klupski praktikum*, (Biblioteka Posebna izdanja). Podgorica: CID, 1996. 327 str., fotogr. ISBN 86-495-0020-X. [COBISS.CG-ID [2646800](#)]
13. BJELICA, Duško. *Povezanost nekih manifestnih i latentnih psihomotornih varijabli s uspjehom u fudbalskoj igri : habilitacioni rad*. Podgorica: [s. n.], 1996. 77 listova, tabele. [COBISS.CG-ID [10843152](#)]
14. N. Jovanović, D. Bjelica: Fudbalski savez Crne Gore: Spomenica o proslavi 1931-1996. - Podgorica: FSCG, Cetinje 1997- 81 strana.
15. Jovanović, N., Krivokapić, P., Radunović, B. i Bjelica, D. (1998). *Fudbalske sudije Crne Gore*. Podgorica: Fudbalski savez Crne Gore.
16. D. Bjelica: Registar članstva klubova Republike Crne Gore takmičarska 1997/98.godina. – Podgorica: FSCG, 1998 - 20 strana.
17. P. Krivokapić, D. Bjelica, N. Jovanović: Godišnjak /Fudbalskog saveza Crne Gore/: za 1997/98, VII.- Podgorica: FSCG, 1998-163 str.
18. D. Bjelica: Stavovi učenika VIII razreda u nastavi fizičkog vaspitanja Republike Crne Gore, FSCG, Podgorica 1999, 225 strana.
19. P. Krivokapić, D. Bjelica, N. Jovanović: Godišnjak /Fudbalskog saveza Crne Gore 1999. – 139 strane.

20. P. Krivokapić, D. Bjelica, N. Jovanović: Godišnjak (Separat) /Fudbalskog saveza Crne Gore 1999. – 38 strana.
21. D. Bjelica: Registar članstva Fudbalskog saveza Crne Gore: /FSCG/ Podgorica 1999.- 50 strana.
22. BJELICA, Duško. *Registar članstva crnogorskih fudbalskih klubova u takmičarskoj 2000/2001..* Podgorica: MontenegroSport, 2001. 105 str., fotogr. [COBISS.CG-ID [6255632](#)]
23. BJELICA, Duško. *Godina uspona : montenegroSport 2001.* Podgorica: [s. n.], 2002. [24] lista, ilustr. [COBISS.CG-ID [8365072](#)]
24. BJELICA, Duško. *MontenegroSport - 2002. godine.* Podgorica: [s. n.], 2003. 139 listova. [COBISS.CG-ID [8767248](#)]
25. BJELICA, Duško. *Opšti pojmovi sportskog treninga : (skraćena verzija).* Podgorica: [s. n.], 2002. [30] listova. [COBISS.CG-ID [8787472](#)]
26. Bjelica, D. (2002a). *Fudbalska škola MontenegroSport: Sport Mont.* Podgorica: MontenegroSport
27. Bjelica, D. (2002b). *Godina uspona: MontenegroSport 2001.* Podgorica: MontenegroSport
28. Bjelica, D. (2002d). *Stavovi učenika osmih razreda osnovnih škola u Crnoj Gori prema nastavnim i vannastavnim aktivnostima fizičkog vaspitanja.* Podgorica: Fudbalski savez Crne Gore
29. Bjelica, Duško: *Novi šampion Starog kontinenta (MontenegroSport 2002) Podgorica 2003 (3M Makarije) - 132 str.*
30. Bjelica, D. (2003c). *MontenegroSport karate – 2002: novi šampion Starog kontinenta.* Podgorica: MontenegroSport
31. Bjelica, D. (2003d). *Novi šampion Starog kontinenta.* Podgorica: MontenegroSport
32. BJELICA, Duško. *Godina novih šampiona : MontenegroSport 2002. godine.* Podgorica: MontenegroSport, 2003. 240 str., [32] str. s tablama u bojama, fotogr. [COBISS.CG-ID [5229072](#)]
33. BJELICA, Duško. *Uticaj fudbalskog treninga na biomotorički status mediteranske i kontinentalne populacije kadeta Crne Gore : doktorska disertacija.* Beograd: [s. n.], 2003. 188 listova, tabele. [COBISS.CG-ID [10801680](#)]
34. BJELICA, Duško. *Uticaj sportskog treninga na antropomotoričke sposobnosti : (fudbalskih kadeta Crne Gore),* (Biblioteka Stručna literatura). Podgorica: Crnogorska sportska akademija: MontenegroSport, 2004. 126 str., graf. prikazi. [COBISS.CG-ID [8648208](#)]
35. D. Bjelica: *Karate klub Budućnost, Podgorica (Katalog-Mini monografija, 2003.godine), Podgorica 2004 - 35 strana.*
36. BJELICA, Duško. *Crnogorski sportski laureati : montenegroSport 2003.,* (Biblioteka Serijska publikacija, knj. 5). Podgorica: Crnogorska sportska akademija: MontenegroSport, 2004. 72 str., fotogr. [COBISS.CG-ID [6930192](#)]
37. Bjelica, D. (2004b). *Karate klub Budućnost, Podgorica.* Podgorica: MontenegroSport.
38. Bjelica, D. (2004c). *Uticaj sportskog treninga na antropomotoričke sposobnosti: fudbalskih kadeta Crne Gore.* Podgorica: Crnogorska sportska akademija.
39. BJELICA, Duško (autor, izdavač). *Sistematizacija sportskih disciplina i sportski trening.* Podgorica: autor: Crnogorska sportska akademija, 2005. 125 str., graf. prikazi, tabele. ISBN 86-906779-1-7. [COBISS.CG-ID [9322256](#)]
40. BJELICA, Duško. *Ko je ko u crnogorskom sportu, .* Podgorica: Crnogorska sportska akademija, 2005. 350 str., ilustr. ISBN 86-906779-2-5
41. DROBNJAK, Dragan, NIKOLIĆ, Vojin, BJELICA, Duško, ŠLJIVIĆ, Ranko, RAŠOVIĆ, Dimitrije. *Nacionalni program sporta u Crnoj Gori : [dokument usvojen na sjednici Vlade*

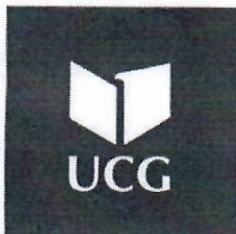
- Republike Crne Gore, 10.02.2005. godine*]. Podgorica: Uprava za sport i omladinu, 2005. 54 str. [COBISS.CG-ID [202749703](#)]
42. CVETKOVIĆ, Ljiljana, BJELICA, Duško, KOSTIĆ, Vladimir, KOVAČEVIĆ, Maja. *Matrično-verovatnosni modeli u sportu*. Podgorica: Crnogorska sportska akademija, 2005. 77 str., graf. prikazi. ISBN 86-906779-0-9. [COBISS.CG-ID [9292048](#)]
  43. BJELICA, Spasoje B., BJELICA, Duško. *Komunikacije u sportu*. Podgorica: Crnogorska sportska akademija; Nikšić: Filozofski fakultet, 2006. 149 str. ISBN 86-906779-4-1. [COBISS.CG-ID [10649616](#)]
  44. BJELICA, Duško. *Teorijske osnove tjelesnog i zdravstvenog obrazovanja*. Podgorica: Crnogorska sportska akademija; Nikšić: Filozofski fakultet, 2006. 145 str., graf. prikazi. ISBN 86-906779-5-X. [COBISS.CG-ID [11038224](#)]
  45. BJELICA, Duško. *Sportski trening*. Nikšić: Filozofski fakultet; Podgorica: Crnogorska sportska akademija, 2006. 263 str., tabele, graf. prikazi. ISBN 86-906779-3-3. [COBISS.CG-ID [10253328](#)]
  46. BJELICA, Duško. *Glavne komponente tačnosti udarca nogom po lopti u fudbalskom sportu : naučna studija*. Podgorica: Crnogorska sportska akademija; Nikšić: Filozofski fakultet, 2008. 141 str., ilustr., slika autora. ISBN 978-86-906779-6-2. [COBISS.CG-ID [12756752](#)]
  47. BJELICA, Duško, GAVRILOVIĆ, Zdravko. *Laureati crnogorskog sporta : montenegrosport 2007*. Podgorica: Crnogorska sportska akademija; Danilovgrad: Zavičaj, 2008. 138 str., fotogr. ISBN 978-86-906779-7-9. [COBISS.CG-ID [12838672](#)]
  48. BJELICA, Duško J., GAVRILOVIĆ, Zdravko. *Laureati crnogorskog sporta : montenegrosport 2008*. Podgorica: Crnogorska sportska akademija; Danilovgrad: Zavičaj, 2009. 122 str., fotogr. ISBN 978-86-906779-8-6. [COBISS.CG-ID [14129936](#)]
  49. listova. [COBISS.CG-ID [8363280](#)]
  50. BJELICA, Duško, PETKOVIĆ, Jovica. *Teorija fizičkog vaspitanja i osnove školskog sporta*, (Biblioteka Bio-medicinskih nauka). Podgorica: Crnogorska sportska akademija: Fakultet za sport i fizičko vaspitanje, 2009. 158 str., tabele. ISBN 978-86-906779-9-3. [COBISS.CG-ID [14444816](#)]
  51. BJELICA, Duško, KRIVOKAPIĆ, Dragan. *Teorijske osnove fizičke kulture*, (Biblioteka Bio-medicinskih nauka). 1. izd. Podgorica: Univerzitet Crne Gore, 2010. 131 str. ISBN 978-86-7664-087-4. ISBN 978-86-7664-088-1. [COBISS.CG-ID [16915728](#)]
  52. BJELICA, Duško J., GAVRILOVIĆ, Zdravko. *Laureati crnogorskog sporta : montenegrosport 2009*. Podgorica: Crnogorska sportska akademija; Danilovgrad: Zavičaj, 2010. 115 str., fotogr. ISBN 978-9940-569-01-3. [COBISS.CG-ID [17145104](#)]
  53. BJELICA, Duško, FRATRIĆ, Franja. *Sportski trening : teorija, metodika i dijagnostika*. Nikšić: Fakultet za sport i fizičko vaspitanje; Podgorica: Crnogorska sportska akademija, 2011. 780 str., ilustr. ISBN 978-9940-569-03-7. [COBISS.CG-ID [18828304](#)]
  54. BJELICA, Duško J., GAVRILOVIĆ, Zdravko. *Laureati crnogorskog sporta : montenegrosport 2010*. Podgorica: Crnogorska sportska akademija; Danilovgrad: Zavičaj, 2011. 171 str., fotogr. ISBN 978-9940-569-04-4. [COBISS.CG-ID [19224080](#)]
  55. BJELICA, Duško, KRIVOKAPIĆ, Dragan. *Teorija igre*, (Biblioteka Bio-medicinskih nauka). 1. izd. Nikšić: Fakultet za sport i fizičko vaspitanje Univerziteta Crne Gore; Podgorica: Crnogorska sportska akademija, 2011. 147 str., ilustr. ISBN 978-9940-569-02-0. [COBISS.CG-ID [17536272](#)]

56. BJELICA, Duško. *Komunikacije u sportu*. Nikšić: Fakultet za sport i fizičko vaspitanje; Podgorica: Crnogorska sportska akademija, 2012. 112 str. ISBN 978-9940-569-06-8. [COBISS.CG-ID [20883216](#)]
57. BJELICA, Duško, POPOVIĆ, Stevo, POPOVIĆ, Stevo. *Fudbal : teorija - tehnika - taktika*. Nikšić: Fakultet za sport i fizičko vaspitanje; Podgorica: Crnogorska sportska akademija, 2012. 268 str., fotogr. ISBN 978-9940-569-05-1. [COBISS.CG-ID [19675152](#)]
58. BJELICA, Duško J., GAVRILOVIĆ, Zdravko. *Laureati crnogorskog sporta : montenegrosport 2011*. Podgorica: Crnogorska sportska akademija; Danilovgrad: Zavičaj, 2012. 156 str., fotogr. ISBN 978-9940-569-07-5. [COBISS.CG-ID [21307408](#)]
59. BJELICA, Duško J., GAVRILOVIĆ, Zdravko V.. *Laureati crnogorskog sporta : montenegrosport 2012*. Podgorica: Crnogorska sportska akademija; Danilovgrad: Zavičaj, 2013. 195 str., fotogr. ISBN 978-9940-569-08-2. [COBISS.CG-ID [23697936](#)]
60. BJELICA, Duško. *Teorija sportskog treninga*, (Biblioteka bio-medicinskih nauka). Podgorica: Univerzitet Crne Gore, 2013. 309 str., graf. prikazi. ISBN 978-86-7664-110-9. [COBISS.CG-ID [22419984](#)]
61. BJELICA, Duško J., GAVRILOVIĆ, Zdravko V.. *Laureati crnogorskog sporta : montenegrosport 2013*. Podgorica: Crnogorska sportska akademija; Danilovgrad: Zavičaj, 2014. 212 str., fotogr. ISBN 978-9940-569-11-2. [COBISS.CG-ID [26189072](#)]
62. BJELICA, Duško. *Repulzija sportskih lopti : naučna studija*. Podgorica: Crnogorska sportska akademija; Podgorica: Fakultet za sport i fizičko vaspitanje, Univerzitet Crne Gore, 2014. 257 str., ilustr. ISBN 978-9940-569-10-5. [COBISS.CG-ID [25432080](#)]
63. Bjelica, D. i Gavrilović, Z. (2015). *Laureati crnogorskog sporta: montenegrosport 2014*. Podgorica: Crnogorska sportska akademija.
64. Bjelica, D. (2015). *Teorijske osnove tjelesnog i zdravstvenog obrazovanja*. Podgorica: Crnogorska sportska akademija.
65. Bjelica, D. (2015). *Sport danas*. Podgorica: Crnogorska sportska akademija.
66. BJELICA, Duško. & POPOVIĆ, Stevo. (2016). *Fudbal – tehnika i taktika*. Podgorica: Univerzitet Crne Gore. [ISBN 978-86-7664-120-8]
67. Bjelica, D. i Gavrilović, Z. (2016). *Laureati crnogorskog sporta: montenegrosport 2015*. Podgorica: Crnogorska sportska akademija.
68. Bjelica, D., Gavrilović, Z. i Brajković, T. (2017). *Laureati crnogorskog sporta XI: Montenegrosport 2016*. Podgorica: Crnogorska sportska akademija.
69. Bjelica, D., Gavrilović, Z. i Brajković, T. (2018). *Laureati crnogorskog sporta XII: Montenegrosport 2017*. Podgorica: Crnogorska sportska akademija.
70. Popovic, S., Antala, B., Bjelica, D. & Gardasevic, J. (2018). *Physical Education in Secondary School: Researches – Best Practices – Situation*. Podgorica: Faculty of Sport and Physical Education of University of Montenegro; Montenegrin Sports Academy; FIEP. [ISBN 978-9940-722-02-9]
71. Bjelica, D., Popovic, S., Vukotic, M. & Zoric, G. (2018). *Physical activity of Montenegrin Young People: Handbook (In Montenegrin)*. Podgorica: Montenegrin Sports Academy. [ISBN 978-9940-569-23-5]
72. Bjelica, D., Gavrilović, Z. i Brajković, T. (2019). *Laureati crnogorskog sporta XIII: Montenegrosport 2018*. Podgorica: Crnogorska sportska akademija.

73. Bjelica, D. i Krivokapić, D. (2019). *Teorija tjelesnog vježbanja i sporta*. Podgorica: Crnogorska sportska akademija
74. BJELICA, Duško. (2020). *Teorijske osnove tjelesnog i zdravstvenog obrazovanja*. Podgorica: Univerzitet Crne Gore. [ISBN 978-86-7664-195-6]

Prof. dr Duško Bjelica , redovni profesor UCG ; Podgorica , 08.02.2023.godine.

Univerzitet Crne Gore
adresa / address_Cetinjska br. 2
81000 Podgorica, Crna Gora
telefon / phone_00382 20 414 255
fax_00382 20 414 230
mail_rektorat@ucg.ac.me
web_www.ucg.ac.me
University of Montenegro

Broj / Ref 03-1318
Datum / Date 04.07.2022

Получено	Бр.	Порука	Знак
	1060		

7.7.2022

Na osnovu člana 72 stav 2 Zakona o visokom obrazovanju („Službeni list Crne Gore“ br 44/14, 47/15, 40/16, 42/17, 71/17, 55/18, 3/19, 17/19, 47/19, 72/19 i 74/20 i 104/21) i člana 32 stav 1 tačka 9 Statuta Univerziteta Crne Gore, Senat Univerziteta Crne Gore, na sjednici održanoj 4.7.2022. godine, donio je

O D L U K U **O IZBORU U ZVANJE**

Dr DANILO BOJANIĆ bira se u akademsko zvanje **vanredni profesor Univerziteta Crne Gore** iz oblasti **Sportske nauke** na **Fakultetu za sport i fizičko vaspitanje Univerziteta Crne Gore**, na period od pet godina.

SENAT UNIVERZITETA CRNE GORE
PREDSJEDNIK

Božović
Prof. dr Vladimir Božović, rektor

BIOGRAFIJA DANILO BOJANIĆ

Zovem se Danilo (Novice) Bojanić i državljanin sam Crne Gore, sa stalnim prebivalištem u Nikšiću. Rođen sam 05. novembra 1985. godine u Nikšiću. Osnovnu školu a potom i Gimnaziju „Stojan Cerović” završio sam u rodnom gradu.

Na Filozofskom fakultetu (Odsjek za fizičku kulturu) diplomirao sam 06. jula 2008. godine, kao jedan od najboljih studenata generacije. Postdiplomske magistarske studije završio sam na Fakultetu za tjelesni odgoj i sport Univerziteta u Tuzli 2011. godine.

Na Fakultetu za sport i fizičko vaspitanje - Univerziteta Crne Gore, 01. juna 2016. godine uspješno sam odbranio doktorsku disertaciju pod naslovom “ **Relacije i uticaj bazično-motoričkog potencijala na situaciono motoričke sposobnosti odbojkašica**“, i time stekao zvanje doktora nauka iz oblasti fizičke kulture.

Bio sam dugogodišnji član FK „Sutjeska” iz Nikšića, gdje sam postizao zapažene rezultate, osvajač sam srebrne medalje kupa Srbije i Crne Gore. Dugi niz godina bio sam uspješan član karate kluba „Onogošt” iz Nikšića. Živim u Nikšiću, zaposlen sam na Fakultetu za sport i fizičko vaspitanje, oženjen.

PODACI O RADNIM MJESTIMA I IZBORIMA U ZVANJA

Kao nastavnik (pripravnik) fizičkog vaspitanja bio sam radno angažovan u Osnovnoj školi „Olga Golović” u Nikšiću 2008/2009. godine. U septembru 2011. godine dobio sam status zaposlenog na Fakultetu za sport i fizičko vaspitanje Univerziteta Crne Gore, kao saradnik u nastavi na grupi predmeta na osnovnom i specijalističkom akademskom studijskom programu Fizička kultura: Sportska gimnastika, Borilački sportovi, Rukomet tehnika i metodika, Rukomet – taktika, Odbojka tehnika i metodika, Odbojka taktika; Osnove skijanja; Metodika fizičkog vaspitanja sa školskim časom. Učestvovao sam kao jedan od predavača na seminaru za nastavnike fizičkog vaspitanja koji je organizovan 2015/2016. godine od strane Zavoda za školstvo Crne Gore.

U zvanje docenta na Univerzitetu Crne Gore izabran sam 04. maja 2017. godine za oblast Sportske nauke - Odbojka i fizičko vaspitanje na Fakultetu za sport i fizičko vaspitanje i na nematičnim fakultetima (Bilten br. 394, godina 2017, Podgorica 23. februar 2017, str. 10–16, odluka br. 03-1208). U toku 2015/16. godine bio sam učesnik međunarodnog projekta između

Crne Gore i Makedonije pod nazivom “Uticaj privrženosti državnoj reprezentaciji na nacionalni identitet u Crnoj Gori i Makedoniji” i projekta COVINVEST (uloga studenata u borbi protiv COVID-19). Takođe tokom 2020/2021. godine učestvovao sam u međunarodnom projektu pod nazivom” Delphy (consensus) Study informing a Professional Framework for Primary PETE.

Od 2017. do 2021. godine obavljao sam funkciju prodekana za nastavu na Fakultetu za sport i fizičko vaspitanje. Učestvovao sam kao član radne grupe nastavnika za izradu Strategije razvoja Univerziteta Crne Gore za period 2019-2024, bio predsjednik radnog tima za izradu Standarda i indikatora za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta/samoevaluacije na Fakultetu za sport i fizičko vaspitanje – UCG. Predsjednik radne grupe za pisanje Strategije razvoja Fakulteta za sport i fizičko vaspitanje-UCG 2019/2024. Član komisije za reakreditaciju studijskih programa Fakulteta za sport i fizičko vaspitanje u toku studijske 2021/22. U toku obavljanja funkcije prodekana za nastavu bio sam predsjednik komisije za magistarske studije i predsjednik komisije za kvalitet na Fakultetu za sport i fizičko vaspitanje. Pod mojim mentorstvom odbranjeno je više specijalističkih diplomskih radova, bio sam član komisija za ocjenu i/ili odbranu magistarskih radova i doktorskih disertacija.

U sklopu Erasmus + projekta boravio sam u Letoniji i bio gostujući predavač u studijskoj 2018/19. godini, na Latvian Academy of Sport Education, dok sam studijske 2020/21. bio predavač po pozivu u okviru International Teaching Week, na Palacky University Olomouc u Češkoj. Po pozivu sam 2021. godine bio recenzent za časopis Journal de Pediatria koji je indeksiran u Web of Science (SCIE bazi Q2), dok sam tokom 2022.godine bio recenzent za časopis Nutricion Hospitalaria, koji je indeksiran u Web of Science kategoriji (SCIE baza Q3). Tokom 2018/19.godine po pozivu Fakulteta sporta i fizičkog vaspitanja Univerziteta u Novom Sadu, izabran sam za člana Naučnog odbora Međunarodne naučne konferencije “Exercise and Quality of life-from Helthy Childhood to Active Aging, i učestvovao sam u uredništvu izdanja zbornika radova u okviru posebnog broja časopisa u WOS-u.

Aktivno se bavim istraživačkim radom, i objavio sam više radova u međunarodnim časopisima koji se nalaze u međunarodnim bazama podataka (Web of Science) i imaju redovnu međunarodnu distribuciju. Takođe, redovno posjećujem nacionalne i međunarodne naučne konferencije na kojima prezentujem najnovije pronalaskeske iz oblasti svog interesovanja. Aktivno se služim engleskim jezikom. Odlično rukujem računarom, a pored operativnog programa

Windows, služim se i sljedećim programima: MS Office - Word, Excel, PowerPoint, zatim SPSS, Corel Draw, Internet Explorer, Outlook Express i E-banking.

BIBLIOGRAFIJA DANILO BOJANIĆ

1. **Bojanic, D.**, Ljubojević, M., Malović, P., Nokić, A. & Vujović, M. (2022). Morphological Characteristics and Motor Abilities Differences: First and Second Montenegrin League Female Volleyball Players. *International journal of Morphology*, (IN PRESS)
2. **Bojanić, D.**, Ljubojević, M., Krivokapić, D., Nokić, A. & Mekić, A. (2022). Differences in morphological characteristics between female volleyball teams of Montenegro and Kosovo. *Kinesiologia Slovenica*, 28(2), 34-45. ISSN1318-2269.
https://www.kinsi.si/mma/03_Bojanic_Final.pdf/2022080815351510/
3. Baćović, D., Malović, P., Vrević, E., **Bojanic, D.** & Ljubojević, M. (2022). Nutritional status of younger primary school children in urban and rural areas of Montenegro in relation to sex and age during COVID-19 pandemic: A National Study. *International journal of Morphology*, 40(5):1289-1293. http://www.intjmorphol.com/wp-content/uploads/2022/10/Art_20_405.pdf
4. **Bojanic, D.**, Ljubojevic, M., Krivokapic, D. & Bjelica, D. (2020). Morphological Characteristics and Body Composition of Elite Volleyball Players: Three Montenegrin Clubs With Most Trophies Participating in European Competitions. *International Journal of Morphology*, 4(38), 903-908. [SCIE: IF= 0.369] ISSN:0717-950. http://www.intjmorphol.com/wp-content/uploads/2020/06/art_16_384.pdf
5. **Bojanic, D.**, Ljubojevic, M., Krivokapic, D. & Gontarev, S. (2020). Waist Circumference, Waist-to-Hip Ratio and Waist-to-Height Ratio Reference Percentiles for Abdominal Obesity Among Macedonian Adolescents. *Nutricion Hospitalaria*, 37(4), 786-793. [SCIE:IF=0.888 <file:///C:/Users/hp/Downloads/MA-03006-03.pdf>
6. Ljubojevic, M., **Bojanic, D.**, Bjelica, D., Vasiljevic, I. & Vukotić, M. (2020). Differences in Anthropometrics Characteristics Between Two Elite Female Basketball National Teams – Participants at Eurobasket 2019 in Latvia and Serbia. *International Journal of Morphology*, 4(38), 857-862. [SCIE: IF= 0.369] ISSN:0717-950. http://www.intjmorphol.com/wp-content/uploads/2020/06/art_08_384.pdf
7. Ljubojevic, M., **Bojanic, D.**, Krivokapic, D., Nokić, A. & Djukanović, N. (2020). Differences in Anthropometrics Characteristics and body composition between two elite youth male basketball national teams- participants at U 18 European championship 2019. *International Journal of Morphology*, 38(6), 1528-1534. [SCIE:IF=0.369]ISSN:0717950. [intjmorphol.com/wp-content/uploads/2020/10/art_2_386.pdf](http://www.intjmorphol.com/wp-content/uploads/2020/10/art_2_386.pdf)
8. Drapsin, M., **Bojanic, D.**, Ljubojevic, M., Sadri, F., Jaksic, D., Trivic, T., & Drid, P. (2020). Somatotype Profile of Male and Female Montenegrin Judokas. *International Journal of*

Morphology,5(38),1244-1249.[SCIE:IF=0.369]

http://www.intjmorphol.com/wpcontent/uploads/2020/07/art_14_385.pdf

9. Roklicer, R., Atanasov, D., Sadri, F., Jahic, Dz., **Bojanic, D.**, Ljubojevic, M., Trivic, T. & Drid, P. (2020). Somatotype of male and female judokas according to weight categories. *Biomedical Human Kinetics*, 12(1), 17–24. DOI: <https://doi.org/10.2478/bhk-2020-0005>[ESCI]
10. **Bojanic, D.**, Ljubojević, M., Krivokapić, D., Nokić, A. & Tabakovic, M. (2020). Differences in morphological characteristics and body composition between of two elite volleyball players in Montenegro. *Journal of Physical Education and Sport*, 20 (3), 181: 1301 – 1306. [SCOPUS] <https://efsupit.ro/images/stories/mai2020/Art%20181.pdf>
11. Ljubojevic, M., **Bojanic, D.**, Krivokapic, D., & Nokić, A. (2020). Differences in Anthropometrics Characteristics and body composition between two elite female basketball clubs – champions of Slovenia and champions of Montenegro. *Sport Mont*,18(3):45-49.[SCOPUS] <https://scielo.conicyt.cl/pdf/ijmorphol/v38n6/0717-9502-ijmorphol-38-06-1528.pdf>
12. Milašinović, R., **Bojanić, D.**, Čvorović, A., & Kukić, F. (2019). Age and Gender Differences in Nutritional Status of School Children According to WHO, CDC and IOTF References: A Statewide Study from Montenegro. *Sport Mont*, 17(1), 15-21. [SCOPUS]http://www.sportmont.ucg.ac.me/clanci/SM_February_2019_Milasinovic_15-21.pdf
13. Krivokapić, D., Ljubojević, M. & **Bojanić, D.** (2022). The influence of European diplomats in Montenegro on the Development of sport at the end of the XIX century until the beginning of the First world war. *Sports Science and Health*, 12(1), 48-57. ISSN 2232-8211. (SCOPUS)

Radovi na naučnim konferencijama, učešća na izložbama, i slično

1. **Bojanić, D.**, Ljubojević, M., Malović, P., Vukotić, M. & Vujović, M. (2022). Morphological Characteristics and Motor Abilities Differences: First and Second Montenegrin League Female Volleyball Players. XXI International Scientific Conference entitled: „International Conference of Sport Science, Physical Education and Health“, which will be held on Dec 09 and 10, 2022. Belgrade.(77-78).
2. Vukotić, M., **Bojanić, D.**, Ljubojević, M., Nokić, A. & Baćović, D. (2022). Differences in body composition between young football players of football clubs in Montenegro. XXI International Scientific Conference entitled: „International Conference of Sport Science, Physical Education and Health“, which will be held on Dec 09 and 10, 2022. Belgrade.(80-81).

3. Ljubojević, M., **Bojanić, D.**, Nokić, A., Vukotić, M. & Vrečić, E. (2022). Differences in anthropometrics characteristics and body composition between two elite junior male basketball clubs. XXI International Scientific Conference entitled: „International Conference of Sport Science, Physical Education and Health“, which will be held on Dec 09 and 10, 2022. Belgrade. (79-80).
4. Krivokapić, D., **Bojanić, D.** & Ljubojević, M. (2022). Efekti programa zdravstvenog vježbanja u vodi na poboljšanje psihičkog statusa starijih osoba. Dvanaesta međunarodna konferencija “Sportske nauke i zdravlje”, Banja Luka, 17-18. 03. 2022
5. Vrečić, E., Malović, P., Baćović, D., **Bojanić, D.**, & Bajramović, I. (2022). Nutritional status of second-grade and third-grade students of elementary schools in Herceg Novi. Učešće na 12. Međunarodnom simpoziju “Nove tehnologije u sportu”, NTS 2021. (15.-17.12.2021. Sarajevo, Bosna i Hercegovina).
6. **Bojanić, D.**, Ljubojević, M., Krivokapić, D., Malović, P. & Vrečić, E. (2021). Impact of basic-motor skills on situational efficiency of spike strenght in Montenegrin volleyball players. The 18 th annual scientific conference and FIEP European congress “Sport, Physical Education, Physical acticity and Health: Contemporary Perspectives”: Dubrovnik,Croatia. 8-11. April 2021.
7. Krivokapić, D., **Bojanić, D.** & Ljubojević, M. (2021). Methods of determination of anaerobic threshold in swimmers training. The 18 th annual scientific conference and FIEP European congress “Sport, Physical Education, Physical acticity and Health: Contemporary Perspectives”: Dubrovnik, Croatia. 8-11. April 2021.
8. Ljubojević, M. & **Bojanić, D.** (2021). Handball teaching effects on motoric skills of primary school female students. The 18 th annual scientific conference and FIEP European congress “Sport, Physical Education, Physical acticity and Health: Contemporary Perspectives”: Dubrovnik,Croatia. 8-11. April 2021.
9. **Bojanić, D.**, Ljubojević, M. , Krivokapić, D. , Malović, P. Vasiljević, I.(2020). The influence of base-motor potentials on the accuracy of spike in elite female volleyball players. The 17 th annual scientific conference of Montenegrin sports academy “Sport, Physical Activity and Health: Contemporary Perspectives”:Cavtat, Dubrovnik,Croatia. 2-5 April 2020.
10. **Bojanić, D.**, Ljubojević,M., Milašinović, R., Vasiljević,I. (2019). Morphological Changes in Boys With Special Needs after physical education. 5th International scientific conference”Exercise and Quality of life” held in Novi Sad, Serbia on April 11-13,2019.
11. **Bojanić, D.**, Ljubojević, M., Milašinović,R., Nokić, A.(2019). The effects of teaching physical education on the transformation of morphological characteristics in children (girls)

with special needs. The 16 th annual scientific conference of Montenegrin sports academy “Sport, Physical Activity and Health:Contemporary Perspectives. Dubrovnik, 4 to 7 April 2019.

- 12.** Ljubojevic, M., Petrovic, J., Vasiljevic, I., Krivokapic, D., **Bojanic, D.** (2018). (NON) changeability of attitudes towards the subjects „Sport for athletes “ with regards to the time course. 15th International scientific conference of Montenegrin sports academy – “Sport performance”, Budva 12-15 April, 2018.
- 13. Bojanić, D.,** Radojičić, D., Muratović, A., Vasiljević, I., Ljubojevic, M., Lačić, O. (2017). Impact identification with the successes of the handball team of Montenegro In Book of Abstracts of the 14th International Scientific Conference on Transformation Process in Sport „Sport Performance”. Podgorica, 31.03 – 02.04.2017 (ISBN 978-9940-569-16-7).
- 14.** Vasiljevic, I., Bjelica, D., Gardasevic, J., Milasinovic, R., Ljubojevic, M., Krivokapic, D., **Bojanic, D.**(2018). Impact identification with successes Montenegro national water polo team. 15th International scientific conference of Montenegrin sports academy – “Sport performance”, Budva 12-15 April, 2018.

Broj: 01-379/18
Sarajevo, 25.04.2018. godine

08.05.2018

01 1076

18

Na osnovu čl.130. st. 2. tač. k) Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 33/17) i čl. 56. st. 1. tač. j) Statuta Univerziteta u Sarajevu od 26. juna 2013. godine, Senat Univerziteta u Sarajevu je na 18. sjednici održanoj 25.04.2018.godine donio

O D L U K U O IZBORU U ZVANJE VANREDNOG PROFESORA

I

U zvanje vanrednog profesora za oblast *metodika i metodologija u sportu* na Fakultetu sporta i tjelesnog odgoja Univerziteta u Sarajevu bira se dr. Izet Bajramović.

II

Dr. Izet Bajramović zaključit će ugovor o radu sa Fakultetom sporta i tjelesnog odgoja Univerziteta u Sarajevu na određeno vrijeme na period od šest godina.

III

Odluka o izboru u zvanje stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Vijeće Fakulteta sporta i tjelesnog odgoja Univerziteta u Sarajevu na osnovu Izvještaja Komisije za pripremanje prijedloga za izbor u zvanja na sjednici održanoj 09.03.2018. godine utvrdilo je pozitivan prijedlog odluke o izboru dr. Izeta Bajramovića u zvanje vanrednog profesora za oblast *metodika i metodologija u sportu*. Nakon pozitivnog mišljenja Grupacije društvenih nauka od 17.04.2018. godine, Senat Univerziteta u Sarajevu je na sjednici održanoj 25.04.2018. godine donio odluku da se predloženi kandidat izabere u zvanje vanrednog profesora za oblast *metodika i metodologija u sportu*.

Postupak izbora akademskog osoblja završava se zasnivanjem radnog odnosa na način utvrđen u odredbama čl. 94. Zakona o visokom obrazovanju i čl.151 Statuta Univerziteta u Sarajevu. Na osnovu naznačenog odlučeno je kao u dispozitivu.

Pouka o pravnom lijeku:

Protiv ove odluke nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Kantonalnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

2e REKTOR

prof.dr. Rifat Skrijelj

Dostavljeno:

- Izabranom putem Fakulteta sporta i tjelesnog odgoja
- Fakultetu sporta i tjelesnog odgoja
- Službi za plan i analizu
- Arhivi x 2

Biografija - prof. dr Izet Bajramović

- Rođen 1978. godine u Sarajevu, Bosna i Hercegovina.
- Osnovna i srednja škola završena u Sarajevu.
- Na Fakultetu sporta i tjelesnog odgoja Univerziteta u Sarajevu stekao sljedeće titule: profesor sporta i tjelesnog odgoja (2004.g.); magistar nauka iz oblasti sporta i tjelesnog odgoja (2008.g.) i doktor nauka iz oblasti sporta i tjelesnog odgoja (2011.g.).
- Koordinator i voditelj sportskih aktivnosti za predškolski i mlađi školski uzrast u JU „Centar za sport i rekreaciju“ u Sarajevu (2004/05.g.)
- Od akademske 2005. do 2012. godine bio zaposlen na Nastavničkom fakultetu Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru, u sljedećim saradničkim/nastavnim zvanjima za užu naučnu oblast sportske igre: asistent (od 2005g.); viši asistent (od 2008.g.) i docent (od 2011.g.).
- Od 2012. godine, zaposlen na Fakultetu sporta i tjelesnog odgoja Univerziteta u Sarajevu, i to u sljedećim nastavnim zvanjima: docent (od 2012.g.) i vanredni profesor (od 2017.g.) za oblast transformacioni procesi u sportu; te docent (od 2013.g.) i vanredni profesor (od 2018.g.) za oblast metodika i metodologija u sportu.
- Predmeti na kojima je predavao odnosno predaje su: Teorija sporta (I i II ciklus studija); Kondiciona priprema (I ciklus studija); Osnovi motorike (I ciklus studija); Nove tehnologije u sportu (I i II ciklus studija); Metodologija istraživačkog rada (I, II i III ciklus studija). Dugogodišnji angažman na praktičnom dijelu nastave za predmet skijanje po prijedlogu katedre za zimske sportove i odluke Vijeća nastavnika na fakultetu sporta i tjelesnog odgoja Univerziteta u Sarajevu.
- Na Fakultetu sporta i tjelesnog odgoja Univerziteta u Sarajevu obavljao dužnost šefa Katedre Transformacioni procesi u sportu i voditelja III ciklusa studija.
- U studijskoj 2018/19., 2019/20., i 2020/21. godini angažovan u nastavi kao vanjski saradnik na Fakultetu za sport i fizičko vaspitanje Univerziteta Crne Gore, na predmetima: Teoretske osnove metodike fizičkog vaspitanja, Metodika nastave fizičkog vaspitanja sa školskim radom, Pedagogija sporta, Etika u sportu i Transformacioni procesi u sportu.
- Član recenzentskog odbora internacionalnog naučnog časopisa *Sportski logos* (2010-2017); od 2017. godine angažovan u uredništvu internacionalnog naučnog časopisa *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education* (JASPE); od 2019. godine član redakcije časopisa *Pregled* ispred Fakulteta sporta i tjelesnog odgoja kao članice grupacije društvenih nauka Univerziteta u Sarajevu, Bosna i Hercegovina; urednik konferencijskog zbornika radova *Nove tehnologije u sportu*; od 2020. godine angažovan u uredništvu internacionalnog naučnog časopisa *Sport Mont*.
- Akademska razmjena: zimski semestar studijske 2018/19. godine u Crnoj Gori, na Fakultetu za sport i fizičko vaspitanje Univerziteta Crne Gore (*Ceepus* program); ljetni semestar studijske 2018/19. godine u Litvaniji, na Univerzitetu *Lithuanian sports University* (*Erasmus+* program).
- Koordinator ispred Fakulteta sporta i tjelesnog odgoja Univerziteta u Sarajevu, za saradnju, stručni i istraživački rad sa Evropskom mrežom za promociju zdravlja i tjelesne aktivnosti (HEPA)
- Angažman u svojstvu člana radne grupe za kreiranje novih kurikuluma za predmet Tjelesni i zdravstveni odgoj / Sport, za osnovne i srednje škole na području Kantona Sarajevo, Bosna i Hercegovina.
- Realizovan UEFA program za fudbalskog trenera (A i B licenca); realizovan UEFA seminar fitness-a za fudbalske sudije (Kipar); licencirani učitelj skijanja (ATUS Bosna i Hercegovina).
- Realizator više naučno-stručnih projekata; sportski i stručno-edukacijski angažman iz oblasti sporta i fizičkog vaspitanja; predavač na seminarima iz oblasti sporta i fizičkog vaspitanja; dobitnik priznanja i zahvalnica; učesnik naučnih skupova.

Spisak referenci – prof. dr Izet Bajramović

Naučni radovi:

1. Nurkovic, N., Bajramović, I., & Likić, S. (2006). Kvantitativne transformacije uspješnosti izvođenja osnovnih elemenata alpskog skijanja uslovljenih programiranom nastavom. *Sportski logos*, 4(6-7), 65-67
2. Mahmutovic, I., Colakhodzic, E., & Bajramovic, I. (2007). Nivoi transformacija motoričkih sposobnosti i uspješnosti izvođenja elemenata tehnike nogometaša. U *zborniku naučnih i stručnih radova Nove tehnologije u sportu 2007*. Sarajevo: Fakultet sporta i tjelesnog odgoja, Univerzitet u Sarajevu
3. Bajramovic, I., Talovic, M., Jeleskovic, E., & Alic, H., (2008). Nivo kvantitativnih promjena specifično-motoričkih sposobnosti nogometaša pod uticajem situacionog treninga. *IV Kongres Crnogorske Sportske Akademije (CSA)*. Podgorica: Montenegrin Sports Academy.
4. Bajramović, I., Talović, M., Rađo, I., Mekić, M., Mahmutović, I., (2008). Nivo kvantitativnih promjena motoričkih sposobnosti i uspješnosti nogometaša pod uticajem situacionog treninga. *Homospoticus* 10(1), 46-49
5. Lakota, R., Talovic, M., Mekic, M., & Bajramovic, I. (2008). Efekti pogramiranog rada na transformaciju kvalitativnog nivoa situaciono-motoričkih sposobnosti rukometaša uzrasta 11-14 godina. *Homospoticus* 10(1), 71-74
6. Jeleškovic, E., Talovic, M., Alic, H., & Bajramovic, I. (2008). Complex football training's influence on the qualitative changes of the Basic Motor Abilities. *Acta Kinesiologica*, 2(2), 98-102.
7. Talovic, M., Jeleskovic, E., Alic, H., & Bajramovic, I. (2008). Effect of Basic Soccer Training on quantitative changes. *5. Internacionalna naučna konferencija u kineziologiji*. Zagreb: Kineziološki fakultet, Sveučilište u Zagrebu
8. Jeleškovic, E., Talovic, M., Alic, H., & Bajramovic, I. (2008). Level of Situational Motor Abilities qualitative changes and football player's performance successfulness under the influence of complex football training. *Homospoticus*, 10(2), 21-25
9. Bajramovic, I., Mekic, M., Talovic, M., Mahmutovic, I., & Jeleskovic, E. (2008). Transformacioni procesi u strukturi specifičnih motoričkih sposobnosti nogometaša pod uticajem situacionog treninga. *Sportski logos*, 6 (10-11)
10. Talovic, M., Hodzic, M., Bajramovic, I., Jeleskovic, E., & Alic, H. (2009). Influence of the Motor and Functional Abilities to the Efficiency of Football Techniques Elements Performance. *Homospoticus*, 11(2), 43-46
11. Mrkovic, R., Talovic, M., Jeleskovic, E., Alic, H., & Bajramovic, I. (2009). Correlation of Refereeing Motor Characteristics and Success Atfootball Referees in the Sarajevo Canton. *Homospoticus*, 11(2), 19-22
12. Tuzovic, A., Mekic, M., Mahmutovic, I., Talovic, M., i Bajramović, I. (2009). Uticaj morfoloških karakteristika na efikasnost realizacije situaciono-motoričkih testova u rukometu. U *zborniku radova I internacionalni simpozij „Sport turizam i zdravlje“ 2009*. Bihać: Pedagoški fakultet, Univerzitet u Bihaću
13. Jeleskovic, E., Talovic, M., Alic, H., i Bajramovic, I. (2009). Parcijalne kvantitativne promjene bazično motoričkih sposobnosti i uspješnosti u igri pod uticajem kompleksnog nogometnog treninga kod nogometaša uzrasta 16-17 god. U *zborniku radova I internacionalni simpozij „Sport turizam i zdravlje“ 2009*. Bihać: Pedagoški fakultet, Univerzitet u Bihaću
14. Bajramović, I., Talović, M., Jelešković, E., Alić, H., i Kovačević, Ž. (2009). Kvalitativne promjene bazičnih motoričkih sposobnosti nogometaša pod uticajem situacionog treninga. U *zborniku radova I internacionalni simpozij „Sport turizam i zdravlje“ 2009*. Bihać: Pedagoški fakultet, Univerzitet u Bihaću.
15. Bajramovic, I., Mekic, M., Mahmutovic, I., & Jeleskovic, E. (2009). Strukturalne promjene uspješnosti nogometaša u igri. *Sportski logos*, 7(12-13), 33-36
16. Bajramovic, I., Colakhodzic, E., Novakovic, R., & Palic, A. (2010). Razlike u kompoziciji tijela nogometaša klasificiranih prema različitim pozicijama u igri. *Sportski logos*, 8(14-15), 15-18

17. Popo, A., Talovic, M., Mekic, M., Bajramovic, I., Colakhodzie, E., & Mirvic, E. (2011). Differences between specific Motor skills of water polo players classified by different positions in the game. *Homosporticus*, 13(1), 33-36
18. Colakhodzie, E., Popo, A., Bajramovic, I., & Likic, S. (2011). Trend Indicators of changes in Body composition in soccer players in different periods of their career. *Homosporticus*, 13(1), 21-27
19. Bajramović, I., Talović, M., Vidović, N., Lakota, R., i Sporiš, G. (2011). Razlike morfoloških karakteristika nogometaša klasificiranih prema različitim pozicijama u polju. U *zborniku radova II internacionalni simpozij „Sport turizam i zdravlje“ 2011*. Bihać: Pedagoški fakultet, Univerzitet u Bihaću.
20. Đedović, D., Čolakhodžić, E., Popo, A., i Bajramović, I. (2011). Analiza stresa menadžerskih poslova u sportskim klubovima na području grada Mostara. U *zborniku radova II internacionalni simpozij „Sport turizam i zdravlje“ 2011*. Bihać: Pedagoški fakultet, Univerzitet u Bihaću.
21. Đedović, D., Bajramović, I., Alić, H., i Jelešković, E. (2012). Faktorska analiza skale zadovoljstva sportskih radnika u klubovima na području grada Mostara. *Sportski logos*, 10(18), 53-58
22. Serbo, B., Bajramovic, I., Đedovic, D., Popo, A., i Habul, C. (2012). Transormacije situaciono-motoričkih i funkcionalnih obilježja nogometaša kadetskog uzrasta pod uticajem integralnog situacionog treninga. *Sportski logos*, 10(18), 40-45
23. Alic, H., Jeleskovic, E., Manic, G., Bajramovic, I., Colakhodzie, E., Mahmutovic, I (2013). The differences in isokinetic potential of knee extensor and flexor in footballers within different competition categories. *Technics Technologies Education Management* 8(4), 1827-30
24. Talovic, M., Jeleskovic, E., Alic, H., Bajramovic, I., Baković, J., Mašala, A. (2013). Sistem licenciranja nogometnih klubova u segmentima kadrovske i finansijske kriterija na različitim nivoima takmičenja. *Sportski logos*, 11(21), 15-22
25. Bajramovic, I., Manic, G., Alic, H., & Jeleskovic, E. (2013). Differences in explosive strength sprinting for football players classified according to different positions in the field. *Homosporticus*, 15(2), 15-18
26. Bajramovic, I., Alic, H., Likic, S., Jeleskovic, E., & Sisic, F. (2014). The Effects of Specific Balance Training on the Stability Level of Young Basketball Players. *Homosporticus*, 16(2), 14-19
27. Bajramovic, I., Alic, H., Likic, S., & Manic, G. (2015). Effects of 10-Weeks Additional Proprioceptive Training on Balance and Joints Functional Stability of Young Sprinters. *International scientific journal of kinesiology*, 8(2), 69-72.
28. Bajramovic, I., Likic, S., Mekic, A., & Vranesic Hadžimehmedovic, D. (2015). Speed training in difficult and easier conditions. *International scientific journal of kinesiology*, 8(2), 31-33
29. Alić, H., Selimović, N., & Bajramović, I. (2015). Effects of training of isokinetic potential of young football players in different levels of competition. *International scientific journal of kinesiology*, 8(1), 59-62
30. Jelešković, E., Talović, M., Bajramović, I., & Lakota, R. (2015). Difference in manifestation of motor abilities of footballers in two levels of competition. *International scientific journal of kinesiology*, 8(1), 73-76
31. Rađo, I., Alić, H., Bajramović, I., Jelešković, E., Čović, N., Likić, S., & Mekić, A. (2016). Functional Strength Training Effects on Knee Flexors and Extensors Power Output in Football Players. *Sport Mont*, 14(2), 13-16.
32. Likić, S., Smajlović, N., Bajramović, I., Imamović, Dž., & Vranešić-Hadžimehmedović, D. (2016). Differences in motor and kinematic parameters between groups of boys formed by results of running at 20m flying start. *International scientific journal of kinesiology*, 9(1), 76-80
33. Bajramović, I., Manić, M., Alić, H., Jelešković, E., Likić, S., Mekić, A., & Ruždić, H. (2016). Effects of high-intensity interval training on reduction of body weight, body fat and level VO₂max of middle aged women. *International scientific journal of kinesiology*, 9(1), 41-44

34. Mekić, A., Alić, H., Bajramović, I., & Rađo, I. (2016). Effects of experimental training program on value of special Judo fitness test in young judokas. *International scientific journal of kinesiology*, 9(2), 46-51
35. Rađo, I., Bajramović, I., Likić, S., Alić, H., Jelešković, E., Habul, Ć., & Mekić, A. (2016). The effects of an additional 10-weeks strength training on isokinetic knee joint potential of young Athletes. *International scientific journal of kinesiology*, 9(2), 34-37
36. Mekić, A., Bajramović, I., & Likić, S. (2017). Tapering u borilačkim sportovima – judo. *Second South – East Europe Conference of Martial Arts and Combat Sports - „ESP - Education, Science and Practice“ - Sarajevo, 19th – 20th of may 2017.* Sarajevo: Fakultet sporta i tjelesnog odgoja, Univerzitet u Sarajevu
37. Likić, S., Bajramović, I., & Vranešić-Hadžimehmedović, D. (2018). Relationship between morphological characteristics and dynamic running parameters in the case of boys aged 10-12 years. *J. Anthr. Sport Phys. Educ.*, 2(1), 27-30
38. Bajramović, I., Likić, S., Talović, M., Alic, H., Jelešković, E., & Sporis, G. (2018). Differences in the Level of Morphological Characteristics, Speed Abilities and Aerobic Endurance in Relation to the Team Position of Top Female Football Players. *J. Anthr. Sport Phys. Educ.*, 2(3), 127-130
39. Zoric, G., Gardasevic, J., & Bajramovic, I. (2018). Attitudes of Consumers from the Sarajevo Canton in Bosnia and Herzegovina toward Advertising through Sport among the Question how often Consumers purchase Sporting Goods. *J. Anthr. Sport Phys. Educ.*, 2(2), 25-29
40. Gardasevic, J. Bajramovic, I., & Masanovic, B. (2018). Attitudes of Consumers from the Sarajevo Canton in Bosnia and Herzegovina toward Advertising through Sport among the Question how Often they Participate in Sports Activities. *J. Anthr. Sport Phys. Educ.*, 2(2), 37-41
41. Bajramovic, I., Zoric, G., & Masanovic, B. (2018). Attitudes of Consumers from the Sarajevo Canton in Bosnia and Herzegovina toward Advertising through Sport among the Frequency of Watching Sports Events. *J. Anthr. Sport Phys. Educ.*, 2(2), 43-47
42. Bjelica, D., Milosevic, Z., Talovic, M., & Bajramovic, I. (2018). Repulsion of the Futsal Ball Depending on the Pressure in it. *Sport Mont*, 16(2), 61-67.
43. Likić, S., Bajramovic, I., Lakota, R., Vranešić-Hadžimehmedović, D., Imamović, Dž., Doder, I., Čaušević, D. (2018). Differences in motor-functional status in students tested through athletic disciplines. *Homosporticus* 20(1), 25-30.
44. Bajramovic, I., Habul, Ć., Talovic, M., Likić, S., Nurković, N., Mekić, A., (2018). Effects of 8-weeks long muscular endurance training with body weight in case of recreational athletes. *Homosporticus* 20(1), 47-51.
45. Bajramovic, I., Likić, S., Talovic, M., Alic, H., Jelešković, E., Goran Sporis (2018). Differences in the Level of Morphological Characteristics, Speed Abilities and Aerobic Endurance in Relation to the Team Position of Top Female Football Players. *Anthr. Sport Phys. Educ.* 2(3), 127–130. DOI 10.26773/jaspe.180722J.
46. Bajramovic, I., Dusko Bjelica, Talovic, M., Alic, H., Likić, S. (2018). Evaluation of the Physical Activity Level of Elderly Women in the Canton of Sarajevo in Bosnia and Herzegovina. *J. Anthr. Sport Phys. Educ.* 2(4), 33–36. DOI 10.26773/jaspe.181006
47. Mekić, A., Husnija Kajmovic, Safet Kapo, Bajramovic, I., Nedim Covic (2018). Effects of specific programmed training on physical fitness, physiological and performance responses in elite judokas. *Homosporticus* 20(2), 10-23.
48. Mekić, A., Rasidagic, F., Bajramovic, I., Likić, S., Merdan, M. (2019). Differences in Body Hydration Before and After the Judo Training of Young Athletes. *Anthr. Sport Phys. Educ.* 3(1), 9–12. DOI 10.26773/jaspe.190102
49. Bajramovic, I., Likić, S., Talovic, M., Alic, H., Jelešković, E., Lakota, R., Covic, N. (2019). Analysis of Body Composition and Specific Motor Movements of Junior Football Players. *J. Anthr. Sport Phys. Educ.* 3(2), 25–28. DOI 10.26773/jaspe.190405
50. Bajramovic, I., Čaušević, D., Vranešić-Hadžimehmedović, D., Mekić, A., Podrug-Arapović, M., Likić, S. (2019). Self-Reported and Objectively Measured Physical Activity of Elderly Men from the Canton. *J. Anthr. Sport Phys. Educ.* 3(3), 17–20. DOI: 10.26773/jaspe.190703

51. Kovačević, E., Vrcić, V., Bajramović, I., Kazazović, E., & Mašnić, A. (2019). High Intensity Interval Training (HIIT) Effects On Physical Abilities and Morphology in Females. *Homospoticus* 21(2), 9-15.
52. Vukasevic, V., Bajramovic, I., Corluka, M., Masanovic, B., Milosevic, Z. & Georgiev, G. (2020). Improvement of Research and Writing Activities in the Area of Sport Science Publishing in Montenegro. *International Journal of Applied Exercise Physiology*, 9(1), 2322-3537
53. Mekic, A., Kapo, K., Alic, H., Bajramovic, I., Likic, S., Besirevic, D., & Covic, N. (2020). Differences in the Isokinetic Strength of Thigh Muscles between Track and Field and Karate Athletes. *Sport Mont* 18(1), 57–6. DOI: 10.26773/smj.200210
54. Bajramović, I., Imamagic, N., Djozic, E. Kovačević, E., Hodžić, A., Doder, I., Mekić, A., & Likic, S. (2020). Lifestyle Identification and Degree of Risk of Type 2 Diabetes. *Journal of Physical Education and Sport* 4(2), 23-27. DOI: 10.26773/jaspe.200405
55. Bajramovic, I, Redzepagic, S., Bjelica, D., Krivokapic, D., Jeleskovic, E., & Likic, S. (2020). Level of Active Lifestyle and Exercise Approach among Sports-Active Female Students of The University of Sarajevo during the Covid-19 Pandemic. *J. Anthr. Sport Phys. Educ.* 4 (2020) 4: 33–36. DOI: 10.26773/jaspe.201006
56. Gardasevic, J., Bjelica, D., Bajramovic, I., Masanovic, B., & Popo, A. (2021). Differences in Body Composition between Water Polo Players (U18) of the Southeast Europe Top Clubs. *International Journal of Morphology* 39(2):430-435

Naučni sažeci:

1. Lakota, R., Talović, M., Mahmutović, I., Bajramović, I., Jelešković, E. (2013). Efekti posebnog trenažnog programa na poboljšanje motoričkih sposobnosti rukometaša. *U zborniku sažetaka VI međunarodni Simpozij Nove tehnologije u 2013.* Sarajevo: Fakultet sporta i tjelesnog odgoja, Univerzitet u Sarajevu i Olimpijski komitet Bosne i Hercegovine
2. Alić, H., Jelešković, E., Bajramović, I. (2013). Modeli tehnologije treninga snage dinamičkih stabilizatora koljena nogometaša. *U zborniku sažetaka VI međunarodni Simpozij Nove tehnologije u 2013.* Sarajevo: Fakultet sporta i tjelesnog odgoja, Univerzitet u Sarajevu i Olimpijski komitet Bosne i Hercegovine
3. Bajramović, I., Talović, M., Mahmutović, I., Jelešković, E., Alić, H., Lakota, R. (2013). Klasifikacija nogometaša prema srodnostima struktura funkcionalnih sposobnosti. *U zborniku sažetaka VI međunarodni Simpozij Nove tehnologije u 2013.* Sarajevo: Fakultet sporta i tjelesnog odgoja, Univerzitet u Sarajevu i Olimpijski komitet Bosne i Hercegovine

Stručni radovi:

1. Bajramović, Đ., Likić, S., Bajramović, I. (2006). Biološki pokazatelji i prevencija pretreniranosti sportista. *Sportski logos* 4(6-7), 5-7
2. Nezirović, M., Bajramović, I., Likić, S. (2006). Skijaške discipline. *Sportski logos* 4(6-7), 68-70

Knjige:

1. Bajramovic, I., Likic, S., Manic, G., & Mekic, A. (2015). *Dizajniranje savremenog kondicionog treninga.* Fakultet sporta i tjelesnog odgoja, Univerzitet u Sarajevu.
2. Rasidagic, F., Mahmutovic, I., Bajramovic, I., & Imamović, Dz. (2017). *Dnevnik pedagoške i metodičke prakse za nastavu tjelesnog i zdravstvenog odgoja.* Sarajevo: Fakultet sporta i tjelesnog odgoja, Univerzitet u Sarajevu.

3. Kovačević, E., Abazović, E., Ibrahimović, M., Mekić, A., Čaušević, D., Vrcić, M., Doder, I., Solaković, S., Šebić, L., Bajramović, I., Paravlic, A., Kazazović, E., Pasalic, A., Lovrić, F. (2021). *Pretilost studenata Univerziteta u Sarajevu: prikaz rezultata istraživanja provedenog na 2.150 studenata*. Sarajevo: Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo

Poglavlje u knjizi:

4. Rađo, I., Mašala, A., Alić, H., & Bajramovic, I. (2017). Sport – specifičan društveni fenomen. Ur. Almir Mašala i Izet Rađo. *Institucionalni okviri menadžmenta u sportu (23-39)*. Fakultet sporta i tjelesnog odgoja, Univerzitet u Sarajevu.

BIOGRAFIJA

mr Dragan Baćović

Dragan Baćović je rođen 29.11.1994. godine u Nikšiću gdje je završio osnovnu školu “Luka Simonović” i JU Srednju Ekonomsko Ugostiteljsku školu. Fakultet za sport i fizičko vaspitanje je upisao 2013. godine, a 2016. godine završio osnovne studije. Tokom osnovnih studija dva puta biva nagrađivan priznanjem za najbolji postignuti rezultat u tekućoj godini. Iste godine upisuje specijalističke studije na pomenutoj univerzitetskoj jedinici, a završava novembra 2017. godine, odbranom diplomskog rada na temu: “Učestalost deformiteta ravnog stopala kod učenika prvog ciklusa osnovne škole” čime stiče zvanje specijaliste Fizičke kulture, sa prosječnom ocjenom B (9.48) i biva nagrađen za najbolji postignuti rezultat u tekućoj godini. Po završetku specijalističkih studija prijavljuje se za program stručnog osposobljavanja od januara 2018 do oktobra 2018. godine u OŠ “Mileva Lajović Lalatović”. Nakon završenog programa stručnog osposobljavanja upisuje magistarske studije, smjer Fizička kultura i završava u oktobru 2019. godine odbranom rada na temu “Dužina stopala i dužina šake kao pouzdani prediktori za procjenu relativne tjelesne visine crnogorskih studenata”, sa prosječnom ocjenom B (9.17), čime stiče zvanje magistra nauka i biva nagrađen za najbolji postignuti rezultat u tekućoj godini. Studijske 19/20 upisuje doktorske studije, na već pomenutoj univerzitetskoj jedinici i u roku završava sve obaveze predviđene planom i programom. Od februara 2019. godine biva angažovan kao saradnik u nastavi na Fakultetu za sport i fizičko vaspitanje u Nikšiću. Od 2020. godine postaje predstavnik saradnika u nastavi na pomenutoj univerzitetskoj jedinici, a nedugo zatim i predstavnik saradnika u nastavi u Senatu Univerziteta Crne Gore. U periodu od 2014 do 2019. sprovodi kondicione

treninge sa košarkašima različitog uzrasta. Dva puta je sa futsal ekipom Fakulteta za sport i fizičko vaspitanje bio šampion Studentske sportske lige u futsalu i takođe, dva puta bio drugoplasirani.

Od malih nogu ga je privlačio sport, naročito fudbal. Svoje prve fudbalske korake načinio je u FK "Sutjeska" iz Nikšića. Uspjehe koje je postigao sa imenovanim klubom su: titula prvaka Crne Gore i titula kupa Crne Gore u kadetskom uzrastu, kao i titula prvaka Crne Gore i kupa Crne Gore u omladinskom uzrastu. Učesnik je mnogih konferencija i aktivan je u naučno-istraživačkom radu sa značajnih brojem objavljenih naučnih radova. Pored navedenog, trenutno je primarno posvećen obavezama koje su u opisu posla saradnika u nastavi na Fakultetu za sport i fizičko vaspitanje, Univerziteta Crne Gore.

BIBLIOGRAFIJA

mr Dragan Baćović

- Bacovic, D. (2019). A content analysis of papers published by the lecturers of the faculty of sport and physical education for the last three years in journal of anthropology of sport and physical education. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 3(3), 49-53. doi: 10.26773/jaspe.190709
- Bacovic, D. (2020). Analysis of obesity and differences in nutritional status of school children in central and southern region of montenegro. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 4(1), 47-50. doi: 10.26773/jaspe.200108
- Bacovic, D., & Malovic, P. (2020). Anthropometric characteristics and body composition differences between rugby players according to their specific playing position. In the Book of Abstracts of the 17th Annual Scientific Conference “Sport, Physical Activity and Health: Contemporary Perspectives”(22-23). Podgorica: Montenegrin Sports Academy. DOI 10.26773/mjssm.200401
- Malovic, P., & Bacovic, D. (2020). Anthropometric characteristics and body composition differences between rugby players according to their specific playing position. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 4(3), 9-14. doi: 10.26773/jaspe.200702
- Masanovic, B., Martinovic, S., Zoric G., Bacovic D., Mitrovic, M., & Vukotic, M. (2020). Trends in Body Height, Body Weight, and Body Mass Index from 1979 to 1987: An Analysis of the Young Male Population from the Municipality of Cetinje. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 4(2), 3-7. doi: 10.26773/jaspe.200401

Bacovic D. (2021). Differences in the nutritional status and body composition of children attending the first and fourth grade of primary school in Montenegro. *Kinesiologia Slovenica*, 27(2), 139-142.

Bacovic, D., Malovic, P., & Bubanja, M. (2021). Level of active lifestyle and exercise approach among students of the University of Novi Pazar during the COVID-19 pandemic. Nivel de modo de vida activo y estrategia de ejercicio entre los estudiantes de la universidad de Novi Pazar durante la pandemia de COVID-19. *Nutricion hospitalaria*, 38(4), 881–882. <https://doi.org/10.20960/nh.03658>

Vrevic, E., Malovic, P., Bacovic, D., Bojanic, D., & Bajramovic, I. (2021). Nutritional status of second-grade and third-grade students of elementary schools in Herceg Novi. *Homo sporticus*, 23(22), 48-51. doi: 10.13140/RG.2.2.35513.08803

Bacovic D. (2022). Assessment level of physical activity of young school children in Montenegro, using the PAQ-C questionnaire, during the COVID-19 pandemic. *Nutrition Hospitalaria*, 9(1), 239-240. doi: 10.20960/nh.03986. PMID: 34907782.

Univerzitet Crne Gore
Centralna univerzitetaska biblioteka
adresa / address_ Cetinjska br. 2
81000 Podgorica, Crna Gora
telefon / phone_ 00382 20 414 245
fax_ 00382 20 414 259
mail_ cub@ucg.ac.me
web_ www.ucg.ac.me
Central University Library
University of Montenegro

Broj / Ref 01/G-16-1108/4
Datum / Date 19.06.2023.

UNIVERZITET CRNE GORE FAKULTET ZA SPORT I FIZIČKO VASPITANJE			
Приложено: 19.6.2023			
Сег. ред	Број	Прилог	Вриједност
01	569/2		

UNIVERZITET CRNE GORE
FAKULTET ZA SPORT I FIZIČKO VASPITANJE

Dekan

Prof. dr Rašid Hadžić

Predmet: Vraćanje doktorske disertacije doktoranda Dragana Bačovića sa uvida javnosti

Poštovani profesore Hadžiću,

U prilogu ovog akta dostavljamo Vam doktorsku disertaciju pod nazivom „**Nutritivni status djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u odnosu na pol, uzrast, geografsku regiju i nivo fizičke aktivnosti**“ i izvještaj o ocjeni doktorske disertacije doktoranda **Dragana Bačovića**, koja je u skladu sa članom 42 stav 3 Pravila doktorskih studija dostavljena **Centralnoj univerzitetaskoj biblioteci** 01. 06. 2023. godine, na uvid i ocjenu javnosti.

Na navedeni rad nije bilo primjedbi javnosti u predviđenom roku od 15 dana.

Molimo Vas da nam nakon odbrane, a u skladu sa članom 47 Pravila doktorskih studija, dostavite konačnu verziju doktorske disertacije.

S poštovanjem,

DIREKTOR

mr Bosiljka Cicmil

Pripremila:

Milica Barac
Administrativna asistentkinja
Tel: 020 414 245
e-mail: cub@ucg.ac.me

LIST OF ARTICLES RELATED TO PHD RESEARCH

BACOVIC DRAGAN

PHD CANDIDATE

Papers in scientific journals:

Bacovic D. (2022). Assessment level of physical activity of young school children in Montenegro, using the PAQ-C questionnaire, during the COVID-19 pandemic. *Nutrition Hospitalaria*, 9(1), 239-240. doi: 10.20960/nh.03986. PMID: 34907782.

Bacovic, D., Malovic, P., Vrevic, E., Bojanic, D. & Ljubojevic, M. (2022). Nutritional status of younger primary school children in urban and rural areas of Montenegro in relation to sex and age during COVID-19 pandemic: a national study. *International Journal of Morphology*, 40(5), 1289-1293.

Poslovni broj: I.br. 2412/15

Javni izvršitelj Maja Ajković iz Nikšića, Ul. Novice Cerovića bb, u pravnoj stvari izvršnog povjerioca Prva banka Crne Gore osnovana 1901 AD Podgorica, Bulevar Svetog Petra Cetinjskog br.141, protiv izvršnih dužnika Ilić Milica i Ilić Žarka, oboje iz Nikšića, Rastovac bb, radi naplate novčanog potraživanja, v.r.sp. 58.749,61 eura, dana 01.06.2023. godine, polazeći od rješenja o izvršenju I.br. 2412/15 od 02.02.2016.godine, koje je donijeto na osnovu izvršne isprave- Ugovora o hipoteci koji je ovršen kod Osnovnog suda u Nikšiću pod brojem Ovr.14805/06 dana 19.12.2006.godine, e shodno članu 169 ZIO-a, donio je

ZAKLJUČAK O PRODAJI

I Određuje se četrnaesta prodaja nepokretnosti izvršnih dužnika usmenim javnim nadmetanjem, koje nepokretnosti su upisane u LN broj 751 KO Rastovac P.J Nikšić i to: katastarska parcela broj 2169, plan/skica 007-020, potoš ili ulica i kućni broj Bare, po načinu korišćenja livada 2.klase, površine 49m2, katastarska parcela broj 2171, plan/skica 007-020, potoš ili ulica i kućni broj Bare, po načinu korišćenja livada 1.klase, površine 848m2, katastarska parcela broj 2569, podbroj 2, plan/skica 007-9/2002, potoš ili ulica i kućni broj Rastovac, po načinu korišćenja vovnjak 2.klase, površine 2320m2, katastarska parcela broj 2569, podbroj 2, plan/skica 007-9/2002, potoš ili ulica i kućni broj Rastovac, po načinu korišćenja dvorišta, površine 500m2, katastarska parcela broj 2590, plan/skica 007-9/2002, potoš ili ulica i kućni broj Rastovac, po načinu korišćenja pomoćna zgrada, površine 20m2, katastarska parcela broj 2591, podbroj 1, plan/skica 007-9/2002, potoš ili ulica i kućni broj Rastovac, po načinu korišćenja pomoćna zgrada, površine 44m2, katastarska parcela broj 2590, broj zgrade 1, po načinu korišćenja pomoćna zgrada, površine 79m2, katastarska parcela broj 2590, broj zgrade 2, po načinu korišćenja pomoćna zgrada, PD 1, spratnost P, površine 20m2, -sve u obimu prava svojine izvršnog dužnika prvog reda 1/1, in katastarska parcela broj 2591, podbroj 1, broj zgrade 1, po načinu korišćenja nestambeni prostor, PD 1, spratnost P, površine 22m2, u obimu prava svojine solidarnog izvršnog dužnika drugog reda 1/1, katastarska parcela broj 2591, podbroj 1, broj zgrade 1, po načinu korišćenja nestambeni prostor, PD 2, spratnost P, površine 14m2, u obimu prava svojine izvršnog dužnika drugog reda 1/1.

II Rodiča za četrnaestu prodaju navedenih nepokretnosti odražuje se dana 29.06.2023. godine u 13.00 časova u prostorijama javnog izvršitelja koje se nalaze na adresi Ul. Novice Cerovića bb u Nikšiću. Prodaja nepokretnosti iz stava jedan ovog zaključka izvršiće se putem usmenog javnog nadmetanja. Nepokretnosti se mogu razgledati svakog radnog dana prema dogovoru sa javnim izvršiteljem.

III Vrijednost nepokretnosti iz stava jedan ovog zaključka utvrđena je na iznos od ukupno 64.470,00 eura ravnijem poslovne oznake I.br. 2412/15 od 25.04.2017. godine.

IV Na četrnaestoj prodaji usmenim javnim nadmetanjem nepokretnosti se mogu prodati ispod 50% utvrđene vrijednosti, ali ne ispod visine potraživanja izvršnog povjerioca (član 173 stav 4 ZIO-a). Stranke se tokom cijelog postupka mogu sporazumjeti o prodaji neposrednom pogodom i uslovima takve prodaje izjavom datom na zapisnik kod javnog izvršitelja pred kojim postupak izvršenja teče.

V Ponuđioce su dužni, izumajući izvršnog povjerioca, kao eventualnog ponuđaoca, da prije početka nadmetanja, a najkasnije do dana prodaje, polože jamstvo na žiro račun javnog izvršitelja broj 530-23046-36 kod AD „NLB banka“ Podgorica u iznosu od 10% ukupno utvrđene vrijednosti nepokretnosti, odnosno iznos od 6.447,00 eura. Ponuđiocima čija ponuda ne bude prihvaćena vraćio se novac položen na ime jemstva odmah nakon zaključenja nadmetanja, osim drugom i trećem ponuđaču.

VI Najbolji ponuđač-kupac je dužan da cijenu za koju je kupio nepokretnosti položi u depozit kod javnog izvršitelja na žiro račun broj 530-23045-39 kod AD „NLB banka“ Podgorica u roku od 8 dana od dana prodaje, a ako kupac u tom roku ne položi cijenu javni izvršitelj će proglasiti da je prodaja nepokretnosti tom ponuđaču bez pravnog dejstva i pozvat će drugog po redu ponuđača da kupi nepokretnosti, pa ako ni taj ponuđač ne položi cijenu koju je ponudio u određenom roku, javni izvršitelj će primijeniti ista pravila i u trećem ponuđaču. U slučaju da ponuđači ne uplate prodajnu cijenu u roku javni izvršitelj će iz položenog jamstva izmiriti troškove nove prodaje i nadoknaditi eventualnu razliku između postignute cijene na ranijoj i novoj prodaji.

VII Ako je kupac izvršni povjerilac čije potraživanje ne dostiže iznos postignute cijene na javnom nadmetanju i ako bi se, s obzirom na njegov red prvenstva, mogao namiriti iz cijene, dužan je da na ime cijene položi razliku između potraživanja i postignute cijene.

VIII Zaključak o prodaji biće objavljen u medijima o trošku predlagrača. Stranka može o svom trošku o sadržini istog obavijestiti lica koja se bave posredovanjem u prodaji nepokretnosti.

IX U evidenciji Uprave za nekretnine PJ Nikšić postoji podatak o Hipoteci u korist izvršnog povjerioca, a na osnovu isprave Ovr.14805/06 od 19.12.2006.godine, podatak o upisu zabilježbe obavještenja o početku namirenja potraživanja obavještenje br. 459 od 23.02.2011.godine, te upis zabrane otuđenja i opterećenja bez saglasnosti izvršnog povjerioca na osnovu isprave Ovr.14805/06 od 19.12.2006.godine - na cjelokupnim nepokretnostima iz stava 1 ovog zaključka.

Dana 01.06.2023. godine.
JAVNI IZVRŠITELJ Maja Ajković

Pravna pouka:
Protiv ovog zaključka nije dozvoljen prigovor.

Četrdesetodnevni pomen voljenim roditeljima

DRAGUTIN KUSOVAC

VJERICA rođ. Brajović KUSOVAC

Beskrajna ljubav i poštovanje bila je odlika vašeg života. Hvala na pažnji i toplini koju ste nam pružili. Obavještavamo rodbinu, kumove i prijatelje da ćemo 4. juna 2023. godine u 10 časova posjetiti Vašu vječnu kuću na seoskom groblju u Začuru - MZ Ljubotinj.

Sin SINIŠA sa porodicom

Dragoj sestrični i sestri

SLAVKI JANKOVIĆ

S ljubavlju i tugom, uz dužno poštovanje, ostaeće trajno u našim srcima. Počivaj u rajskom miru.

VUKICA, MILUTIN, MILKA, STANE i BRANKA

CVJEČARA „MAJA“ MOJKOVAC
tel: 067 44 99 73; 067 45 00 19;
067 66 74 22
tel.fax. 050 473 048
e-mail: milunv@t-com.me
mjadjordje@gmail.com

**UNIVERZITET CRNE GORE
FAKULTET ZA SPORT I FIZIČKO VASPITANJE**
OBAVJEŠTAVA

javnost da se doktorska disertacija kandidata mr Dragana Bačovića pod nazivom: „Nutritivni status djece mlađeg školskog uzrasta u urbanim i ruralnim područjima Crne Gore u odnosu na pol, uzrast, geografsku regiju i nivo fizičke aktivnosti“ i Izvještaj Komisije o ocjeni doktorske disertacije, u sastavu:

- 1.Prof. dr Kemal Idrizović, Fakultet za sport i fizičko vaspitanje Univerziteta Crne Gore
- 2.Prof. dr Stevo Popović, Fakultet za sport i fizičko vaspitanje Univerziteta Crne Gore
- 3.Prof. dr Duško Bjelica, Fakultet za sport i fizičko vaspitanje Univerziteta Crne Gore
- 4.Prof. dr Izet Bajramović, Fakultet sporta i tjelesnog odgoja Univerziteta u Sarajevu
- 5.Prof. dr Danilo Bojanić, Fakultet za sport i fizičko vaspitanje Univerziteta Crne Gore

nalaze se u Univerzitetskoj biblioteci i biblioteci univerzitetske jedinice na uvid javnosti, u trajanju od 15 dana od dana objavljivanja.

Poslovni broj: I. 3402/22
Javni izvršitelj Ana Nikić Petričević iz Bara, ul. Rista Lekića I-26, u pravnoj stvari izvršnog povjerioca Vučićević Tanja iz Bara, Popovići br. 17, koju zastupa punomoćnik Darko Hajduković, advokat iz Bara, protiv izvršnog dužnika i reda Vučićević Igor iz Bara, Popovići br. 17 i lli reda Vučićević Radmila iz Bara, Popovići br. 17, radi naplate novčanog potraživanja, v.r.sp. 2 eura, dana 01.06.2023. godine.

JAVNO OBJAVLJUJE

Da se izvršni dužnik i reda Vučićević Igor iz Bara i lli reda Vučićević Radmila iz Bara, u roku od 3 dana obrati ovom javnom izvršitelju kako bi se istom uručilo rješenje o izvršenju I.br. 3402/22 od 21.02.2023. godine.

Ukoliko se izvršni dužnik ne javi ovom izvršitelju u ostavljenom roku, smatraće se da je ovim objavljivanjem izvršeno uredno dostavljanje gore navedenog pismena, te će isti snositi negativne posljedice koje mogu nastati.

Dostavljanje se smatra izvršenim nakon isteka roka od osam dana od dana isticanja pismena na oglasnoj tabli suda, ukoliko je prethodno izvršeno objavljivanje u dnevnom štampanom mediju, shodno čl. 5 Zakona o izmjenama i dopunama ZIO-a, a u vezi sa čl. 45 ZIO.

JAVNI IZVRŠITELJ Ana Nikić Petričević, s.r.

nautilus
VODOINSTALATER
Kamera kanalizacije, detektor kvara vode, pročepljenje kanalizacije električnom sajlom, adaptacije kupatila, sitne opravke.
069 012 256

DANILOVGRAD
Radio
92,9 MHz
DANILOVGRAD

Poslovni broj: I. 1387/23
Javni izvršitelj Ana Nikić Petričević iz Bara, ul. Rista Lekića I-26, VD javnog izvršitelja Mitra Mirovića iz Ulinja, u pravnoj stvari izvršnog povjerioca DOO "CARGO TERMINAL RUSLAN", SANKA PETERBURG, RUSKA FEDERACIJA, koga zastupa punomoćnik Vesna R. Gašević-Rogova, adv. iz Ulinja, protiv izvršnog dužnika, LJATIĆ LJUJSTAK, UL. ARHITEKTE MILANA POPOVIČA BR. 7, LOKAL 12, PODGORICA, radi predaje, dana 01.06.2023. godine.

JAVNO OBJAVLJUJE

Da se izvršni dužnik LJATIĆ LJUJSTAK, UL. ARHITEKTE MILANA POPOVIČA BR. 7, LOKAL 12, PODGORICA, u roku od 3 dana obrati ovom javnom izvršitelju, na adresi u Ulinju, Mijo Ulinjsku 71, kako bi se istom uručilo rješenje o izvršenju javnog izvršitelja Ana Nikić Petričević iz Ulinja I.1387/23 od 12.05.2023.godine i rješenje o troškovima od 01.06.2023.

Ukoliko se izvršni dužnik ne javi ovom izvršitelju u ostavljenom roku, smatraće se da je ovim objavljivanjem izvršeno uredno dostavljanje gore navedenog pismena, te će isti snositi negativne posljedice koje mogu nastati.

Dostavljanje se smatra izvršenim nakon isteka roka od osam dana od dana isticanja pismena na oglasnoj tabli suda, ukoliko je prethodno izvršeno objavljivanje u dnevnom štampanom mediju, shodno čl. 5 Zakona o izmjenama i dopunama ZIO-a, a u vezi sa čl. 45 ZIO.

JAVNI IZVRŠITELJ Ana Nikić Petričević, s.r.

Na osnovu člana 24, a u vezi člana 28 Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list CG“, br. 75/18), Sekretarijat za planiranje prostora i održivi razvoj Glavnog grada Podgorica

OBAVJEŠTAVA zainteresovanu javnost

da je nosiocu projekta, Uniprom d.o.o. iz Nikšića, donijelo Rješenje broj: 08-UPJ-331/23-157 od 01. juna 2023. godine, kojim je data saglasnost na Elaborat procjene uticaja na životnu sredinu, za fotonaponsku elektranu SE "KAP", koja se planira realizovati na sledećim lokacijama: lokacija 4A i 5A koja se nalazi na katastarskim parcelama broj 1310/4, 1317/1, 1343/113, 1327/1, 1326/4, 1328/1, 1343/180, 1331/1, 1332/4, 1332/1, 1333/4, 1335/4, 1331/4, 1332/9, 1335/5, 1336/4, 1334/1, 1334/2, 1334/3, 1333/2, 1343/181, 1338/1 i 1333/1 KO Dajbabe; lokacija 6A koja se nalazi na katastarskim parcelama broj 1338/5, 1338/7, 1339/1, 1339/2, 1334/6, 1343/183, 1343/116 i 1334/191 KO Dajbabe, i lokacija 27A i 28A koja se nalazi na katastarskim parcelama 1310/18, 1310/11 i 1310/2 KO Dajbabe, u Podgorici.

Predmetni Elaborat i Rješenje dostupni su na internet stranici Sekretarijata za planiranje prostora i održivi razvoj na adresi <http://www.sekretarijat-zp-plurz.gov.me>.
me/2023/06/02/obavjestanje-o-donijetom-rjesenju-nosiocu-projekta-uniprom-d-o-o-iz-nik-sica-kojim-je-data-saglasnost-na-elaborat-uticaja-na-zivotnu-sredinu/

Poslovni broj: I.v. 517/23
Javni izvršitelj Veselin Šćepanović iz Bara, odlučujući u pravnoj stvari izvršnog povjerioca Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić, FC Snabdjevanje iz Nikšića/ Vuka Karadžića br. 2, Snabdjevanje Bar, protiv izvršnog dužnika Ljkićević Ildir iz Bara, Bobovište bb, na osnovu vjerodostojne isprave - ovršen izvod iz poslovnih knjiga povjerioca u vidu rješenja o izvršenju sa predlogom i priložima od 13.04.2023. godine, kod izvršnog dužnika.

S tim u vezi potrebno je da se izvršni dužnik u roku od 8 dana obrati ovom Javnom izvršitelju radi pružanja pismena, u suprotnom, dostavljanje se vrši javnim objavljivanjem, a smatra se izvršenim danom posljednjeg objavljivanja.

Ovakav način objavljivanja smatra se urednom dostavom i negativne posljedice koje mogu nastati snosiće izvršni dužnik.

JAVNO OBJAVLJUJE

Da je kod ovog Javnog izvršitelja u toku izvršni postupak po predlogu izvršnog povjerioca, protiv izvršnog dužnika Ljkićević Ildir iz Bara, Bobovište bb, na osnovu vjerodostojne isprave - ovršen izvod iz poslovnih knjiga povjerioca za naplatni broj 073299414. Javni izvršitelj nije mogao da izvrši uredno dostavljanje pismena u vidu rješenja o izvršenju sa predlogom i priložima od 13.04.2023. godine, kod izvršnog dužnika.

S tim u vezi potrebno je da se izvršni dužnik u roku od 8 dana obrati ovom Javnom izvršitelju radi pružanja pismena, u suprotnom, dostavljanje se vrši javnim objavljivanjem, a smatra se izvršenim danom posljednjeg objavljivanja.

Ovakav način objavljivanja smatra se urednom dostavom i negativne posljedice koje mogu nastati snosiće izvršni dužnik.

Javni izvršitelj Veselin Šćepanović
Bar, 01.06.2023. godine.